

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 447 883
วันที่ 20 มิ.ย. 2548 14.43

เลขที่ ๑๕
วันที่ 25 มิ.ย. 2548
เวลา ๑๓.๕๐

ที่ ยธ ๑๑๒๑/ ๕๓๒

กระทรวงยุติธรรม

ถนนแจ้งวัฒนะ อำเภอปากเกร็ด

จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๐

มกราคม ๒๕๔๘

เรื่อง การรายงานความก้าวหน้าของโครงการหรือเรื่องเร่งด่วนของรัฐบาล ด้านการป้องกันและแก้ไข

ปัญหายาเสพติด ปีงบประมาณ ๒๕๔๘ (ตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๔๗)

25 มิ.ย. 2548

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

จัดเข้าวาระ.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. รายงานความก้าวหน้าของโครงการหรือเรื่องเร่งด่วนของรัฐบาล ด้านการป้องกันและแก้ไข

ปัญหายาเสพติด ปีงบประมาณ ๒๕๔๘ (ตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๔๗) จำนวน ๒๐ เล่ม

๒. บทสรุปรายงานความก้าวหน้าของโครงการหรือเรื่องเร่งด่วนของรัฐบาล ด้านการป้องกันและ

แก้ไขปัญหายาเสพติด ปีงบประมาณ ๒๕๔๘ จำนวน ๒๐ ชุด

ตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๔๕ ให้ กระทรวง ทบวง กรม ที่รับผิดชอบนโยบายที่สำคัญหรือเป็นเรื่องเร่งด่วนของรัฐบาล รายงานความก้าวหน้าของโครงการหรือเรื่องเร่งด่วนของรัฐบาลตลอดจนปัญหาอุปสรรค เพื่อรายงานคณะรัฐมนตรีทราบเป็นระยะ ๆ นั้น

กระทรวงยุติธรรมขอรายงานความก้าวหน้าของโครงการหรือเรื่องเร่งด่วน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ปีงบประมาณ ๒๕๔๘ ระยะเวลา ตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๔๗ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบด้วยจักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

กต 10/15
ได้นำเสนอคณะรัฐมนตรี
เมื่อวันที่ 25 มิ.ย. 2548 ลงมติว่า
ทราบ 3

(นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

สำนักงาน ป.ป.ส.

โทร. ๐-๒๒๔๕-๕๘๘๑, ๐-๒๒๔๗-๐๙๐๑ ต่อ ๒๔๐๑, ๒๔๑๔

โทรสาร ๐-๒๒๔๕-๕๐๗๙

http://www.oncb.go.th

E-mail: oncb@oncb.go.th

จัดอยู่ในประเภทเรื่องๆ ที่เสนอคณะรัฐมนตรีได้โดยด่วน

Shelun

(นายธนวัฒน์ เกาพิจิตร)

ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานสารสนเทศ ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี



รายงานความก้าวหน้าตามโครงการหรือเรื่องเร่งด่วนของรัฐบาล
ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ปีงบประมาณ ๒๕๔๘
ระยะเวลา ตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๔๗

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
กระทรวงยุติธรรม
มกราคม ๒๕๔๘

สารบัญ

	หน้า
บทสรุป	ก
ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาดัวยยา/ผู้ค้า (Supply)	๒
ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด (Demand)	๑๕
ยุทธศาสตร์การป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปใช้ยาเสพติด (Potential Demand)	๑๘
ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเชิงบูรณาการ	๒๔

บทสรุป

รายงานความก้าวหน้าตามโครงการหรือเรื่องเร่งด่วนของรัฐบาล ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดระยะเวลา ตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๔๗

สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดยังคงเป็นปัญหาที่ต้องเฝ้าระวังไม่ให้วนกลับมา และเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศ ทั้งนี้รัฐบาลได้ตระหนักถึงความรุนแรงของปัญหายาเสพติดและถือเป็นปัญหาเร่งด่วนที่จะต้องแก้ไข โดยมีเจตนารมณ์อันแน่วแน่ในการผนึกกำลังทุกภาคส่วนของสังคม ร่วมกันเป็นพลังแผ่นดินตามแนวทางยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติด โดยได้ดำเนินการ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจำแนกตามยุทธศาสตร์ ดังต่อไปนี้

ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติด / ผู้ค้ายาเสพติด (Supply)

ภายใต้ยุทธศาสตร์หลักด้านการแก้ไขปัญหายาเสพติด/ผู้ค้ายาเสพติดประกอบด้วย ๘ ยุทธศาสตร์ย่อยดังต่อไปนี้

๑. ยุทธศาสตร์การทำลายโครงสร้างเครือข่ายการผลิตการค้ารายใหญ่และผู้มีอิทธิพล

การปราบปรามทำลายเครือข่ายการค้ายาเสพติด จำเป็นที่จะต้องทำลายองค์ประกอบของขบวนการค้าในทุกลักษณะทั้งผู้ผลิตผู้ค้าในทุกระดับผลการปราบปรามจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในทุกลักษณะความผิดและประเภทตัวยาในปีงบประมาณ ๒๕๔๘ ตั้งแต่ ๑ ตุลาคม - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๗ สามารถจับกุมผู้ผลิตได้ ๑๖๖ คดี ผู้ต้องหา ๑๔๔ คน จับกุมผู้ค้ารายสำคัญได้ ๘๓๙ คดี ผู้ต้องหา ๑,๐๘๓ คน จำนวนของกลางยาบ้าที่ยึดได้ ๓,๒๕๓,๗๘๓ เม็ด ยึด/อายัดทรัพย์สิน (ตามมาตราการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด) ได้ ๑๙๐.๙๒ ล้านบาท ยึด/อายัดทรัพย์สิน (ตาม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน) ได้ ๑,๔๓๐.๓๕ ล้านบาท รวมดำเนินการทางทรัพย์สินทั้งหมด ๑,๖๒๑.๒๗ ล้านบาท

นอกจากนี้ยังได้มีการพิจารณาจ่ายเงินสินบนเงินรางวัลคดียาเสพติดและการจ่ายเงินรางวัลหรือเงินช่วยเหลือแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต ตั้งแต่เดือนตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๔๗ รวมทั้งสิ้น ๖๐๗ คดี จำนวนเงิน ๒๐,๙๕๒,๑๒๗ บาท

จากการประชุม ป.ป.ส. ครั้งที่ ๓/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๔๗ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบหลักการร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการจ่ายเงินสินบนรางวัลคดียาเสพติด (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ... และร่างประกาศกระทรวงยุติธรรม เรื่องกำหนดอัตราการจ่ายเงินสินบนรางวัลคดียาเสพติด (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ... ตามที่สำนักงาน ป.ป.ส. เสนอให้มีการปรับปรุงแก้ไข เนื่องจากยังมีบางข้อที่ไม่สามารถบังคับใช้ให้สัมฤทธิ์ผลตามเจตนารมณ์ที่วางไว้ และบางข้อไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน โดยมอบให้ฝ่ายเลขานุการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขในประเด็นหลัก ๙ ประเด็น

การจัดระบบการเก็บรักษาและทำลายของกลางในคดียาเสพติด ที่ดำเนินการเก็บรักษาไว้ที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ยอดคงคลัง ณ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ปริมาณยาเสพติดทั้งหมดมีน้ำหนักรวม ๒๓,๖๐๖.๒๙ กิโลกรัม วัตถุออกฤทธิ์ ๕๐๐ แคปซูล ยา PPA กับโคเดอีนเม็ด ๑๐๒,๘๑๔ เม็ด และโคเดอีน (ยาน้ำเชื่อมแก้ไอ) ๒๕.๒๖ ลิตร

ส่วนการเผาทำลายยาเสพติดให้โทษของกลาง ครั้งที่ ๓๒ เมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๗ โดยมีนางสุดารัตน์ เกยุราพันธุ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานใน การเผาทำลาย ยาเสพติดให้โทษในครั้งนี้ใช้วิธี Pyrolytic Incineration คือ เผาในเตาเผาที่อุณหภูมิสูงมาก (ไม่ต่ำกว่า ๘๕๐ องศาเซลเซียส) ซึ่งจะทำให้เกิดการสลายตัวของโมเลกุลกลายเป็นคาร์บอนในระยะเวลาอันรวดเร็ว และไม่ก่อให้เกิดมลพิษในอากาศและสิ่งแวดล้อม โดยปริมาณยาเสพติดให้โทษของกลางที่จะเผาทำลาย ในครั้งนี้ มีน้ำหนักรวม ๓,๕๐๒.๐๑ กิโลกรัม คิดเป็นมูลค่า ๘,๒๐๐ ล้านบาท

การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่อยู่ระหว่างดำเนินการ

๑. ร่าง พ.ร.บ. มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ... สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา อยู่ระหว่างส่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องแจ้งยืนยันความ เห็นชอบ และส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอไปยังสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาต่อไป

๒. ร่าง พ.ร.บ. วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ... อยู่ระหว่างสำนักงาน คณะกรรมการกฤษฎีกา พิจารณาตรวจร่างฯ ก่อนส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอไปยัง สภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาต่อไป

๓. ร่าง พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ... ขณะนี้ได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว อยู่ระหว่างการพิจารณาตรวจร่างฯ ของ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒. ยุทธศาสตร์การควบคุมการแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่

ผลการดำเนินงานเพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่ในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ ในช่วงเดือนตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๕๗ มีดังนี้ ตั้งจุดตรวจ/จุดสกัด ๑๐๘,๑๗๙ แห่ง ดำเนินการปิดล้อมตรวจค้น ๒๒,๐๒๙ ครั้ง จับกุมผู้ค้ารายย่อยได้ ๒,๘๗๔ คดี ผู้ต้องหา ๓,๕๓๓ คน ตรวจค้นสถานบริการ ๖๔,๕๐๑ แห่ง ตรวจปัสสาวะผลเป็นสีม่วง ๓๐๘ คน

๓. ยุทธศาสตร์การสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดน

จากการที่ประเทศไทยมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านซึ่งมีการลักลอบผลิตยาเสพติด และลำเลียงนำเข้ามาแพร่ระบาดในประเทศไทย รัฐบาลจึงมีนโยบายสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดน อย่างจริงจัง ดำเนินการโดยกองกำลังจากฝ่ายต่าง ๆ ซึ่งผลการดำเนินงานในช่วงเดือนตุลาคม - ธันวาคม มีดังนี้ ลาดตระเวน/พิสูจน์ทราบพื้นที่เป้าหมาย ๑๘,๑๐๑ ครั้ง จัดกำลังปิดล้อม/ตรวจค้น ๑,๑๕๖ ครั้ง จัดตั้งจุดตรวจ/ด่านตรวจตามแนวชายแดน ๒๑,๗๙๔ ครั้ง ปฏิบัติการที่มีผลการจับกุม ๕๘๕ ครั้ง ได้ ผู้ต้องหาจำนวน ๑,๐๑๕ คน ของกลางยาบ้า ๑.๗๙ ล้านเม็ด และเฮโรอีน ๑๑.๒๔ กิโลกรัม

๔. ยุทธศาสตร์การควบคุมเคมีภัณฑ์

การสกัดกั้นการลักลอบลำเลียง และส่งผ่านสารเคมีจากแหล่งต่าง ๆ ผ่านประเทศไทย ไปยังแหล่งผลิตยาเสพติดนอกประเทศ ผลการดำเนินงานในช่วงเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน ๒๕๕๗ มีดังนี้ สารตั้งต้น/ตัวยานำเข้า ๓๓ รายการ จำนวน ๘๕,๘๔๓,๗๘๓ กิโลกรัม สารตั้งต้น/ตัวยาส่งออก ๑๔ รายการ จำนวน ๗,๗๕๕,๙๑๔ กิโลกรัม

๕. ยุทธศาสตร์การปราบปรามเจ้าหน้าที่รัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

สิ่งที่ทำให้ปัญหาเสพติดแก้ยากต่อการแก้ไขประการหนึ่งก็คือ การที่เจ้าหน้าที่รัฐเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ดังนั้นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๖ จึงถูกกำหนดขึ้นเพื่อดำเนินการทั้งทางวินัยและอาญาแก่เจ้าหน้าที่รัฐซึ่งเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยคณะกรรมการกลั่นกรองข้อมูลหรือข่าวสารการกระทำที่เกี่ยวกับยาเสพติดจะดำเนินการตรวจสอบผลการดำเนินงานตั้งแต่ ก.พ. - ก.ค. ๔๗ ได้รับรายงานว่ามีเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดรวมทั้งสิ้น ๑,๒๔๗ ราย ซึ่งได้ดำเนินการทางอาญา จำนวน ๒๙ ราย ดำเนินการทางวินัย ทางการปกครองและให้พ้นจากหน้าที่ไปแล้ว จำนวน ๕๑๓ ราย อยู่ระหว่างการดำเนินการ จำนวน ๒๑๖ ราย เสียชีวิต จำนวน ๑๔ ราย และไม่มีพฤติกรรม จำนวน ๕๖ ราย ณ ปัจจุบันยังไม่ได้มีรายงานว่ามีเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ซึ่งทางรัฐบาลได้มีมาตรการในการเฝ้าระวังปัญหาเจ้าหน้าที่รัฐเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เพื่อให้ประชาชนมีความมั่นใจว่ารัฐบาลได้ดำเนินการอย่างจริงจังในการแก้ไขปัญหายาเสพติด

๖. ยุทธศาสตร์การเฝ้าระวังยาเสพติดชนิดใหม่

สถานการณ์ยาเสพติดที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาทำให้การเฝ้าระวังยาเสพติดชนิดใหม่มีความจำเป็น และมีกลไกการเฝ้าระวังที่มีประสิทธิภาพและพร้อมที่จะรายงานได้ทันที โดยกำหนดระดับความรุนแรงในแต่ละพื้นที่ และหน่วยงานรับผิดชอบอย่างชัดเจนพร้อมทั้งวิธีการป้องกันและแก้ไขซึ่งจะช่วยสกัดกั้นไม่ให้ตัวยานั้น ๆ แพร่ระบาดไปในพื้นที่กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

สำหรับยาเสพติดที่ยังคงมีการแพร่ระบาดในปัจจุบันจากสถิติการจับกุมคดียาเสพติด ได้แก่ ยาบ้า สารระเหย และกัญชา และจากการปฏิบัติการพลังแผ่นดินกวาดล้างยาเสพติด ๒ ครั้งที่ผ่านมา ส่งผลให้การซื้อขายยาเสพติดยากโดยเฉพาะยาบ้า ทำให้ผู้เสพยาบ้าบางพื้นที่หันไปใช้ยาเสพติดอื่นทดแทน ส่วนใหญ่ได้แก่ สุรา สารระเหย กัญชา และวัตถุออกฤทธิ์ นอกจากนี้ ยังพบการขยายตัวอย่างรวดเร็วของยาเค และยาอี จากยอดการจับกุมทั่วประเทศพบมีการจับกุมทุกเดือนเดือนละ ๔-๓๙ คดี ครอบคลุม ๑๙ จังหวัด ทั่วทุกภาคของประเทศยังคงจำกัดอยู่ในกลุ่มวัยรุ่นที่มีฐานะดีหรือนักเที่ยวกลางคืน ส่วนใหญ่จะเป็นจังหวัดใหญ่ที่มีสถานบันเทิงจำนวนมาก รายงานการจับกุมพบว่าคดีส่วนใหญ่มีการจับกุมยาเคได้พร้อม ๆ กับยาอี แสดงให้เห็นว่ากระบวนการค้าทั้ง ๒ ตัวนี้ ดำเนินการไปพร้อมกันโดยผู้ค้ากลุ่มเดียวจะสามารถจัดหาให้แก่ลูกค้าที่ต้องการหลาย ๆ ชนิด จึงเป็นที่น่าสนใจในการศึกษาถึงแหล่งผลิตและเส้นทางการนำเข้าเพื่อป้องกันไม่ให้ยาเสพติดเหล่านี้เข้ามาระบาดในประเทศไทยต่อไป

๗. ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการข่าว และเทคโนโลยีการปราบปราม

ผลการดำเนินงานที่ก่อให้เกิดความร่วมมือในการจับกุมเครือข่ายการค้ายาเสพติดระหว่างประเทศ การพัฒนาข้อมูลด้านการข่าวและการพัฒนาเทคโนโลยีด้านการปราบปรามให้ทันสมัยที่สำคัญ ดังนี้

เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๔๗ เจ้าหน้าที่หน่วยปราบปรามยาเสพติดสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน (สปจ.) ได้จับกุมผู้ต้องหา ๓ คน ยึดคนกลางเฮโรอีน ๔๖๓ กิโลกรัม ที่เขต GEMA อ. LINCHANG มณฑลยูนนาน ผลจากการสืบสวนสอบสวนทำให้ทราบว่ากลุ่มนี้ได้ลักลอบนำ

ยาเสพติดจากพม่าเข้า สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีนหลายครั้งแล้ว ส่วนตัวการสำคัญที่พักในประเทศไทย แล้วติดต่อกับผู้ร่วมงานที่อยู่ในพม่าและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน

ดังนี้ วันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๔๗ นาย CHEN KUN YI รองเลขาธิการ OFFICE OF THE NATIONAL NARCOTICS CONTROL COMMISSION OF THE PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA และคณะ ได้เดินทางมาประสานกับสำนักงาน ป.ป.ส. เพื่อขอความร่วมมือสืบสวนปราบปรามขบวนการนี้ ผลการปฏิบัติงานสามารถพิสูจน์ทราบตัวนาย LIU GANG YI (หัวหน้าขบวนการนี้ซึ่งพักอยู่ในกรุงเทพฯ) และพวก

วันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๗ หน่วยงานปราบปรามยาเสพติด จ.คุณหมิง มณฑลยูนนาน จับกุมผู้ต้องหาในขบวนการนี้ได้อีก ๔ คน ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๔๗ เจ้าหน้าที่ ป.ป.ส. ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง ควบคุมตัวนาย LIU GANG YI ซึ่งเคลื่อนไหวยู่ในประเทศไทย และวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๗ เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ส่งตัวนาย LIU GANG YI กลับไปภูมิลำเนาเดิมในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน เพื่อรับการดำเนินคดีและได้มีการยึดทรัพย์สินของนาย LIU GANG YI ในประเทศไทย มูลค่าประมาณ ๕๐ ล้านบาท

๘. ยุทธศาสตร์การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างประเทศ

๑.) การประชุมหัวหน้าหน่วยปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ ๒๘ (The 28 Meeting of National Drug Law Enforcement Agencies, Asia and the Pacific: HONLEA) ระหว่างวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน - ๓ ธันวาคม ๒๕๔๗ ณ ศูนย์การประชุมสหประชาชาติ กรุงเทพฯ

การประชุมครั้งนี้ประกอบด้วยผู้แทนประเทศต่าง ๆ ในเอเชียและแปซิฟิก จำนวน ๒๕ ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย บรูไน กัมพูชา จีน อินเดีย อินโดนีเซีย อิหร่าน ญี่ปุ่น ลาว มาเลเซีย มัลดีฟ พม่า นิวซีแลนด์ ปากีสถาน ฟิลิปปินส์ เกาหลีใต้ รัสเซีย สิงคโปร์ ศรีลังกา ไทย ตุรกี สหรัฐอเมริกา เวียดนาม ชองกง และมาเก๊า มีประเทศและองค์การระหว่างประเทศเข้าร่วมสังเกตการณ์ ได้แก่ เบลเยียม เยอรมัน อิตาลี สวีเดน องค์การตำรวจสากล สำนักเลขาธิการกรอบความร่วมมือหมู่เกาะแปซิฟิก (Pacific Islands Forum Secretariat) และองค์การศุลกากรโลก (World Customs Organization) โดยมีสำนักงานยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC) ทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการการประชุม

ในที่ประชุมได้มีการรายงานสถานการณ์ปัญหาเสพติดและมาตรการที่รัฐบาลแต่ละประเทศใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยมีปัญหาที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นคือการแพร่ระบาดของยาเสพติดชนิดสังเคราะห์และปัญหาเคตามีน ซึ่งประเทศไทยได้เสนอให้มีการพิจารณาเสนอการควบคุมเคตามีนในระดับระหว่างประเทศ การควบคุมการซื้อขายวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาททางอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ที่ประชุมได้พิจารณาประเด็นปัญหาต่าง ๆ และมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

- การค้นหาและทำลายโรงงานลักลอบผลิตยาเสพติด ที่ประชุมเห็นว่าควรมีการจัดตั้งกลไกแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกในเรื่องดังกล่าว ควรส่งเสริมให้หน่วยงานปราบปรามยาเสพติดในแต่ละประเทศพัฒนาความสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกับภาคอุตสาหกรรมการผลิตเคมีภัณฑ์เพื่อควบคุมและป้องกันการรั่วไหลของเคมีภัณฑ์และสารตั้งต้น

- การดำเนินการที่มีประสิทธิภาพเพื่อต่อต้านการค้าเฮโรอีน ที่ประชุมเห็นว่าแต่ละประเทศควรจัดตั้งกลไกการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันและควรสนับสนุนต่อการพัฒนามาตรการต่าง ๆ สำหรับความร่วมมือตามแนวชายแดน เช่น การจัดตั้งสำนักงานประสานงานชายแดน (Border Liaison Offices) การปรับปรุงกฎหมายภายในให้เอื้อต่อการควบคุมเคมีภัณฑ์และสารตั้งต้น รวมทั้งการฟ้องร้องเอาผิดต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการลักลอบค้าเคมีภัณฑ์และสารตั้งต้น

- การดำเนินการที่มีประสิทธิภาพเพื่อระบุน้ำเงิน จั๊กมูก และยัทธิพรักซ์สินที่ได้มาจากการก่ออาชญากรรม ซึ่งที่ประชุมเห็นว่าแต่ละประเทศควรพิจารณาทบทวนหรือเสริมสร้างการบังคับใช้กฎหมายภายในประเทศ เข้าเป็นภาคีและดำเนินการตามอนุสัญญาระหว่างประเทศเพื่อการต่อต้านการฟอกเงิน และจัดตั้งหน่วยข่าวกรองทางการเงิน (Financial Intelligence Units)

- นโยบายระดับภูมิภาคหรือแผนยุทธศาสตร์ในการเผชิญกับอาชญากรรมข้ามพรมแดนที่ประชุมเห็นว่าในการประชุมครั้งต่อไปควรสำรวจความคิดเห็นกว้างไกลกว่าเดิมในเรื่องแผนยุทธศาสตร์ระดับภูมิภาค และรัฐบาลของแต่ละประเทศควรระบุถึงประเด็นหลัก ๆ ภายในภูมิภาคที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการดำเนินการต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติด และควรจัดทำเป็นรายงานส่งให้แก่หน่วยงานกลางที่กำหนดไว้ ซึ่งตั้งอยู่ในประเทศนิวซีแลนด์เพื่อจะได้รวบรวมและรายงานให้แก่ที่ประชุมในครั้งต่อไป

๒.) การประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “การใช้ประโยชน์และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและข้อมูลจากดาวเทียมสปอต เพื่อการสำรวจพืชเสพติด” ระหว่างวันที่ ๒๑ - ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๗ ณ โรงแรมดวงตะวัน จังหวัดเชียงใหม่

สาระสำคัญของการประชุมมีดังนี้

การประชุมครั้งนี้จัดขึ้นเพื่อประชาสัมพันธ์ศูนย์ฝึกอบรมระดับภูมิภาคเพื่อการใช้ข้อมูลภาพถ่ายจากดาวเทียม (Remote Sensing) และระบบภูมิสารสนเทศ (GIS) ในการสำรวจพืชเสพติดของประเทศไทย ซึ่งจัดตั้งเป็นสถาบันสำรวจและติดตามการปลูกพืชเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. โดยมี ๖ ประเทศส่งผู้แทนเข้าร่วมการประชุมในครั้งนี้ ได้แก่ จีน อินโดนีเซีย ลาว พม่า สิงคโปร์ และเวียดนาม และต่างเห็นพ้องร่วมกันที่จะสนับสนุนการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เทคนิค และการสร้างเครือข่ายการดำเนินการในเรื่องนี้ระหว่างกัน สำหรับการการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมนี้ สำนักงาน ป.ป.ส. ได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลฝรั่งเศสและบริษัท SPOT Image ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินการตามแผนปฏิบัติร่วมไทย-ฝรั่งเศส ซึ่งเป็นกรอบแผนระดับประเทศและสำนักการต่างประเทศ ได้เสนอเรื่องการประชุมและจัดตั้งศูนย์ดังกล่าวไว้ในแผนปฏิบัติฯ นี้

๓.) การประชุมคณะกรรมการร่วม (JC) ว่าด้วยความร่วมมือไทย-ลาว ครั้งที่ ๑๓ ณ เมืองหลวงพระบาง ระหว่างวันที่ ๒๒-๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๗ (กรอบของกระทรวงการต่างประเทศ) ซึ่งผู้แทนสำนักการต่างประเทศ ได้ร่วมการประชุมตั้งแต่การประชุมเตรียมการเพื่อกำหนดทำในส่วนที่เกี่ยวข้อง ณ กระทรวงการต่างประเทศ

ที่ประชุมยืนยันเจตนารมณ์ของรัฐบาลทั้งสองประเทศที่จะขยายความสัมพันธ์ทวิภาคี ไทย-ลาว ในด้านต่าง ๆ ให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น และได้หารือประเด็นต่าง ๆ ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

การสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนร่วมไทย – ลาว ที่ประชุมยินดีต่อความก้าวหน้าที่สามารถทำหลักเขตแดนได้ ๑๘๘ หลัก ระยะทางยาว ๖๗๖ กิโลเมตร และที่ประชุมตกลงที่จะเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดทางบกที่ยังค้างค้างให้สำเร็จโดยเร็ว ส่วนชายแดนร่วมไทย – ลาว ทางแม่น้ำโขง ให้ทั้งสองฝ่ายร่วมกันทดลองวิธีการทางเทคนิคในการสำรวจและปักปันเขตแดนตามหลักการที่ได้รับรองร่วมกันเพื่อจัดทำแผนแม่บทและข้อกำหนดอำนาจหน้าที่ (TOR) ให้สำเร็จโดยเร็ว และเห็นชอบร่วมกันที่จะเพิ่มความร่วมมือในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและแหล่งน้ำบริเวณชายแดนโดยไม่ให้ทำการตัดแปลงธรรมชาติหรือก่อสร้างกิจการใด ๆ บริเวณชายแดนทั้งทางบกและทางทะเล

๔.) การประชุมและศึกษาดูงานการสกัดกั้นและปราบปรามยาเสพติดตามลำน้ำโขง สำหรับเจ้าหน้าที่ประสานงานยาเสพติดต่างประเทศประจำประเทศไทย ณ พื้นที่จังหวัดเชียงราย และสำนักงานประสานงานชายแดนพม่าและลาว ระหว่างวันที่ ๑๕-๑๗ ธันวาคม ๒๕๔๗

สาระสำคัญของการประชุมมีดังนี้

เจ้าหน้าที่ประสานงานยาเสพติดต่างประเทศ ซึ่งประจำอยู่ ณ สถานเอกอัครราชทูตและองค์การระหว่างประเทศต่าง ๆ ในประเทศไทย ได้แก่ ออสเตรเลีย แคนาดา จีน ฝรั่งเศส เยอรมนี อินโดนีเซีย อิตาลี ญี่ปุ่น มาเลเซีย นิวซีแลนด์ ไนจีเรีย สวีเดน สวิตเซอร์แลนด์ สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา และองค์การระหว่างประเทศ ๒ องค์การ ได้แก่ INTERPOI และ UNODC จำนวน ๒๙ คน พร้อมผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทยจำนวน ๑๗ คน เจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ส. ๓๐ คน ผู้สื่อข่าว ๙ คน รวม ๘๕ คน ได้ร่วมรับฟังการบรรยายสรุปของ รองเลขาธิการ สำนักงาน ป.ป.ส. (นายชาติชาย สุธงศาฤกษ์) เกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างไทย – ลาว และ ไทย – พม่า ในการปราบปรามยาเสพติดบริเวณแนวชายแดน ความร่วมมือภายใต้กรอบ ๔ ฝ่าย ในการสกัดกั้นยาเสพติดตามลำน้ำโขง ในวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๗ และวันต่อมาได้เดินทางไปเยี่ยมชมท่าเรือเชียงแสน และล่องเรือตามลำน้ำโขงเพื่อเยี่ยมชมและรับฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับการดำเนินงานของสำนักงานประสานงานชายแดนของลาว ณ เมืองบ้านมอม และสำนักงานประสานงานชายแดนของพม่า ณ วังพง ซึ่งเป็นการดำเนินงานภายใต้โครงการพัฒนาความร่วมมือปราบปรามยาเสพติดชายแดนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง (The Development of Cross-border Law Enforcement Cooperation in East Asia- AD/RAS/99/D91) ในกรอบความร่วมมือ ๗ ฝ่าย ไทย พม่า ลาว จีน กัมพูชา เวียดนาม และสำนักงานยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Office on Drugs and Crime-UNODC) ซึ่งมีข้อสังเกต คือ ประเทศไทย โดยศูนย์ประสานงานชายแดนมีบทบาทสำคัญในการประสานความร่วมมือระหว่างสำนักงานประสานงานชายแดนของลาวและพม่า การประชุมและจัดดูงานครั้งนี้ ถือว่าประสบความสำเร็จในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดำเนินความร่วมมือระหว่างไทยและประเทศเพื่อนบ้านให้แก่ประชาคมโลก ซึ่งเป็นการเน้นย้ำให้เห็นถึงการมีบทบาทนำในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในภูมิภาคของประเทศไทยและประเทศไทยได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากลาวและพม่าในการอนุญาตให้สำนักงาน ป.ป.ส. นำคณะเจ้าหน้าที่ประสานงานต่างประเทศประจำประเทศไทยเข้าไปดูงานในพื้นที่

ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด (Demand)

ภายใต้ยุทธศาสตร์หลักด้านการแก้ไขปัญหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดประกอบด้วย ๓ ยุทธศาสตร์ย่อยดังนี้

๑. ยุทธศาสตร์การสำรวจค้นหา ชักจูงให้ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาฟื้นฟูและพัฒนา

โครงการพัฒนาระบบข้อมูลผู้ใช้/ผู้ติดยาเสพติด

ระบบข้อมูลด้านการบำบัดรักษาได้มีการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมในการกำหนดนโยบายและวางแผนป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประเทศให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

สำหรับการดำเนินการในการจัดทำระบบรายงาน ระบบติดตาม และเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดนั้น กระทรวงสาธารณสุขซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการบำบัดรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด (จัดทำแบบรายงาน บสต.๓) ได้ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบในการบำบัดรักษาจัดทำแบบรายงาน บสต.๓ ซึ่งมีการรายงานผ่านระบบอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้กรมสนับสนุนการบริการ กระทรวงสาธารณสุขได้ร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านบำบัดรักษาทุกระบบ เพื่อสร้างความเป็นเอกภาพในการรายงานข้อมูลแบบ บสต.

จากการให้รายงานแบบ บสต.๓ (รายงานผ่านระบบอินเทอร์เน็ต) ทำให้ทราบถึงปัญหาเกี่ยวกับการรายงานข้อมูลเข้าสู่ระบบรายงาน ระบบติดตาม และเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด (บสต.๑-๕) เนื่องจากความไม่พร้อมของอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ การใช้อุปกรณ์ (Hardware) ไม่เหมาะสมและโปรแกรมชุดคำสั่งที่ใช้สั่งคอมพิวเตอร์ (Software) ไม่เหมาะสม รวมถึงการเข้าเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของหน่วยงานบำบัดในพื้นที่จะได้มีการหาแนวทางการแก้ไขปัญหาดังนี้

- ระยะสั้น ให้หน่วยงานทั้ง ๓ ระบบ เร่งรัดการนำเข้าข้อมูลของปีงบประมาณ ๒๕๕๗ เข้าสู่ระบบภายในวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๗ หากหน่วยงานใดไม่สามารถนำเข้าข้อมูลเข้าสู่ระบบตามห้วงเวลาที่กำหนดได้ให้หน่วยงานส่วนกลางรวบรวมข้อมูลจากพื้นที่ และรายงานเป็นข้อมูลสรุปให้กระทรวงสาธารณสุข ทั้งนี้ต้องการปรับแนวทางการเบิกจ่ายงบประมาณในการติดตามและการบริหารจัดการข้อมูลให้เอื้อต่อการปฏิบัติงาน

- ระยะยาว ทบทวนความพร้อม/ศักยภาพของการรายงานข้อมูล เพื่อจัดทำแผนการพัฒนา ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำความเข้าใจในเรื่องบทบาท/ภารกิจในการรายงานข้อมูลและการติดตามผลผู้ป่วยทั้ง ๓ ระบบ รวมทั้งการสนับสนุนด้านงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ ที่จำเป็นต่อการดำเนินการจัดเก็บและนำเข้าข้อมูลเข้าสู่ระบบฐานข้อมูลกลาง

๒. ยุทธศาสตร์การบำบัดรักษาฟื้นฟูและพัฒนาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด

การบำบัดรักษาฟื้นฟูและพัฒนาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด กระทรวงสาธารณสุข ในฐานะผู้รับผิดชอบหลักในงานด้านการบำบัดรักษา ฟื้นฟู สมรรถภาพ ผู้เสพ / ผู้ติดยาเสพติด สรุปผลการดำเนินงานตามแบบรายงาน (บสต.๓-๕) ห้วงระยะเวลาเดือนตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๕๗ ดังนี้ จำนวนผู้เข้ารับการบำบัดรักษาในระบบสมัครใจ ๒,๗๐๗ ราย ระบบบังคับบำบัด ๓,๑๔๕ ราย และระบบต้องโทษ ๑,๒๘๘ ราย

๓. ยุทธศาสตร์การติดตาม ดูแลช่วยเหลือผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด

เพื่อให้ผู้ผ่านการบำบัด พื้นฟูและพัฒนาสมรรถภาพ สามารถดำรงชีวิตอย่างปกติสุขในสังคม พึ่งตนเองได้และได้รับการยอมรับโดยให้โอกาสในการเข้ารับการศึกษาคือ และประกอบสัมมาอาชีพไม่กลับไปใช้ยาเสพติดซ้ำ ดังนั้นการติดตามดูแลช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัด พื้นฟูและพัฒนาจึงเป็นกลไกสำคัญในการแก้ไขปัญหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดอย่างยั่งยืน

นอกจากนี้เพื่อให้ระบบการติดตามช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัด พื้นฟูและพัฒนา มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงได้มีการทบทวนบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการติดตามช่วยเหลือ และเสริมแรงจูงใจให้กับผู้ประสานพลังแผ่นดิน สำหรับการดำเนินงานในกลุ่มผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด จากการดำเนินงานในช่วงประกาศสงครามยาเสพติดพบว่า มีรายชื่อผู้มารายงานตัวจำนวนหนึ่งผ่านการบำบัดรักษาแล้วกลับไปเสพซ้ำอีกประมาณ ๕๐,๐๐๐ คน โดยการติดตามการดำเนินงานในพื้นที่พบว่ายังมีปัญหาการกลับไปเสพซ้ำและกลับไปใช้สารอื่นทดแทน โดยเฉพาะสุราซึ่งทำให้เกิดผลกระทบต่อชุมชน ดังนั้นจึงควรมีการติดตามบอ้ยขึ้น เพื่อกำหนดเกณฑ์การจำแนกรวมทั้งกำหนดแนวทางการดำเนินงานของรัฐบาลใหม่

๔. ยุทธศาสตร์การปรับทัศนคติ เตรียมความพร้อมของชุมชน อาสาสมัคร เพื่อดูแลช่วยเหลือให้ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดกลับคืนสู่ชุมชน

เพื่อให้ผู้ผ่านการบำบัด พื้นฟูและพัฒนาสมรรถภาพ สามารถดำรงชีวิตอย่างปกติสุขในสังคม และสามารถพึ่งพาตนเองได้รวมถึงการได้รับการยอมรับจากสังคม โดยให้โอกาสในการเข้ารับการศึกษาคือ การประกอบสัมมาอาชีพ รวมถึงการบำบัดฟื้นฟูและควบคุมผู้ติดยาเสพติดหนักหรือเรื้อรัง (Hard Core) ดังนั้นการติดตามช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัด พื้นฟูและพัฒนาจึงเป็นกลไกสำคัญยิ่งในการแก้ไขปัญหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดให้เป็นไปอย่างยั่งยืน

ศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ มีคำสั่งที่ ๔๐/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ เรื่อง การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานในกลุ่มผู้ติดยาเสพติดรุนแรง (Hard Core) โดยกำหนดภารกิจสำคัญของคณะอนุกรรมการฯ ในปีงบประมาณ ๒๕๔๘ ให้พิจารณาจัดทำเกณฑ์จำแนกและแนวทางการดำเนินงานต่อกลุ่มผู้ติดยาเสพติดรุนแรง จากนั้นให้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อทดสอบเกณฑ์การจำแนกและแนวปฏิบัติในเดือนมกราคม ๒๕๔๘ ก่อนนำเสนอ ศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ เพื่ออนุมัติคำสั่งให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปจำแนกผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดที่เข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษา ซึ่งรวมถึงผู้เสพ/ผู้ติดที่ได้จากปฏิบัติการพลังแผ่นดินร่วมกวาดล้างยาเสพติด ครั้งที่ ๒ (ระยะปฏิบัติการตั้งแต่วันที่ ๔ ตุลาคม - ๓ ธันวาคม ๒๕๔๗) หลังจากประกาศใช้เกณฑ์จำแนกและแนวทางการดำเนินงานต่อผู้ติดยาเสพติดรุนแรง (ภายในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๔๘) แล้ว คาดว่าจะจัดการประชุมคณะอนุกรรมการเดือนละ ๑ ครั้ง เพื่อติดตามผลการดำเนินการ

ยุทธศาสตร์การป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปใช้ยาเสพติด (Potential Demand)

ภายใต้ยุทธศาสตร์หลักด้านการป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปใช้ยาเสพติดประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ย่อยดังนี้

๑. ยุทธศาสตร์การสร้างกระแสและพลังขับเคลื่อนทางสังคม

การจัดกิจกรรมสื่อมวลชนสัญจร ณ จังหวัดนครราชสีมา ๒๙-๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๗

๑. บ้านใหม่เกษม ต. ธารปราสาท อ. โนนสูง จ. นครราชสีมา

เป็นชุมชนเกษตรกรรม มีจำนวน ๒๐๐ หลังคาเรือน ประชากรกว่า ๑,๐๐๐ คน ในช่วงระหว่างปี ๒๕๓๙-๒๕๔๓ ได้มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดอย่างรุนแรงโดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนวัยรุ่นซึ่งเป็นกำลังสำคัญของหมู่บ้าน ซึ่งส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในฐานะผู้เสพ/ผู้ติด เมื่อรัฐบาลมีนโยบายต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดฝ่ายปกครองและเจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และสำนักงาน ป.ป.ส. ได้เข้ามาดำเนินการจัดทำประชาคมหมู่บ้าน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้แสดงตนโดยที่สังคมและชุมชนให้โอกาสและมอง ผู้เสพ/ผู้ติดเป็นผู้ป่วย และนำเข้าสู่ระบบการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพให้กลับคืนเป็นคนดีของสังคม ปัจจุบันปัญหาเสพติดจะหมดไปจากหมู่บ้านโดยสิ้นเชิง แต่การทำประชาคมหมู่บ้านหรือการจัดเวทีชาวบ้านยังคงดำเนินต่อไป ขณะนี้บ้านใหม่เกษมได้มีการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งมีเงินทุนมาจากโครงการ “๖๗๒ ปีกองทุนแม่ของแผ่นดิน” ชุมชนบ้านใหม่เกษมได้รับพระราชทานเงินกองทุนจากพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในงานมหกรรมกองทุนแม่เพื่อแผ่นดินที่จัดโดย สำนักงาน ป.ป.ส. ไว้เป็นขวัญถุงสำหรับหมู่บ้านเพื่อใช้ประโยชน์ในการดำเนินกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดต่าง ๆ ต่อไป

๒. ศูนย์ชุมชนบำบัดคลองไผ่ เรือนจำคลองไผ่ อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา

เป็นสถานที่ใช้ฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ต้องขังในคดียาเสพติดด้วยวิธีการชุมชนบำบัด เพื่อให้ผู้ต้องขังเหล่านี้สามารถกลับออกไปดำเนินชีวิตใหม่ได้อย่างเข้มแข็ง กล้าเผชิญหน้าและกล้าต่อสู้กับปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ในชีวิตได้ สำหรับการบำบัดฟื้นฟูผู้ต้องขังในคดียาเสพติดของศูนย์ชุมชนบำบัดคลองไผ่ ได้ใช้รูปแบบ CARE Model เป็นพื้นฐานในการปฏิบัติแก่ผู้ต้องขัง ซึ่งเป็นรูปแบบการดำเนินงานที่สำคัญในการฟื้นฟูสมรรถภาพและจิตใจจากปัญหายาเสพติด โดยเริ่มจาก กลุ่มประชุมเช้า (Morning Meeting) กลุ่มสัมมนา (Seminar Group) กลุ่มสอบถาม (Confrontation Group) กลุ่มคงที่ (Static Group) กลุ่มเผชิญความจริง (Encounter Group) จากการประเมินผลการดำเนินงานพบว่ากิจกรรมเหล่านี้ส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้ต้องขังในคดียาเสพติดไปในทางที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด มีความพร้อมสามารถกลับตัวเป็นคนดีเข้าสู่สังคมได้อย่างปกติสุข

๒. ยุทธศาสตร์การสร้างภูมิคุ้มกันและเฝ้าระวังกลุ่มเป้าหมาย

โครงการณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (To Be Number One)

โครงการณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน คนรุ่นใหม่ ให้ห่างไกลยาเสพติดและสามารถตั้งผู้เสกกลับเข้าสู่ครอบครัว สังคมที่อบอุ่นเริ่มต้นชีวิตใหม่ภายใต้โครงการ To Be Number One ตามแนวคิดที่ว่า “เป็นหนึ่งโดยไม่พึ่งยาเสพติด” และ “ใครติดยา ยกมือขึ้น” ซึ่งทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญาสิริวัฒนาพรรณวดี ทรงรับเป็นองค์ประธาน

คณะกรรมการอำนวยการ ซึ่งโครงการมีผลการดำเนินงานนับตั้งแต่เริ่มโครงการจนถึง วันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๔๗ มีสมัครจำนวนสมาชิก To Be Number One ทั่วประเทศ ๒๖.๕ ล้านคน และสมาชิกชมรมผู้ประสานพลังแผ่นดิน จำนวน ๓.๓ ล้านคน

๓. ยุทธศาสตร์การสร้างครอบครัวและชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

การจำแนกสถานะหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติด สามารถจำแนกได้ตามคำนิยามของประเภทหมู่บ้าน/ชุมชน ดังนี้

ประเภท ก (มีระบบเฝ้าระวังอย่างยั่งยืน)	๖๑,๘๔๓ หมู่บ้าน
ประเภท ข (มีระบบเฝ้าระวัง)	๒๐,๖๘๘ หมู่บ้าน
ประเภท ค (เข้มแข็งเอาชนะยาเสพติด)	๑,๕๖๒ หมู่บ้าน
ประเภท ง (ต้องเสริมความเข้มแข็งเป็นกรณีพิเศษ)	๑๒๘ หมู่บ้าน

จากจำนวนหมู่บ้าน/ชุมชนทั่วประเทศ จำนวน ๘๕,๓๑๑ หมู่บ้าน/ชุมชน ได้มีสำรวจและรายงานผลการจำแนกสถานะหมู่บ้าน/ชุมชน ประเภท ก ข ค ทั้งสิ้นจำนวน ๘๕,๐๙๓ หมู่บ้าน/ชุมชน (ร้อยละ ๙๙.๘๕)

๔. ยุทธศาสตร์การส่งเสริมและพัฒนาการทำงานในลักษณะเครือข่าย

การจำแนกสถานะสถานศึกษา เพื่อดำรงความเข้มแข็งในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

คำสั่งศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติที่ ๒๘/๒๕๔๗ ได้กำหนดเรื่อง Roadmap การต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด ระยะที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๔๘ มีเป้าหมายมุ่งที่จะเอาชนะปัญหายาเสพติดให้ได้อย่างยั่งยืนและมีระบบเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดที่มีประสิทธิภาพ โดยได้กำหนดยุทธศาสตร์การป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปใช้ในยาเสพติด (Potential Demand) เน้นไปมีการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด การสร้างภูมิคุ้มกันต้านทานยาเสพติด โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชน นักเรียน นิสิต นักศึกษา ดังนั้นจึงได้กำหนดให้มีการสำรวจจำแนกประเภทสถานศึกษา ออกเป็นระดับ ก/ข/ค/ง และดำเนินการยกระดับสถานศึกษาประเภท ค/ง ให้เป็นสถานศึกษาเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติด ประเภท ก/ข ตลอดจนสามารถดำรงความเข้มแข็งไว้ได้อย่างยั่งยืน

เกณฑ์การจำแนกสถานะของสถานศึกษา ๔ ประการ คือ

๑. การจัดองค์กร/บุคลากรผู้รับผิดชอบการดำเนินงาน
๒. การมีส่วนร่วมกิจกรรมป้องกันยาเสพติดของผู้เกี่ยวข้อง
๓. การจัดกลไกเฝ้าระวังปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด
๔. การจัดระบบดูแลช่วยเหลือและให้โอกาสแก่นักเรียน/นักศึกษา

โดยจำแนกสถานะของสถานศึกษาเป็น ๔ ประเภท คือ

ประเภท ก หมายถึง สถานศึกษาเข้มแข็ง มีระบบเฝ้าระวัง การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างยั่งยืน

ประเภท ข หมายถึง สถานศึกษาเข้มแข็ง มีระบบเฝ้าระวัง การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ประเภท ค หมายถึง สถานศึกษาที่มีระบบเฝ้าระวัง การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ประเภท ง หมายถึง สถานศึกษาที่ต้องเสริมสร้างความเข้มแข็งเป็นกรณีพิเศษ
แนวทางและขั้นตอนการดำเนินงาน

การสำรวจเพื่อจำแนกสถานะความเข้มแข็งของสถานศึกษาในการป้องกันและแก้ไข
ปัญหาเสพติดโดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

๑.) ดำเนินการสำรวจ รวบรวม ประมวลผล โดย

๑. ศตส. สั่งการให้ ศตส.จ./ศตส.กทม. อำนวยความสะดวก ติดตามการสำรวจ
และรายงานผลการจำแนกสถานะของสถานศึกษาทุกสังกัดในพื้นที่รับผิดชอบ ปีละ ๒ ครั้ง ได้แก่

ภาคการเรียนที่ ๑ ภายในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ของทุกปี

ภาคการเรียนที่ ๒ ภายในวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ของทุกปี

สำหรับการสำรวจครั้งแรก ในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ ดำเนินการให้แล้ว
เสร็จและรายงานให้ ศตส.ทราบ ภายในวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๗

๒. ศตส.สั่งการให้กระทรวง/หน่วยงานต้นสังกัดสถานศึกษา อำนวยความสะดวก
ติดตามการสำรวจ รวบรวม ประมวลผล และรายงานผลการจำแนกสถานะของสถานศึกษาในสังกัด ให้
ศตส.ทราบตามห้วงเวลาที่กำหนดเช่นเดียวกับข้อ ๑

๒.) การรายงานผลการจำแนกสถานะของสถานศึกษา

๑. สถานศึกษาจัดทำแบบรายงานที่ ๑ แบบสำรวจสถานะความเข้มแข็ง
ของสถานศึกษาในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด และส่งให้หน่วยงานต้นสังกัดสถานศึกษาใน
พื้นที่

๒. หน่วยงานต้นสังกัดสถานศึกษาในพื้นที่ จัดทำสรุปผลการจำแนกตาม
แบบรายงานที่ ๒/๑ แบบสรุปการจำแนกสถานะความเข้มแข็งของสถานศึกษาระดับเขต/อำเภอ/
กิ่งอำเภอ และแบบรายงานที่ ๒/๒ แบบสรุปข้อมูลการจำแนกสถานะและข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา
ระดับเขต/อำเภอ/กิ่งอำเภอ และ ส่งให้ศตส.จ./ศตส.กทม. และกระทรวง/หน่วยงานที่ต้นสังกัด
สถานศึกษาในส่วนกลาง

๓. ศตส.จ./ศตส.กทม. จัดทำแบบรายงานที่ ๓/๑ แบบสรุปการจำแนก
สถานะความเข้มแข็งของสถานศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา/จังหวัด และแบบรายงานที่ ๓/๒ แบบ
สรุปข้อมูลการจำแนกสถานะและข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา/จังหวัด ส่งให้
ศตส.มท.

๔. ศตส.มท./กระทรวง/หน่วยงานต้นสังกัดสถานศึกษาในส่วนกลาง
จัดทำแบบรายงานที่ ๔/๑ แบบสรุปการจำแนกสถานะความเข้มแข็งของสถานศึกษาระดับกระทรวง/
ประเทศ และแบบรายงานที่ ๔/๒ แบบสรุปข้อมูลการจำแนกสถานะและข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา
ระดับกระทรวง/ประเทศ รายงาน ศตส.

๓.) การตรวจสอบความถูกต้องในการจำแนกสถานะความเข้มแข็งของสถานศึกษาในการ
ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ดำเนินการปีละ ๒ ครั้ง โดย ศตส.สั่งการให้กระทรวง/หน่วยงานต้น
สังกัดสถานศึกษา และศตส.จ./ศตส.กทม. ตรวจสอบความถูกต้องในการจำแนกสถานะของสถานศึกษา
ในสังกัดและในพื้นที่รับผิดชอบ และรายงานผลการตรวจสอบ โดย

ภาคการศึกษาที่ ๑ ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ของทุกปี

ภาคการศึกษาที่ ๒ ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ของทุกปี

๔.) ให้ ศตส.จ./ศตส.กทม. แจ้งผลการจำแนกสถานะให้กับสถานศึกษาทุกแห่งในพื้นที่ ทราบโดยทันที หลังจากการประมวลผลการจำแนกสถานะในแต่ละภาคการศึกษา และหลังจากการ ตรวจสอบ

การยกระดับ/ดำรงสถานะสถานศึกษา

๑.) ให้ ศตส.จ./ศตส.กทม. ประชุมผู้บริหารสถานศึกษาทุกสังกัดในพื้นที่ เพื่อชี้แจง แนวทางดำเนินการยกระดับสถานะสถานศึกษาประเภท ค/ง ให้เป็น ก/ข และดำรงสถานะสถานศึกษา ก/ข อย่างยั่งยืนโดยใช้ข้อมูลผลการจำแนกและข้อมูลพื้นฐานประกอบการยกระดับ

๒.) ให้ ศตส.จ./ศตส.กทม. และหน่วยงานต้นสังกัด ดำเนินการยกระดับสถานะ สถานศึกษาประเภท ค/ง ให้เป็น ก/ข และดำรงสถานะสถานศึกษา ก/ข อย่างยั่งยืน ตามยุทธศาสตร์ การต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาและแนวทาง/ขั้นตอนการต่อสู้เพื่อ เอาชนะยาเสพติด (Roadmap) ในห้วงเวลานั้น ๆ โดยเน้นการระดมทรัพยากรและทุนทางสังคมใน พื้นที่เป็นหลักเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน

ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเชิงบูรณาการ

ภายใต้ยุทธศาสตร์หลักด้านการบริหารจัดการเชิงบูรณาการประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ ย่อยดังนี้

๑. ยุทธศาสตร์การบูรณาการนโยบาย แนวคิด แนวทางการดำเนินงาน

แนวในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจะต้องมีการบูรณาการทั้งใน ระดับนโยบาย แนวคิด และแนวทางในการดำเนินงาน เพื่อทำความเข้าใจระหว่างหน่วยงาน กำหนด แนวทางให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ประสานความร่วมมือในการดำเนินงาน ตลอดจนบูรณาการ ทรัพยากรร่วมกันเพื่อให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพสูงสุดและเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล

๒. ยุทธศาสตร์การบูรณาการองค์การดำเนินงานในทุกระดับ

การเสริมสร้างศักยภาพและเอกภาพในการดำเนินงานขององค์กรในทุกระดับต้องมีการ ดำเนินงานให้ชัดเจนและสอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ สถานการณ์ยาเสพติดตลอดจนทิศทาง แผนงาน และโครงการ นอกจากนี้บุคลากรของหน่วยงานจะต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อก้าว ให้ทันกับสถานการณ์และยุทธศาสตร์ที่เปลี่ยนแปลงไป

๓. ยุทธศาสตร์การบูรณาการ เป้าหมาย / แผนงาน / งบประมาณ การดำเนินงาน

ตามมติที่ประชุมศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด ครั้งที่ ๖/๒๕๔๗ วันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๔๗ เห็นชอบ Roadmap การต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด ระยะที่ ๔ พ.ศ.๒๕๔๘ และ การบูรณาการแผนและงบประมาณปี ๒๕๔๘ ให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ขอความร่วมมือให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับจัดสรรงบประมาณที่ได้รับในปีงบประมาณ ๒๕๔๘ อย่างน้อย ร้อยละ ๕ เพื่อใช้สนับสนุนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในระดับพื้นที่ เพื่อให้ ศตส.จ./ศตส.อ. มีงบประมาณสนับสนุนการดำเนินการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง นอกเหนือจากงบประมาณปกติที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงาน ป.ป.ส. และส่วนราชการในส่วนกลาง

ที่มีงบประมาณลงสู่พื้นที่ ในการประชุม ศตส. ครั้งที่ ๑๓/๒๕๕๗ วันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๗ สำนักงาน ป.ป.ส. ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบถึงการตรวจติดตามแผนปฏิบัติการของจังหวัดพบว่าการส่งมาทั้งหมด ๔๖ จังหวัด โดยได้ขอความร่วมมือ ศตส.มท. ประสานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เร่งจัดสรรงบประมาณดังกล่าวให้แก่ ๒๙ จังหวัด

๔. ยุทธศาสตร์การบูรณาการระบบอำนวยการ กำกับติดตาม รายงานผลการดำเนินงาน

สำนักงาน ป.ป.ส. มีภารกิจในการอำนวยการ เร่งรัด กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณด้านยาเสพติดของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลางและในระดับพื้นที่ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด และรวบรวมปัญหา-อุปสรรค ในการดำเนินงาน เพื่อแสวงหามาตรการแก้ไขปัญหายาเชิงนโยบายและจัดทำเป็นรายงานเพื่อนำเสนอต่อผู้บริหาร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนจัดทำเป็นรายงานแสดงผลการดำเนินงานของรัฐบาล โดยในไตรมาสแรกได้กำหนดการเดินทางไปติดตามผลการดำเนินงานหมู่บ้านชุมชนเข้มแข็งตามแนวชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ระหว่างวันที่ ๒๒ - ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๗ ในการนี้ สำนักงาน ป.ป.ส. ได้เชิญผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมเดินทางติดตามในครั้งนี้รวม ๖ หน่วย คือ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน กรมบัญชากลาง สำนักงานงบประมาณ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพบก โดยสรุปผลการติดตามการดำเนินงานด้านยาเสพติดดังนี้

๑.) การดำเนินงานในภาพรวมของ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค ๓ ส่วนแยก ๑

พื้นที่ในความรับผิดชอบของ กอ.รมน. ภาค ๓ สย.๑ มีสภาพภูมิประเทศซึ่งเอื้อต่อการลักลอบลำเลียงยาเสพติด เนื่องจากมีแนวชายแดนติดต่อกับประเทศพม่าถึง ๔๘๗ กิโลเมตร มีช่องทางเข้าออกตามธรรมชาติเป็นจำนวนมาก สภาพพื้นที่เป็นภูเขาสลับซับซ้อนเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการจัดระเบียบชุมชนชายแดน การอยู่อาศัยของชาวเขาอยู่ใกล้ชายแดนมาก สามารถติดต่อกับผู้ผลิตยาเสพติดในประเทศเพื่อนบ้านได้โดยตรง ฝ่ายไทยมีกองกำลังตั้งจุดตรวจอยู่ตลอดเวลา พื้นที่เป้าหมายของ กอ.รมน. ในจังหวัดตากและจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน ๑๒๐ หมู่บ้าน

ปัญหาอุปสรรคที่พบได้แก่

- ๑) การจัดตั้งหมู่บ้านชุมชนเข้มแข็งที่ผ่านมาได้ผลในระดับหนึ่งในการภาพรวมเป็นการเฝ้าระวัง ภายหลังจากการที่ชุดปฏิบัติการถอนกำลังออกมาชุมชนไม่เข้มแข็ง ผู้ปฏิบัติยังสับสน
- ๒) หน่วยงานที่ปฏิบัติงานอยู่ในลักษณะต่างคนต่างทำ ไม่มีการบูรณาการ
- ๓) การกำหนดหมู่บ้านเป้าหมายที่ผ่านมาเกินขีดความสามารถของหน่วยปฏิบัติ และเป็นการกำหนดในเชิงปริมาณมากกว่าคุณภาพ
- ๔) การสร้างเครือข่ายชาวภาคประชาชนยังไม่เป็นรูปธรรมเท่าที่ควรและการประสานงานกับ กอ.รมน. จังหวัดยังไม่เกิดผล เนื่องจาก กอ.รมน. จังหวัดขาดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง

๒.) ผลการดำเนินงานในภาพรวมของหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ๓๖

การดำเนินงานด้านยาเสพติดได้ดำเนินการตามคู่มือวิทยาการกระบวนการหมู่บ้านชุมชนเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติด จำนวน ๕ หมู่บ้านเป้าหมาย ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการดำเนินงาน

คือ สามารถสร้างความยั่งยืนให้กับกระบวนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้กับหมู่บ้านชุมชน เป้าหมายและขยายผลไปสู่ชุมชนอื่น สำหรับปี ๒๕๕๘ ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๒ แผนงานคือ แผนงานป้องกันและแผนงานปราบปรามยาเสพติด ปัญหาอุปสรรคไม่มี

๓.) บ้านสันติชล ตำบลเวียงใต้ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ประชากรส่วนใหญ่เป็นจีนฮ่อ และชาวไทยภูเขาเผ่าลื้อ จำนวนประชากร ๑๙๐ หลังคาเรือน รวม ๑,๐๗๑ คน เป็นชาย ๕๒๙ คน หญิง ๕๔๒ คน ได้รับสัญชาติจำนวน ๒๖๕ คน ไม่ได้รับสัญชาติจำนวน ๘๐๗ คน คนที่ไม่ได้รับสัญชาติ คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๓๕ ของจำนวนรวม สำหรับการดำเนินการด้านยาเสพติด กอ.รมน. ภาค ๓ สย.๑ ได้จัดชุดปฏิบัติการหมู่บ้านเป้าหมายยาเสพติดที่ ๘ เข้าดำเนินการ ปักจี้ที่เอื้ออำนวยและสัมพันธ์กันทั้งในแง่บุคคล และพื้นที่ ซึ่งสามารถสรุปเป็นประเด็นปัญหาและข้อขัดข้องได้ดังนี้

- ๑) การแสวงหาผลประโยชน์ของเจ้าหน้าที่รัฐบางคน เช่น การซื้อ-ขายบัตรประชาชน ฯลฯ
- ๒) ระบบอิทธิพล เช่น นักค้ายาเสพติดบริจจาคเงินจำนวนมากเพื่อแลกกับการอำนวยความสะดวกจากผู้นำชุมชน
- ๓) การไม่ได้รับสัญชาติ
- ๔) ขาดระบบการบริหารจัดการที่ดี
- ๕) ขาดที่ทำกิน
- ๖) การเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ในอดีตราษฎรส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๘๐) เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด แต่ปัจจุบันส่วนใหญ่พยายามกลับตัวและมีความตั้งใจที่จะร่วมกันพัฒนาหมู่บ้าน ในปี ๒๕๕๘ กอ.รมน. ได้กำหนดให้บ้านสันติชลเป็นหมู่บ้านเป้าหมายในการดำเนินการ

๔.) บ้านห้วยนา ตำบลแม่เงา อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน

การดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดได้รับการสนับสนุนจากหน่วยทหาร ตำรวจ และ กอ.รมน. ซึ่งเข้ามาส่งเสริมอาชีพทางการเกษตร โดยยึดแนวทฤษฎีการกินอยู่อย่างพอเพียง หมู่บ้านห้วยนาถือว่าเป็นหมู่บ้านปลอดยาเสพติด โดยมีคณะกรรมการหมู่บ้านที่เข้มแข็ง มีการแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติดให้ทางการทราบเป็นระยะ ๆ ปัญหาหลักในปัจจุบันของราษฎรได้แก่ ไม่มีเอกสารสิทธิ์ในที่ดินทำกิน และขาดพื้นที่ทำการเกษตร ขาดโอกาสทางการศึกษา และการรักษาพยาบาลเนื่องจากไม่ใช่สัญชาติไทย

๕.) บ้านแม่ปาง ตำบลสันติคีรี อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

การดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ได้รับความร่วมมือจากหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ๓๖ (นพค.๓๖) หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา บ้านแม่ปางได้รับการคัดเลือกให้เป็นหมู่บ้านโครงการธนาคารอาหารชุมชน ตามแนวพระราชดำริ ปัญหาสำคัญของบ้านแม่ปางได้แก่ ปัญหาความยากจน ปัญหาการขาดที่ดินทำกิน ขาดเอกสารสิทธิ์ในที่ดิน ซึ่งนพค.๓๖ ได้เข้ามาช่วยส่งเสริมการทำการเกษตรและสร้างชุมชนเข้มแข็งสำหรับปัญหายาเสพติดอยู่ในระดับเบาบางมาก สารเสพติดที่พบในหมู่บ้านพบเพียงการสูบฝิ่นและดื่มสุราตัวเอง ไม่พบการแพร่ระบาดของยาบ้าและเฮโรอีน ความร่วมมือของชาวบ้านทำให้บ้านแม่ปางเป็นหมู่บ้านปลอดยาเสพติด

สรุปผลการสำรวจประเมินสถานการณ์ยาเสพติด ครั้งที่ ๑ - ๖

๑. สถานการณ์ยาเสพติดในภาพรวม ประชาชนมีความเห็นว่าสถานการณ์ยาเสพติดยังคงอยู่ในระดับเบาบาง และเริ่มมีแนวโน้มคงที่ในการสำรวจ ครั้งที่ ๖

ประกาศ สงคราม การสำรวจ ครั้งที่ ๑ (๑ ก.พ.- ๓๐ เม.ย. ๕๖)	ก่อนประกาศชัยชนะ		หลังประกาศชัยชนะ		
	การสำรวจ ครั้งที่ ๒ (๑ พ.ค. - ๓๑ ก.ค. ๕๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๓ (๑ ส.ค. - ๓๑ ต.ค. ๕๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๔ (๑ พ.ย. ๕๖ - ๓๑ ม.ค. ๕๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๕ (๑ ก.พ. - ๓๐ เม.ย. ๕๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๖ (๑ พ.ค. - ๓๑ ก.ค. ๕๗)
๔๒.๘ (ปานกลาง)	๓๖.๖ (ปานกลาง)	๓๑.๕ (เบาบาง)	๓๔.๕ (ปานกลาง)	๓๐.๔ (เบาบาง)	๓๐.๔ (เบาบาง)

๒. สถานการณ์ยาเสพติดรายด้าน

๑) ด้านกลุ่มผู้ผลิต/ผู้ค้ายาเสพติด (Supply) ประชาชนมีความเห็นว่าการปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาลได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ทำให้สามารถควบคุมสถานการณ์ด้านกลุ่มผู้ผลิต/ผู้ค้ายาเสพติดให้อยู่ในระดับเบาบาง แต่ในการสำรวจ ครั้งที่ ๖ สถานการณ์ด้านกลุ่มผู้ผลิต/ผู้ค้ายาเสพติดเริ่มมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเล็กน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับผลการสำรวจ ครั้งที่ ๕

ประกาศ สงคราม การสำรวจ ครั้งที่ ๑ (๑ ก.พ.- ๓๐ เม.ย. ๕๖)	ก่อนประกาศชัยชนะ		หลังประกาศชัยชนะ		
	การสำรวจ ครั้งที่ ๒ (๑ พ.ค. - ๓๑ ก.ค. ๕๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๓ (๑ ส.ค. - ๓๑ ต.ค. ๕๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๔ (๑ พ.ย. ๕๖ - ๓๑ ม.ค. ๕๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๕ (๑ ก.พ. - ๓๐ เม.ย. ๕๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๖ (๑ พ.ค. - ๓๑ ก.ค. ๕๗)
๒๕.๒ (เบาบาง)	๒๕.๗ (เบาบาง)	๒๔.๔ (เบาบาง)	๒๔.๑ (เบาบาง)	๒๔.๑ (เบาบาง)	๒๔.๓ (เบาบาง)

(๑) ร้อยละของจำนวนผู้ค้ายาเสพติด แม้ว่าหลังประกาศสงครามขึ้นแตกหักเพื่อเอาชนะ ยาเสพติดในช่วง ๓ เดือนแรก ผู้ค้ายาเสพติดมีแนวโน้มลดลงอย่างมาก แต่จากการสำรวจ ครั้งที่ ๖ พบว่าจำนวนผู้ค้ายาเสพติดเริ่มมีแนวโน้มสูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับผลการสำรวจ ครั้งที่ ๕

จำนวน ผู้ค้า ยาเสพติด	ประกาศสงคราม การสำรวจ ครั้งที่ ๑ (๑ ก.พ.- ๓๐ เม.ย. ๕๖)	ก่อนประกาศชัยชนะ		หลังประกาศชัยชนะ		
		การสำรวจ ครั้งที่ ๒ (๑ พ.ค. - ๓๑ ก.ค. ๕๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๓ (๑ ส.ค.- ๓๑ ต.ค. ๕๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๔ (๑ พ.ย. ๕๖- ๓๑ ม.ค. ๕๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๕ (๑ ก.พ.- ๓๐ เม.ย. ๕๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๖ (๑ พ.ค.- ๓๑ ก.ค. ๕๗)
มากกว่า ๒ คน	๑.๘	๕.๕	๑.๗	๒.๖	๒.๖	๓.๐
๒ คน	๔.๗	-	๑.๘	๑.๑	๑.๑	๑.๑
๑ คน	๓๘.๗	๓.๘	๕.๑	๑.๑	๑.๒	๑.๔
ไม่มี	๑.๗	๗๗.๗	๗๑.๔	๗๕.๘	๗๓.๖	๗๒.๖
ไม่ทราบ	๕๓.๑	๑๕.๑	๒๐.๕	๒๐.๖	๒๑.๕	๒๑.๙

(๒) ร้อยละของความยากง่ายในการซื้อยาเสพติด หลังประกาศสงครามฯ การหาซื้อยาเสพติดได้มีแนวโน้มลดลงตามลำดับ แต่เริ่มมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในช่วงหลังประกาศชัยชนะในการสำรวจ ครั้งที่ ๕ - ๖

ความยาก ง่ายใน การซื้อ ยาเสพติด	ประกาศสงคราม การสำรวจ ครั้งที่ ๑ (๑ ก.พ.- ๓๐ เม.ย. ๔๖)	ก่อนประกาศชัยชนะ		หลังประกาศชัยชนะ		
		การสำรวจ ครั้งที่ ๒ (๑ พ.ค. - ๓๑ ก.ค. ๔๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๓ (๑ ส.ค. - ๓๑ ต.ค. ๔๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๔ (๑ พ.ย. ๔๖ - ๓๑ ม.ค. ๔๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๕ (๑ ก.พ. - ๓๐ เม.ย. ๔๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๖ (๑ พ.ค. - ๓๑ ก.ค. ๔๗)
ยาก	๔๓.๑	๒๐.๐	๑๒.๖	๕.๓	๕.๔	๕.๓
ค่อนข้างยาก	๑๓.๐	๖.๒	๕.๓	๖.๓	๗.๒	๗.๘
ง่าย	๔.๕	๑.๘	๑.๕	๑.๗	๒.๑	๒.๗
ไม่มี	๐.๗	๕๑.๑	๖๒.๒	๖๖.๕	๖๓.๗	๖๒.๘
ไม่ทราบ	๓๘.๓	๒๑.๙	๑๘.๕	๑๖.๒	๑๗.๒	๑๗.๔

(๓) ค่าเฉลี่ยราคายาบ้าที่มีการซื้อขายในพื้นที่ หลังประกาศสงครามฯ ยาบ้ามีราคาลดลงต่ำกว่า ๒๐๐ บาท/เม็ด แต่เริ่มมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเกิน ๒๐๐ บาท/เม็ด ในการสำรวจ ครั้งที่ ๕ - ๖

ประกาศ สงครามการ สำรวจ ครั้งที่ ๑ (๑ ก.พ.- ๓๐ เม.ย. ๔๖)	ก่อนประกาศชัยชนะ		หลังประกาศชัยชนะ		
	การสำรวจ ครั้งที่ ๒ (๑ พ.ค. - ๓๑ ก.ค. ๔๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๓ (๑ ส.ค. - ๓๑ ต.ค. ๔๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๔ (๑ พ.ย. ๔๖ - ๓๑ ม.ค. ๔๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๕ (๑ ก.พ. - ๓๐ เม.ย. ๔๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๖ (๑ พ.ค. - ๓๑ ก.ค. ๔๗)
๒๐๑.๖	๑๙๑.๓	๑๙๕.๕	๑๙๗.๕	๒๐๒.๕	๒๐๖.๕

(๔) ร้อยละของจำนวนเจ้าหน้าที่รัฐที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด หลังประกาศสงครามฯ เจ้าหน้าที่รัฐที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดลดลงอย่างมาก แต่เริ่มมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเล็กน้อยในการสำรวจ ครั้งที่ ๕ - ๖

เจ้าหน้าที่รัฐ เกี่ยวข้องกับ ยาเสพติด	ประกาศสงคราม การสำรวจ ครั้งที่ ๑ (๑ ก.พ.- ๓๐ เม.ย. ๔๖)	ก่อนประกาศชัยชนะ		หลังประกาศชัยชนะ		
		การสำรวจ ครั้งที่ ๒ (๑ พ.ค. - ๓๑ ก.ค. ๔๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๓ (๑ ส.ค. - ๓๑ ต.ค. ๔๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๔ (๑ พ.ย. ๔๖ - ๓๑ ม.ค. ๔๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๕ (๑ ก.พ. - ๓๐ เม.ย. ๔๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๖ (๑ พ.ค. - ๓๑ ก.ค. ๔๗)
มากกว่า ๒ คน	๖.๐	๗.๐	๓.๔	๔.๕	๕.๖	๕.๔
๒ คน	๘.๕	-	๒.๗	๑.๑	๑.๐	๑.๑
๑ คน	๕๑.๕	๒.๒	๒.๘	๑.๐	๑.๑	๑.๐
ไม่มี	๐.๔	๗๓.๒	๗๑.๙	๗๕.๕	๗๕.๔	๗๓.๘
ไม่ทราบ	๓๓.๘	๑๗.๖	๑๙.๒	๑๘.๐	๑๘.๙	๑๙.๓

๒) ด้านกลุ่มผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด (Demand) ประชาชนมีความเห็นว่าสถานการณ์ด้านกลุ่มผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดมีแนวโน้มเบาบางลงโดยเฉพาะในการการสำรวจ ครั้งที่ ๖

ประกาศ สงครามการ สำรวจ ครั้งที่ ๑ (๑ ก.พ.- ๓๐ เม.ย. ๕๖)	ก่อนประกาศชัยชนะ		หลังประกาศชัยชนะ		
	การสำรวจ ครั้งที่ ๒ (๑ พ.ค. - ๓๑ ก.ค. ๕๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๓ (๑ ส.ค. - ๓๑ ต.ค. ๕๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๔ (๑ พ.ย. ๕๖ - ๓๑ ม.ค. ๕๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๕ (๑ ก.พ.- ๓๐ เม.ย. ๕๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๖ (๑ พ.ค.- ๓๑ ก.ค. ๕๗)
๕๓.๒ (ปานกลาง)	๓๕.๕ (ปานกลาง)	๓๑.๐ (เบาบาง)	๕๐.๕ (ปานกลาง)	๒๗.๕ (เบาบาง)	๒๗.๗ (เบาบาง)

(๑) ร้อยละของจำนวนผู้เสพยาบ้า พบว่า เริ่มมีจำนวนสูงขึ้นในการสำรวจ ครั้งที่ ๖

จำนวน ผู้เสพยาบ้า	ประกาศ สงครามการ สำรวจ ครั้งที่ ๑ (๑ ก.พ.- ๓๐ เม.ย. ๕๖)	ก่อนประกาศชัยชนะ		หลังประกาศชัยชนะ		
		การสำรวจ ครั้งที่ ๒ (๑ พ.ค. - ๓๑ ก.ค. ๕๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๓ (๑ ส.ค.- ๓๑ ต.ค. ๕๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๔ (๑ พ.ย. ๕๖- ๓๑ ม.ค. ๕๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๕ (๑ ก.พ.- ๓๐ เม.ย. ๕๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๖ (๑ พ.ค.- ๓๑ ก.ค. ๕๗)
มากกว่า ๑๐ คน	๒.๑	๓.๐	๑.๗	๑.๘	๑.๕	๑.๕
๖ - ๑๐ คน	๗.๗	๕.๑	๒.๓	๑.๖	๑.๕	๑.๕
๑ - ๖ คน	๕๗.๕	๑๒.๖	๑๐.๕	๘.๐	๗.๕	๘.๕
ไม่มี	๑.๒	๖๕.๐	๖๕.๐	๘๖.๐	๗๕.๕	๗๓.๕
ไม่ทราบ	๓๑.๖	๑๖.๕	๑๖.๕	๒.๗	๑๔.๒	๑๔.๗

(๒) ร้อยละของจำนวนผู้เสพยาบ้า พบว่า เริ่มมีจำนวนสูงขึ้นในการสำรวจ ครั้งที่ ๖

จำนวน ผู้เสพยาบ้า	ประกาศ สงครามการ สำรวจ ครั้งที่ ๑ (๑ ก.พ.- ๓๐ เม.ย. ๕๖)	ก่อนประกาศชัยชนะ		หลังประกาศชัยชนะ		
		การสำรวจ ครั้งที่ ๒ (๑ พ.ค. - ๓๑ ก.ค. ๕๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๓ (๑ ส.ค.- ๓๑ ต.ค. ๕๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๔ (๑ พ.ย. ๕๖- ๓๑ ม.ค. ๕๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๕ (๑ ก.พ.- ๓๐ เม.ย. ๕๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๖ (๑ พ.ค.- ๓๑ ก.ค. ๕๗)
มากกว่า ๑๐ คน	๐.๕	๑.๓	๐.๗	๑.๑	๑.๑	๑.๓
๖ - ๑๐ คน	๕.๕	๒.๗	๑.๓	๑.๒	๑.๑	๑.๓
๑ - ๕ คน	๕๓.๗	๑๒.๕	๕.๖	๕.๓	๕.๕	๑๐.๕
ไม่มี	๑.๓	๗๐.๕	๖๖.๐	๘๕.๓	๗๒.๕	๗๐.๖
ไม่ทราบ	๓๕.๖	๑๒.๖	๒๒.๕	๓.๑	๑๖.๐	๑๖.๕

(๓) ร้อยละของจำนวนผู้เสพยาบ้า พบว่า เริ่มมีจำนวนคงที่ในการสำรวจ ครั้งที่ ๖

จำนวน ผู้เสพยาบ้า	ประกาศ สงครามการ สำรวจครั้งที่ ๑ (๑ ก.พ.- ๓๐ เม.ย. ๕๖)	ก่อนประกาศชัยชนะ		หลังประกาศชัยชนะ		
		การสำรวจ ครั้งที่ ๒ (๑ พ.ค. - ๓๑ ก.ค. ๕๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๓ (๑ ส.ค.- ๓๑ ต.ค. ๕๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๔ (๑ พ.ย. ๕๖- ๓๑ ม.ค. ๕๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๕ (๑ ก.พ.- ๓๐ เม.ย. ๕๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๖ (๑ พ.ค.- ๓๑ ก.ค. ๕๗)
มากกว่า ๑๐ คน	-	๐.๒	๐.๑	๐.๑	๐.๒	๐.๑
๖ - ๑๐ คน	-	๑.๑	๐.๓	๐.๑	๐.๒	๐.๒
๑ - ๕ คน	-	๑.๕	๑.๒	๐.๕	๑.๐	๑.๑
ไม่มี	-	๘๗.๐	๗๗.๑	๙๖.๕	๘๕.๘	๘๕.๐
ไม่ทราบ	-	๑๐.๓	๒๑.๓	๒.๕	๑๒.๘	๑๓.๖

(๔) ร้อยละของจำนวนผู้เสพกัญชา พบว่า เริ่มมีจำนวนสูงขึ้นในการสำรวจ ครั้งที่ ๖

จำนวน ผู้เสพ กัญชา	ประกาศ สงครามการ สำรวจ ครั้งที่ ๑ (๑ ก.พ.- ๓๐ เม.ย. ๕๖)	ก่อนประกาศชัยชนะ		หลังประกาศชัยชนะ		
		การสำรวจ ครั้งที่ ๒ (๑ พ.ค. - ๓๑ ก.ค. ๕๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๓ (๑ ส.ค.- ๓๑ ต.ค. ๕๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๔ (๑ พ.ย. ๕๖- ๓๑ ม.ค. ๕๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๕ (๑ ก.พ.- ๓๐ เม.ย. ๕๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๖ (๑ พ.ค.- ๓๑ ก.ค. ๕๗)
มากกว่า ๑๐ คน	- ไม่มี การสำรวจ-	๐.๕	๐.๖	๑.๐	๑.๒	๑.๒
๖ - ๑๐ คน		๒.๕	๑.๕	๑.๑	๑.๑	๑.๓
๑ - ๕ คน		๑๐.๔	๘.๓	๘.๒	๘.๕	๙.๒
ไม่มี		๗๔.๕	๖๔.๖	๘๖.๙	๗๔.๕	๗๓.๑
ไม่ทราบ		๑๑.๗	๒๑.๑	๒.๔	๑๔.๘	๑๕.๒

(๕) การดูแลแก้ไขฟื้นฟูพัฒนาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด (ผลการสำรวจ ครั้งที่ ๖)

☆ ประชาชนไม่ถึงครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ ๔๗.๑) ที่ระบุว่ามีการดูแลแก้ไขฟื้นฟูพัฒนาอาชีพและรายได้ให้กับผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในระดับปานกลางถึงมาก

☆ ประชาชนเกินครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ ๕๔.๑) ที่ระบุว่าสังคม/ชุมชนให้การยอมรับผู้ที่ผ่านกระบวนการบำบัดฟื้นฟู ในระดับปานกลางถึงมาก

๓) ด้านกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปใช้ยาเสพติด (Potential Demand) ประชาชนมีความเห็นว่าสถานการณ์ด้านกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปใช้ยาเสพติดยังคงอยู่ในระดับปานกลาง และเริ่มมีแนวโน้มคงที่ในการสำรวจ ครั้งที่ ๖

ประกาศ สงครามการ สำรวจ ครั้งที่ ๑ (๑ ก.พ. - ๓๐ เม.ย. ๕๖)	ก่อนประกาศชัยชนะ		หลังประกาศชัยชนะ		
	การสำรวจ ครั้งที่ ๒ (๑ พ.ค. - ๓๑ ก.ค. ๕๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๓ (๑ ส.ค. - ๓๑ ต.ค. ๕๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๔ (๑ พ.ย. ๕๖ - ๓๑ ม.ค. ๕๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๕ (๑ ก.พ. - ๓๐ เม.ย. ๕๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๖ (๑ พ.ค. - ๓๑ ก.ค. ๕๗)
๕๕.๘ (ปานกลาง)	๕๕.๖ (ปานกลาง)	๕๐.๕ (ปานกลาง)	๓๘.๙ (ปานกลาง)	๓๙.๒ (ปานกลาง)	๓๙.๒ (ปานกลาง)

(๑) จำนวนแหล่งมั่วสุม/แพร่ระบาดของยาเสพติด พบว่า เริ่มมีแนวโน้มสูงขึ้นในการสำรวจ ครั้งที่ ๖

จำนวน แหล่ง มั่วสุม/ แพร่ ระบาด	ประกาศสงคราม การสำรวจ ครั้งที่ ๑ (๑ ก.พ.- ๓๐ เม.ย. ๕๖)	ก่อนประกาศชัยชนะ		หลังประกาศชัยชนะ		
		การสำรวจ ครั้งที่ ๒ (๑ พ.ค. - ๓๑ ก.ค. ๕๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๓ (๑ ส.ค.- ๓๑ ต.ค. ๕๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๔ (๑ พ.ย. ๕๖- ๓๑ ม.ค. ๕๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๕ (๑ ก.พ.- ๓๐ เม.ย. ๕๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๖ (๑ พ.ค.- ๓๑ ก.ค. ๕๗)
มาก	๒.๔ } ๑๒.๔	๑.๐	๐.๙	๒.๗	๒.๔	๒.๔
ปานกลาง		๒.๔	๒.๖	๕.๗	๕.๕	๖.๓
น้อย	๖๔.๐	๑๖.๗	๑๔.๖	๒๐.๓	๒๐.๒	๒๐.๘
ไม่มี	๑.๐	๖๙.๒	๖๙.๕	๖๔.๘	๖๔.๕	๖๒.๙
ไม่ทราบ	๒๒.๖	๑๐.๓	๑๒.๔	๖.๕	๗.๔	๗.๒

(๒) กลไกและกระบวนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ระดับหมู่บ้าน/ชุมชน (ผลการสำรวจฯ ครึ่งล่าสุดคือครั้งที่ ๖)

☆ประชาชนส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๘๙.๒) ระบุว่าบุคคล กลุ่มบุคคลหรือองค์กรที่รับผิดชอบในการดูแลแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชนได้ดำเนินการในระดับปานกลางถึงมาก

☆ ประชาชนส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๘๕.๐) ระบุว่ามีการจัดกลไกเฝ้าระวังหรือแจ้งเตือนภัยเกี่ยวกับยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชนอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก

☆ ประชาชนส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๖๕.๓) ระบุว่ามีการจัดระบบการติดตามและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ค้ายาเสพติดที่ผ่านโครงการทำความดีเพื่อแผ่นดินอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก

☆ ประชาชนส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๘๘.๓) ระบุว่าโครงการ To Be Number One สามารถสร้างกระแสการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดได้ในระดับปานกลางถึงมาก

☆ ประชาชนส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๘๕.๒) ระบุว่าผู้ประสานพลังแผ่นดินมีบทบาทในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในระดับปานกลางถึงมาก

๓. ความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของรัฐบาล (Satisfaction) ประชาชนยังคงมีความพึงพอใจอยู่ในระดับสูงเกินร้อยละ ๘๐ แต่ระดับความพึงพอใจของประชาชนทั้งในภาพรวมและรายด้านในการสำรวจฯ ครั้งที่ ๖ ลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับผลการสำรวจฯ ครั้งที่ ๕

ความพึงพอใจ	ประกาศสงคราม ครั้งที่ ๑ (๑ ก.พ.- ๓๐ เม.ย. ๕๖)	ก่อนประกาศชัยชนะ		หลังประกาศชัยชนะ		
		การสำรวจ ครั้งที่ ๒ (๑ พ.ค. - ๓๑ ก.ค. ๕๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๓ (๑ ส.ค.- ๓๑ ต.ค. ๕๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๔ (๑ พ.ย. ๕๖- ๓๑ ม.ค. ๕๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๕ (๑ ก.พ.- ๓๐ เม.ย. ๕๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๖ (๑ พ.ค.- ๓๑ ก.ค. ๕๗)
ภาพรวม	๘๕.๕	๘๕.๕	๘๗.๔	๘๗.๖	๘๖.๒	๘๕.๕
ป้องกัน	-	๘๑.๓	๘๔.๒	๘๓.๕	๘๒.๖	๘๑.๕
ปราบปราม	-	๘๕.๘	๘๘.๐	๘๖.๘	๘๕.๐	๘๓.๓
บำบัดรักษา	-	๗๗.๗	๘๒.๒	๘๐.๗	๗๙.๕	๗๘.๕

รายงานความก้าวหน้าตามโครงการหรือเรื่องเร่งด่วนของรัฐบาล

ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ระยะเวลา ตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๕๗

นับตั้งแต่ช่วงประกาศสงครามกับยาเสพติด วงจรการค้ายาเสพติดได้หยุดชะงักลงเนื่องจากการดำเนินการอย่างเฉียบขาดของรัฐบาลโดยปรากฏผลอย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากการแก้ไขปัญหายาเสพติดถือเป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลภายใต้การนำของ ฯพณฯ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ความสำเร็จของการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดนั้น ขึ้นอยู่กับการได้รับความร่วมมือจากทุกกลไกในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนคนไทยทุกคนที่ต้องเกิดความตระหนักในปัญหาและผลกระทบอันจะเกิดขึ้นจากปัญหายาเสพติดที่มีต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ ด้วยการเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายา ซึ่งเป็นที่น่าดีใจว่าภาพของความร่วมมือร่วมใจกันทั้งระดับองค์กรและบุคคลนั้นมีความชัดเจนมากขึ้นตามลำดับและทำให้การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของชาติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลเป็นรูปธรรม

ดังนั้นทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำนโยบายของรัฐบาลไปสู่การปฏิบัติด้วยการบูรณาการยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดทุกด้าน เพื่อสร้างความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการตอบสนองนโยบายของรัฐบาลตาม “ยุทธศาสตร์พลังแผ่นดิน” รวมทั้งแผนปฏิบัติการเพื่อเอาชนะยาเสพติด ให้มีประสิทธิภาพและเห็นผลลัพธ์เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนโดยเร็ว ซึ่งประกอบด้วยยุทธศาสตร์หลักคือ

๑.ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาด้วย/ผู้ค้ายาเสพติด (Supply)

๒.ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด (Demand)

๓.ยุทธศาสตร์การป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปใช้ยาเสพติด (Potential Demand)

๔.ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเชิงบูรณาการ

ในห้วงเวลาดังแต่เดือน ตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๕๗ สำนักงาน ป.ป.ส. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ปรากฏผลการดำเนินงานในแต่ละยุทธศาสตร์ดังนี้

ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาด้วยยา / ผู้ค้ายาเสพติด (Supply)

ภายใต้ยุทธศาสตร์หลักด้านการแก้ไขปัญหายา/ผู้ค้ายาเสพติดประกอบด้วย ๘ ยุทธศาสตร์ย่อยดังต่อไปนี้

๑. ยุทธศาสตร์การทำลายโครงสร้างเครือข่ายการผลิตการค้ารายใหญ่และผู้มีอิทธิพล

การปราบปรามทำลายเครือข่ายการค้ายาเสพติด จำเป็นที่จะต้องทำลายองค์ประกอบของขบวนการค้าในทุกลักษณะทั้งผู้ผลิตผู้ค้าในทุกระดับผลการปราบปรามจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในทุกลักษณะความผิดและประเภทตัวยาในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ ตั้งแต่ ๑ ตุลาคม - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๗ มีดังนี้

กิจกรรม	ผลการดำเนินงาน (๑ ต.ค. - ๓๐ ธ.ค. ๕๗)
จับกุมผู้ผลิต	๑๖๖ ราย(คดี)/๑๔๕ คน
จับกุมผู้ค้ารายสำคัญ	๘๓๙ ราย(คดี)/๑,๐๘๓ คน
ของกลางยาบ้าที่ยึดได้	๓,๒๕๓,๗๘๓ เม็ด
ยึด / อาัยดทรัพย์สิน (ตามมาตรา ๖๖)	๑๙๐.๙๒ ล้านบาท
ยึด / อาัยดทรัพย์สิน (ตามพ.ร.บ.ฟอกเงินฯ)	๑,๔๓๐.๓๕ ล้านบาท
รวมดำเนินการทางทรัพย์สิน	๑,๖๒๑.๒๗ ล้านบาท

ข้อมูล : ศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ ณ วันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๘

ผลการพิจารณาจ่ายเงินสินบนเงินรางวัลคดียาเสพติดและการจ่ายเงินรางวัลหรือเงินช่วยเหลือแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต ตั้งแต่เดือนตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๕๗ สรุปได้ดังนี้

รายงานผลการพิจารณาจ่ายเงินสินบนเงินรางวัลคดียาเสพติด ปีงบประมาณ ๒๕๕๘

ฐานความผิด	คดี	จำนวนเงิน
เสพ/ครอบครอง	๑๖๒	๒๙,๘๐๐
ครอบครองเพื่อจำหน่าย	๔๔๐	๒๐,๘๘๒,๓๒๗
จำหน่าย/นำเข้า/ส่งออก		
ผลิต/ทำลายแหล่งผลิต	๐	๐
เงินรางวัลเพิ่มเติมเฉพาะตัว		
- บาดเจ็บ	๓	๕๐,๐๐๐
- เสียชีวิต	๒	๐
รวม	๖๐๗	๒๐,๙๕๒,๑๒๗

ข้อมูล : ศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ ณ วันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๘

จากการประชุม ป.ป.ส. ครั้งที่ ๓/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๗ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบหลักการร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการจ่ายเงินสินบนรางวัลคดียาเสพติด (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ... และร่างประกาศกระทรวงยุติธรรม เรื่องกำหนดอัตราการจ่ายเงินสินบนเงินรางวัลคดียาเสพติด (ฉบับที่ ...) ตามที่สำนักงาน ป.ป.ส. เสนอให้มีการปรับปรุงแก้ไข เนื่องจากยังมีบางข้อที่ไม่สามารถบังคับใช้ให้สัมฤทธิ์ผลตามเจตนารมณ์ที่วางไว้ และบางข้อไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยมองให้ฝ่ายเลขานุการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขในประเด็นหลัก ๙ ประเด็น ดังนี้

๑. แก้ไขคำนิยามศัพท์คำว่าเงินรางวัล

๒. แก้ไขหลักเกณฑ์การจ่ายเงินให้สอดคล้องกับระเบียบฯ การจับ ยึด และตรวจพิสูจน์ยาเสพติด

๓. แก้ไขหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเพื่อให้การจับกุมตามพระราชบัญญัติพื้นฟู สามารถขอรับเงินได้และขยายระยะเวลาให้ยื่นคำขอได้ เมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งและศาลชั้นต้นมีคำพิพากษา

๔. เปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์การจ่ายเงินรางวัล

๕. เพิ่มการให้ความช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านปราบปราม

๖. กำหนดให้ในส่วนภูมิภาคสามารถยื่นคำขอต่อผู้บังคับการตำรวจภูธรได้

๗. ให้สำนักงาน ป.ป.ส. เป็นผู้กำหนดชนิดและปริมาณยาเสพติดให้คณะกรรมการภาคพิจารณา

๘. เพิ่มอำนาจคณะกรรมการฯ ในการดำเนินการกับผู้ขอรับเงินที่ไม่สุจริต

๙. แก้ไขอัตราการจ่ายเงิน

การจัดระบบการเก็บรักษา

จำนวนยาเสพติดให้โทษของกลางที่เก็บรักษาไว้ที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

ยอดคงคลัง ณ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

ชนิดของยาเสพติด	น้ำหนัก (กิโลกรัม)
เมทแอมเฟตามีน/แอมเฟตามีน	๑๙,๙๖๗.๖๖๐๐๐๐
MDMA/MDA/MDE	๖๖.๔๕๖๑๗๗
เฮโรอีน	๑,๔๘๒.๐๘๕๕๐๓
โคคาอีน	๓๐.๗๗๓๘๕๐
โคเคน	๖๕๓.๖๖๓๖๖๙+๒๔.๗๖๐ ลิตร
ฝิ่น/ฝิ่นสุก/ฝิ่นดิบ/มูลฝิ่น	๑,๑๐๓.๑๗๐๐๐๐
กัญชา และกระท่อม	๑๒๗.๓๒๐๐๐๐
ยาเสพติดอื่น ๆ	๕.๖๐๘๗๐๐
วัตถุออกฤทธิ์	๑๐๗.๖๗๙๓๕๓+๕๐ ml+๕๐๐ แคปซูล
อื่น ๆ เช่น ยา อุปกรณ์	๖๑,๘๙๐๐๐๐+๕๕๐ ml+๓๙ เม็ด
PPA ๑๐,๐๐๐ เม็ด กับ โคเคน ๙๒,๗๗๕	๑๐๒,๗๗๕ เม็ด
รวม (กิโลกรัม)	๒๓,๖๐๖.๒๙๑๔๗๑+๕๐๐ แคปซูล+ ๑๐๒,๘๑๕ เม็ด +๒๕.๒๖๐ ลิตร
จำนวนคดี	๒๗๖,๗๙๙ คดี

ข้อมูล : กลุ่มงานควบคุมของกลางวัตถุยาเสพติด สำนักงาน อย. ณ วันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๗

การเผาทำลายยาเสพติดให้โทษของกลาง

การเผาทำลายยาเสพติดให้โทษของกลางที่ยึดได้นั้นเป็นกระบวนการที่ทำให้เชื่อมั่นว่าประเทศไทยได้ให้ความสำคัญและมีความมุ่งมั่นในการที่จะปราบปรามยาเสพติด ในขณะเดียวกันก็เป็นกระบวนการที่ทำให้ยาเสพติดไม่มีโอกาสกลับคืนสู่สังคมได้อีก สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาจึงได้จัดให้มีการเผาทำลายของกลางขึ้นในวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๔๗ เพื่อเป็นกิจกรรมหนึ่งของแผนปฏิบัติการ "พลังแผ่นดินร่วมกวาดล้างยาเสพติด" ครั้งที่ ๒ ในระหว่างวันที่ ๔ ตุลาคม - ๓ ธันวาคม ๒๕๔๗ การเผาทำลายยาเสพติดให้โทษในครั้งนี้ เป็นครั้งที่ ๓๒ โดยมีนางสุดารัตน์ เกยุราพันธุ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานในพิธีซึ่งจัดขึ้นที่ศูนย์บริหารสาธารณสุขปภคและสิ่งแวดล้อม นิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

โดยการเผาทำลายยาเสพติดให้โทษในครั้งนี้ใช้วิธี Pyrolytic Incineration คือ เผาในเตาเผาที่อุณหภูมิสูงมาก (ไม่ต่ำกว่า ๘๕๐ องศาเซลเซียส) ซึ่งจะทำให้เกิดการสลายตัวของโมเลกุลกลายเป็นคาร์บอนในระยะเวลาอันรวดเร็ว และไม่ก่อให้เกิดมลพิษในอากาศและสิ่งแวดล้อม โดยปริมาณยาเสพติดให้โทษของกลางที่จะเผาทำลายในครั้งนี้ มีน้ำหนักรวม ๓,๕๐๒.๐๑ กิโลกรัม คิดเป็นมูลค่า ๘,๒๐๐ ล้านบาท รายละเอียดของกลางมีดังนี้

ชนิดยาเสพติด	น้ำหนักที่เผาทำลาย (กิโลกรัม)
เมทแอมเฟตามีน	๓,๒๓๒.๕๐
เฮโรอีน	๑๙๕.๓๑
โคเคน	๘.๐๓
ฝิ่น	๑๖.๕๕
เอ็กซ์ตาซี	๐.๐๓
กัญชา	๐.๐๑
โคคาอิน	๐.๑๙
วัตถุออกฤทธิ์	๔๙.๓๙
รวม	๓,๕๐๒.๐๑
จำนวนคดี	๑,๔๘๒ คดี

ข้อมูล : กลุ่มงานควบคุมของกลางวัตถุเสพติด สำนักงาน อ.ย. วันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๔๗

การปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

การบริหารกระบวนการยุติธรรมในการดำเนินคดียาเสพติด ให้เป็นไปอย่างรวดเร็วจริงจัง และเป็นธรรม เริ่มต้นจากการปรับปรุงกฎหมายเดิมที่ใช้อยู่ให้มีประสิทธิภาพ และบัญญัติกฎหมายใหม่ให้สามารถดำเนินการต่อการกระทำความผิดได้อย่างรวดเร็ว เด็ดขาด ตลอดจนมีการสร้างความเข้มแข็งของกระบวนการยุติธรรม และขจัดปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคของการดำเนินงาน

การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่อยู่ระหว่างการดำเนินการ

๑. ร่าง พ.ร.บ. มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ... สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา อยู่ระหว่างส่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องแจ้งยืนยันความเห็นชอบ และส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอไปยังสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาต่อไป

๒. ร่าง พ.ร.บ. วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ... อยู่ระหว่างสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พิจารณาตรวจร่างฯ ก่อนส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอไปยังสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาต่อไป

๓. ร่าง พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ... ขณะนี้ได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว อยู่ระหว่างการพิจารณาตรวจร่างฯ ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายและระเบียบที่ใช้บังคับในปัจจุบัน

๑. ร่าง พ.ร.บ. วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ.

เป็นการแก้ไขพระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘ โดยการยกเลิกและตราเป็นพระราชบัญญัติฉบับใหม่ ซึ่งมีสาระสำคัญที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

- ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการอนุญาตให้ครอบครองและตรงตามข้อเท็จจริงในทางปฏิบัติ เพื่อให้สามารถตรวจสอบและกำกับดูแลได้ทั่วถึง

- เพิ่มมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิด โดยให้มีการค้นได้โดยไม่ต้องมีหมายค้นกรณีมีเหตุอันสมควร

- เพิ่มขอบเขตให้ผู้เสพและมีไว้ในครอบครองเพื่อขาย หรือผู้เสพและขายซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ที่มีจำนวนเพียงเล็กน้อย มีโอกาสสมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษาได้

- กำหนดวิธีการและควบคุมการโฆษณาเกี่ยวกับวัตถุที่ออกฤทธิ์ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการแพทย์และวิทยาศาสตร์อย่างแท้จริง

๒. ร่างพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด (ฉบับที่..) พ.ศ. สาระสำคัญที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

- ให้เลขาธิการหรือผู้บังคับบัญชาการตำรวจภูธรภาคที่เลขาธิการมอบหมายให้เป็นผู้อนุมัติก่อนการขอหมายจับจากศาลหรือแจ้งข้อหาสนับสนุนหรือสมคบกันกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

- ปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน

- กำหนดให้ชัดเจนว่าทรัพย์สินที่จะขอคืนจากคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินคือทรัพย์สินที่มีคำสั่งให้ยึดหรืออายัด

๓. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย (ฉบับที่ ...) พ.ศ. สาระสำคัญที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

- ปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการใช้สารระเหย

- กำหนดให้ผู้ที่ใช้สารระเหยบำบัดความต้องการของร่างกายหรือจิตใจที่สมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษาและได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด พ้นจากความผิดตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

- กำหนดให้ผู้ต้องหาว่าใช้สารระเหยบำบัดความต้องการของร่างกายหรือจิตใจต้องเข้าสู่กระบวนการบังคับบำบัดตาม พ.ร.บ. พินูปสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๕

ร่างกฎหมายและระเบียบที่ใช้บังคับในปัจจุบัน

๑. กฎกระทรวง ว่าด้วยการกำหนดลักษณะ ชนิด ประเภท และปริมาณยาเสพติดให้โทษ ตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๔๗

ความคืบหน้า

ขณะนี้มียกบังคับใช้แล้ว โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๑ ตอนที่ ๔๙ก วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๗

สาระสำคัญ

กำหนดลักษณะ ชนิด ประเภทและปริมาณยาเสพติดให้โทษที่ผู้เสพและมีไว้ในครอบครอง ผู้เสพและมีครอบครองเพื่อจำหน่าย ผู้เสพและจำหน่ายซึ่งยาเสพติดให้โทษที่สมัครใจขอเข้ารับการรักษาในสถานพยาบาล ก่อนความผิดปรากฏต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือ พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ และได้ปฏิบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษกำหนด พ้นจากความผิดตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

๒. ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ว่าด้วยการจ่าย ค่าตอบแทนข่าวสารยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๗

ความคืบหน้า

ประกาศใช้แล้วเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๗

สาระสำคัญ

กำหนดหลักเกณฑ์การเก็บรักษาทรัพย์สินที่ถูกยึดอายัด หน้าที่เก็บรักษาทรัพย์สิน การส่งมอบและรับมอบทรัพย์สินและวิธีการเก็บรักษาทรัพย์สิน ตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔

๓. ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ว่าด้วยการคุ้มครอง แก่พยานในคดียาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๗

ความคืบหน้า

ขณะนี้มียกบังคับใช้แล้ว โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๑ ตอนพิเศษ ๑๒๐ ง ลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๔๗

สาระสำคัญ

กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการให้ความคุ้มครองแก่พยานในคดียาเสพติด โดยเป็นการให้ความคุ้มครองแก่พยาน สามี ภริยา บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือบุคคลที่ใกล้ชิดกับพยานซึ่งอาจไม่ได้รับความปลอดภัย โดยการใช้มาตรการทั่วไปในการคุ้มครองพยาน

๔. ระเบียบคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน ว่าด้วยการเก็บรักษาทรัพย์สินที่ถูกยึดอายัด (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

ความคืบหน้า

ประกาศใช้แล้วเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๗

สาระสำคัญ

กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการจ่ายเงินค่าตอบแทนข่าวสารยาเสพติดที่สำนักงาน ป.ป.ส. ได้รับการจัดสรรงบประมาณมาให้กับหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารยาเสพติด

การยกร่างกฎหมายใหม่และกระบวนการดำเนินคดีโดยวิธีพิเศษ

๑. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความร่วมมือของผู้กระทำความผิดในคดีอาญา พ.ศ.

สาระสำคัญ

ให้ผู้กระทำความผิดยินยอมโดยสมัครใจ ให้การเป็นประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่เพื่อให้สามารถสืบสวนสอบสวน จับกุมตัวการใหญ่ หรือผู้ที่อยู่เบื้องหลัง เพื่อนำตัวมาดำเนินคดีตามกฎหมายโดยแลกกับการรับโทษเบากว่าที่กระทำความผิด

ความคืบหน้า

สำนักงานอัยการสูงสุดยกยกร่างเสนอกระทรวงยุติธรรมเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะอนุกรรมการกลั่นกรองฯ กระทรวงยุติธรรม

๒. ร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. ...

สาระสำคัญ

เพื่อเป็นการชะลอการฟ้องคดีสำหรับการกระทำความผิดที่ไม่ร้ายแรงและไม่จำเป็นต้องนำคดีขึ้นสู่ศาล เพื่อให้ผู้กระทำความผิดได้มีโอกาสแก้ไขตนเองและสามารถอยู่ร่วมในสังคมได้ต่อไป

ความคืบหน้า

ขณะนี้ ได้รับความเห็นชอบในหลักการจากคณะรัฐมนตรีแล้ว เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๗ อยู่ระหว่างการพิจารณาตรวจร่างของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๓. ร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. ...

สาระสำคัญ ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว แบ่งออกเป็น ๕ หมวด รวม ๒๖ มาตรา ซึ่งมีสาระสำคัญ สรุปได้ดังนี้

- อำพราง (UNDER COVER หรือ UC) เพื่อการสืบสวนความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด
- การครอบครองยาเสพติดภายใต้การควบคุม (Controlled Delivery หรือ CD)
- การขออนุญาตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข นำยาเสพติดของกลางที่มีการจับกุมยึดยาเสพติดและส่งมอบยาเสพติดให้กระทรวงสาธารณสุขแล้วมาทำ CD
- การทำ CD นอกราชอาณาจักร ต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากรัฐบาลหรือหน่วยงานของประเทศที่ต้องการนำยาเสพติดเข้าหรือออกนอกประเทศนั้นด้วย
- คดียาเสพติดรายสำคัญ พนักงานสอบสวนอาจร้องขอให้พนักงานอัยการเข้าร่วมสอบสวน หรือให้คำแนะนำและตรวจสอบพยานหลักฐาน
- ให้พนักงานสอบสวนส่งของกลางยาเสพติดที่ยึดไว้ ให้ผู้ชำนาญการพิเศษตรวจพิสูจน์ภายใน ๔๘ ชั่วโมง นับแต่เวลาที่ได้รับของกลางไว้ในคดี

- ให้ศาลพิพากษาโดยไม่ต้องสืบพยานหลักฐาน หากจำเลยให้การรับสารภาพ ยกเว้นคดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิต หรือคดีที่มีเหตุอันสมควรสงสัยว่าการรับสารภาพมิได้เกิดจากความสมัครใจ หรือจำเลยไม่ได้กระทำความผิด หรือการกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิด

- ให้จัดตั้งศาลอุทธรณ์คดียาเสพติด เพื่อพิจารณาพิพากษาคดียาเสพติดที่มีการอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้น

- ให้ศาลมีอำนาจรับฟังพยานที่เคยเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดียาเสพติดที่พนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้องหรือขอให้ศาลพิพากษาลงโทษน้อยกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น เพื่อลงโทษจำเลยอื่นที่ร่วมกระทำความผิดในกรณีเดียวกัน

- ให้ศาลมีอำนาจรับฟังข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือข้อมูลจากอุปกรณ์สื่อใด ๆ เป็นพยานหลักฐานในคดียาเสพติดได้

ความคืบหน้า

คณะอนุกรรมการด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เสร็จเรียบร้อยแล้ว และเสนอศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติเพื่อทราบ และอยู่ในระหว่างรอผลสรุปจากการสัมมนาที่กองนิติการ สำนักงาน ป.ป.ส. ร่วมกับสำนักงานศาลยุติธรรมจัดสัมมนาผู้พิพากษาทั่วประเทศและคณะทำงานของศาลยุติธรรมในการศึกษาผลกระทบของกระบวนการพิจารณาคดีตามร่าง พ.ร.บ. วิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ.

๒. ยุทธศาสตร์การควบคุมการแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่

กิจกรรม	ผลการดำเนินงานสะสม (๑ ต.ค. – ๓๐ ธ.ค. ๕๗)
ตั้งจุดตรวจ/จุดสกัด	๑๐๘,๑๗๙ แห่ง
ปิดล้อมตรวจค้น	๒๒,๐๒๙ ครั้ง
จับกุมผู้ค้ารายย่อย	๒,๘๗๕ (คดี)
ผู้ต้องหา	๓,๕๓๓ คน
ตรวจค้นสถานบริการ	๖๔,๕๐๑ แห่ง
ตรวจปัสสาวะผลเป็นสีม่วง	๓๐๘ คน

ข้อมูล : ศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ ณ วันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๘

๓. ยุทธศาสตร์การสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดน

จากการที่ประเทศไทยมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านซึ่งมีการลักลอบผลิตยาเสพติดและลำเลียงนำเข้ามาแพร่ระบาดในประเทศไทย รัฐบาลจึงมีนโยบายสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนอย่างจริงจัง ดำเนินการโดยกองกำลังจากฝ่ายต่างๆ ซึ่งผลการดำเนินงาน มีดังนี้

การสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดน ของศตส.กองทัพไทย

กิจกรรม	ผลการดำเนินงาน (๑ ต.ค. - ๓๐ ธ.ค. ๕๗)
ลาดตระเวน / พิสูจน์ทราบพื้นที่เป้าหมาย	๑๘,๑๐๑ ครั้ง
จัดทำล้งปิดล้อม / ตรวจค้น	๑,๑๔๖ ครั้ง
จัดตั้งจุดตรวจ / ด่านตรวจตามแนวชายแดน	๒๑,๗๙๔ ครั้ง
ปฏิบัติการที่มีผลการจับกุม	๕๕๕ ครั้ง
จำนวนผู้ต้องหา	๑,๐๑๕ คน
ของกลาง ประกอบด้วย - ยาบ้า	๑.๗๙ ล้านเม็ด
- เฮโรอีน	๑๑.๒๘ กิโลกรัม

ข้อมูล : ศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ ณ วันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๘

๔. ยุทธศาสตร์การควบคุมเคมีภัณฑ์

การสกัดกั้นการลักลอบลำเลียง และส่งผ่านสารเคมีจากแหล่งต่าง ๆ ผ่านประเทศไทยไปยังแหล่งผลิตยาเสพติดนอกประเทศ ผลการดำเนินงานมีดังนี้

การควบคุมการนำเข้าและส่งออก สารตั้งต้น/ตัวยาที่ใช้ทดแทนและใช้ในการผลิต

ช่วงเวลา (ปี ๒๕๕๗)	นำเข้า		ส่งออก	
	รายการ	น้ำหนัก (กก.)	รายการ	น้ำหนัก (กก.)
ตุลาคม	๑๖	๗๑,๑๗๘,๓๓๑	๙	๔,๐๕๑,๓๗๙
พฤศจิกายน	๑๗	๑๔,๖๖๕,๔๕๒	๕	๓,๖๙๔,๕๓๕
รวม	๓๓	๘๕,๘๔๓,๗๘๓	๑๔	๗,๗๔๕,๙๑๔

ข้อมูล : กรมศุลกากร ณ วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๗

๕. ยุทธศาสตร์การปราบปรามเจ้าหน้าที่รัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

สิ่งที่ทำให้ปัญหาเสพติดเชิงตัวยากต่อการแก้ไขประการหนึ่งก็คือ การที่เจ้าหน้าที่รัฐเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ดังนั้นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๖ จึงถูกกำหนดขึ้นเพื่อดำเนินการทั้งทางวินัยและอาญาแก่เจ้าหน้าที่รัฐซึ่งเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยคณะกรรมการกลั่นกรองข้อมูลหรือข่าวสารการกระทำที่เกี่ยวกับยาเสพติดจะดำเนินการตรวจสอบผลการดำเนินงานตั้งแต่ ก.พ. - ก.ค. ๕๗ ได้รับรายงานว่ามีเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับยาเสพติดรวมทั้งสิ้น ๑,๒๔๗ ราย ซึ่งได้ดำเนินการทางอาญา จำนวน ๒๙ ราย ดำเนินการทางวินัย ทางการปกครองและให้พ้นจากหน้าที่ไปแล้ว จำนวน ๕๑๓ ราย อยู่ระหว่างการดำเนินการ จำนวน ๒๑๖ ราย เสียชีวิต จำนวน ๑๔ ราย และไม่มีพฤติการณ์ จำนวน ๕๖ ราย ณ ปัจจุบันยังไม่ได้มีรายงานว่ามีเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ซึ่งทางรัฐบาลได้มีมาตรการในการเฝ้าระวังปัญหาเจ้าหน้าที่รัฐเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เพื่อให้ประชาชนมีความมั่นใจว่ารัฐบาลได้ดำเนินการอย่างจริงจังในการแก้ไขปัญหายาเสพติด

๖. ยุทธศาสตร์การเฝ้าระวังยาเสพติดชนิดใหม่

สถานการณ์ยาเสพติดที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาทำให้การเฝ้าระวังยาเสพติดชนิดใหม่มีความจำเป็น และมีกลไกการเฝ้าระวังที่มีประสิทธิภาพและพร้อมที่จะรายงานได้ทันที โดยกำหนดระดับความรุนแรงในแต่ละพื้นที่ และหน่วยงานรับผิดชอบอย่างชัดเจน พร้อมทั้งวิธีการป้องกันและแก้ไขซึ่งจะช่วยสกัดกั้นไม่ให้ตัวยานั้นๆ แพร่ระบาดไปในพื้นที่กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

สำหรับยาเสพติดที่ยังคงมีการแพร่ระบาดในปัจจุบันจากสถิติการจับกุมคดียาเสพติด ได้แก่ ยาบ้า สารระเหย และกัญชา และจากการปฏิบัติการพลังแผ่นดินกวาดล้างยาเสพติด ๒ ครั้งที่ผ่านมา ส่งผลให้การซื้อขายยาเสพติดยากโดยเฉพาะยาบ้า ทำให้ผู้เสพยาบ้าบางพื้นที่หันไปใช้ยาเสพติดอื่นทดแทน ส่วนใหญ่ได้แก่ สุรา สารระเหย กัญชา และวัตถุออกฤทธิ์

นอกจากนี้ ยังพบการขยายตัวอย่างรวดเร็วของยาเค และยาอี จากยอดการจับกุมทั่วประเทศ พบว่าการจับกุมทุกเดือนเดือนละ ๔-๓๔ คดี ครอบคลุม ๑๙ จังหวัด ทั่วทุกภาคของประเทศยังคงจำกัดอยู่ในกลุ่มวัยรุ่นที่มีฐานะดีหรือนักเที่ยวกลางคืน ส่วนใหญ่จะเป็นจังหวัดใหญ่ที่มีสถานบันเทิงจำนวนมาก รายงานการจับกุมพบว่าคดีส่วนใหญ่มีการจับกุมยาเคได้พร้อม ๆ กับยาอี แสดงให้เห็นว่ากระบวนการค้ายาทั้ง ๒ ตัวนี้ ดำเนินการไปพร้อมกันโดยผู้ค้ากลุ่มเดียวจะสามารถจัดหายาให้แก่ลูกค้าที่ต้องการหลาย ๆ ชนิด จึงเป็นที่น่าสนใจในการศึกษาถึงแหล่งผลิตและเส้นทางการนำเข้าเพื่อป้องกันไม่ให้ยาเสพติดเหล่านี้เข้ามาระบาดในประเทศไทยต่อไป

๗. ยุทธศาสตร์การพัฒนากระบวนการข่าว และเทคโนโลยีการปราบปราม

งานข่าวหากได้รับการพัฒนาให้เป็นระบบสามารถสนับสนุนการปราบปราม การลักลอบนำเข้าหรือส่งออกสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ตลอดจนเครือข่ายนักค้า และเจ้าหน้าที่รัฐซึ่งมีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรจัดทำและพัฒนาข้อมูลด้านการข่าวให้มีความเป็นปัจจุบันทันต่อสถานการณ์และเชื่อถือได้ ตลอดจนสามารถเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานได้ นอกจากนี้การพัฒนาเทคโนโลยีการปราบปรามให้ทันสมัย ก็มีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งหย่อนไปกว่ากัน เพื่อก้าวให้ทันกับเทคโนโลยีซึ่งฝ่ายตรงข้ามใช้ในการลักลอบค้ายาเสพติด

ผลการดำเนินงานที่ก่อให้เกิดความร่วมมือในการจับกุมเครือข่ายการค้ายาเสพติดระหว่างประเทศ การพัฒนาข้อมูลด้านการข่าวและการพัฒนาเทคโนโลยีด้านการปราบปรามให้ทันสมัยที่สำคัญ ดังนี้

เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๗ เจ้าหน้าที่หน่วยปราบปรามยาเสพติดสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน (สปจ.) ได้จับกุมผู้ต้องหา ๓ คน ยึดคนกลางเฮโรอีน ๔๖๓ กิโลกรัม ที่เขต GEMA อ. LINCHANG มณฑลยูนนาน ผลจากการสืบสวนสอบสวนทำให้ทราบว่ากลุ่มนี้ได้ลักลอบนำยาเสพติดจากพม่าเข้า สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน หลายครั้งแล้ว ส่วนตัวการสำคัญที่มีพักในประเทศไทย แล้วติดต่อกับผู้ร่วมงานที่อยู่ในพม่าและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน

ดังนั้น วันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๗ นาย CHEN KUN YI รองเลขาธิการ OFFICE OF THE NATIONAL NARCOTICS CONTROL COMMISSION OF THE PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA และคณะ ได้เดินทางมาประสานกับสำนักงาน ป.ป.ส. เพื่อขอความร่วมมือสืบสวนปราบปรามขบวนการนี้ ผลการปฏิบัติสามารถพิสูจน์ทราบตัวนาย LIU GANG YI (หัวหน้าขบวนการนี้ซึ่งพักอยู่ในกรุงเทพฯ) และพวก

วันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๗ หน่วยงานปราบปรามยาเสพติด จ.คุณหมิง มณฑลยูนนาน จับกุมผู้ต้องหาในชายงานนี้ได้อีก ๔ คน ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๔๗ เจ้าหน้าที่ ป.ป.ส. ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง ควบคุมตัวนาย LIU GANG YI ซึ่งเคลื่อนไหวยู่ในประเทศไทย และวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๗ เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ส่งตัวนาย LIU GANG YI กลับไปภูมิลำเนาเดิมในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน เพื่อรับการดำเนินคดีและได้มีการยึดทรัพย์สินของนาย LIU GANG YI ในประเทศไทย มูลค่าประมาณ ๕๐ ล้านบาท

สำหรับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน ถือเป็นอีกประเทศหนึ่งที่ตกเป็นทางผ่านของเฮโรอีนจากสามเหลี่ยมทองคำสู่ตลาดโลกรวมทั้งยังเป็นแหล่งแพร่ระบาดเฮโรอีนอีกด้วย ผลจากการใช้เข็มฉีดยาร่วมกันในหมู่ผู้เสพเฮโรอีน ทำให้มีผู้ป่วยโรคเอดส์เป็นจำนวนมากในประเทศ ทางสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน จึงได้กวาดล้างและกวดขันการปราบปรามยาเสพติด

๘. ยุทธศาสตร์การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างประเทศ

๑.) การประชุมหัวหน้าหน่วยปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ ๒๘ (The 28 Meeting of National Drug Law Enforcement Agencies, Asia and the Pacific: HONLEA) ระหว่างวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน – ๓ ธันวาคม ๒๕๔๗ ณ ศูนย์การประชุมสหประชาชาติ กรุงเทพฯ

การประชุมครั้งนี้ประกอบด้วยผู้แทนประเทศต่าง ๆ ในเอเชียและแปซิฟิก จำนวน ๒๕ ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย บรูไน กัมพูชา จีน อินเดีย อินโดนีเซีย อิหร่าน ญี่ปุ่น ลาว มาเลเซีย มัลดีฟ พม่า นิวซีแลนด์ ปากีสถาน ฟิลิปปินส์ เกาหลีใต้ รัสเซีย สิงคโปร์ ศรีลังกา ไทย ตุรกี สหรัฐอเมริกา เวียดนาม ฮองกง และมาเก๊า มีประเทศและองค์การระหว่างประเทศเข้าร่วมสังเกตการณ์ ได้แก่ เบลเยียม เยอรมัน อิตาลี สวีเดน องค์การตำรวจสากล สำนักเลขาธิการกรอบความร่วมมือหมู่เกาะแปซิฟิก (Pacific Islands Forum Secretariat) และองค์การศุลกากรโลก (World Customs Organization) โดยมีสำนักงานยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC) ทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการการประชุม

ในที่ประชุมได้มีการรายงานสถานการณ์ปัญหาเสพติดและมาตรการที่รัฐบาลแต่ละประเทศใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยมีปัญหาที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นคือการแพร่ระบาดของยาเสพติดชนิดสังเคราะห์และปัญหาเคตามีน ซึ่งประเทศไทยได้เสนอให้มีการพิจารณาเสนอการควบคุมเคตามีนในระดับระหว่างประเทศ การควบคุมการซื้อขายวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาททางอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ที่ประชุมได้พิจารณาประเด็นปัญหาต่าง ๆ และมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

- การค้นหาและทำลายโรงงานลักลอบผลิตยาเสพติด ที่ประชุมเห็นว่าควรมีการจัดตั้งกลไกแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกในเรื่องดังกล่าว ควรส่งเสริมให้หน่วยงานปราบปรามยาเสพติดในแต่ละประเทศพัฒนาความสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกับภาคอุตสาหกรรมการผลิตเคมีภัณฑ์เพื่อควบคุมและป้องกันการรั่วไหลของเคมีภัณฑ์และสารตั้งต้น

- การดำเนินการที่มีประสิทธิภาพเพื่อต่อต้านการค้าเฮโรอีน ที่ประชุมเห็นว่าแต่ละประเทศควรจัดตั้งกลไกการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันและควรสนับสนุนต่อการพัฒนามาตรการต่าง ๆ สำหรับความร่วมมือตามแนวชายแดน เช่น การจัดตั้งสำนักงานประสานงานชายแดน

(Border Liaison Offices) การปรับปรุงกฎหมายภายในให้เอื้อต่อการควบคุมเคมีภัณฑ์และสารตั้งต้น รวมทั้งการฟ้องร้องเอาผิดต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการลักลอบค้าเคมีภัณฑ์และสารตั้งต้น

- การดำเนินการที่มีประสิทธิภาพเพื่อระบุชี้ จับกุม และยึดทรัพย์สินที่ได้มาจากการก่ออาชญากรรม ซึ่งที่ประชุมเห็นว่าแต่ละประเทศควรพิจารณาทบทวนหรือเสริมสร้างการบังคับใช้กฎหมายภายในประเทศ เข้าเป็นภาคีและดำเนินการตามอนุสัญญาระหว่างประเทศเพื่อการต่อต้านการฟอกเงิน และจัดตั้งหน่วยข่าวกรองทางการเงิน (Financial Intelligence Units)

- นโยบายระดับภูมิภาคหรือแผนยุทธศาสตร์ในการเผชิญกับอาชญากรรมข้ามพรมแดนที่ประชุมเห็นว่าในการประชุมครั้งต่อไปควรสำรวจความคิดให้กว้างไกลกว่าเดิมในเรื่องแผนยุทธศาสตร์ระดับภูมิภาค และรัฐบาลของแต่ละประเทศควรระบุถึงประเด็นหลัก ๆ ภายในภูมิภาคที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการดำเนินการต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติด และควรจัดทำเป็นรายงานส่งให้แก่หน่วยงานกลางที่กำหนดไว้ ซึ่งตั้งอยู่ในประเทศนิวซีแลนด์เพื่อจะได้รวบรวมและรายงานให้แก่ที่ประชุมในครั้งต่อไป

๒.) การประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “การใช้ประโยชน์และประยุกต์ใช้เทคโนโลยี และข้อมูลจากดาวเทียมสโตน เพื่อการสำรวจพืชเสพติด” ระหว่างวันที่ ๒๑ – ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๗ ณ โรงแรมดวงตะวัน จังหวัดเชียงใหม่

สาระสำคัญของการประชุมมีดังนี้

การประชุมครั้งนี้จัดขึ้นเพื่อประชาสัมพันธ์ศูนย์ฝึกอบรมระดับภูมิภาคเพื่อการใช้ข้อมูลภาพถ่ายจากดาวเทียม (Remote Sensing) และระบบภูมิสารสนเทศ (GIS) ในการสำรวจพืชเสพติดของประเทศไทย ซึ่งจัดตั้งเป็นสถาบันสำรวจและติดตามการปลูกพืชเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. โดยมี ๖ ประเทศส่งผู้แทนเข้าร่วมการประชุมในครั้งนี้ ได้แก่ จีน อินโดนีเซีย ลาว พม่า สิงคโปร์ และเวียดนาม และต่างเห็นพ้องร่วมกันที่จะสนับสนุนการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เทคนิค และการสร้างเครือข่ายการดำเนินการในเรื่องนี้ระหว่างกัน สำหรับการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมนี้ สำนักงาน ป.ป.ส. ได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลฝรั่งเศสและบริษัท SPOT Image ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินการตามแผนปฏิบัติร่วมไทย-ฝรั่งเศส ซึ่งเป็นกรอบแผนระดับประเทศและสำนักการต่างประเทศ ได้เสนอเรื่องการประชุม และจัดตั้งศูนย์ดังกล่าวไว้ในแผนปฏิบัติฯ นี้

๓.) การประชุมคณะกรรมการร่วม (JC) ว่าด้วยความร่วมมือไทย-ลาว ครั้งที่ ๑๓ ณ เมืองหลวงพระบาง ระหว่างวันที่ ๒๒-๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๗ (กรอบของกระทรวงการต่างประเทศ) ซึ่งผู้แทนสำนักการต่างประเทศ ได้ร่วมการประชุมตั้งแต่การประชุมเตรียมการเพื่อกำหนดทำทึในส่วนที่เกี่ยวข้อง ณ กระทรวงการต่างประเทศ

ที่ประชุมยืนยันเจตนารมณ์ของรัฐบาลทั้งสองประเทศที่จะขยายความสัมพันธ์ทวิภาคี ไทย-ลาว ในด้านต่าง ๆ ให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น และได้หารือประเด็นต่าง ๆ ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

- การสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนร่วมไทย-ลาว ที่ประชุมยินดีต่อความก้าวหน้าที่สามารถทำหลักเขตแดนได้ ๑๔๔ หลัก ระยะทางยาว ๖๗๖ กิโลเมตร และที่ประชุมตกลงที่จะเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหาชายแดนทางบกที่ยังค้างค้างให้สำเร็จโดยเร็ว ส่วนชายแดนร่วมไทย-ลาว ทาง

แม่น้ำโขง ให้ทั้งสองฝ่ายร่วมกันทดลองวิธีการทางเทคนิคในการสำรวจและปักปันเขตแดนตามหลักการที่ได้รับรองร่วมกันเพื่อจัดทำแผนแม่บทและข้อกำหนดอำนาจหน้าที่ (TOR) ให้สำเร็จโดยเร็ว และเห็นชอบร่วมกันที่จะเพิ่มความร่วมมือในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและแหล่งน้ำบริเวณชายแดนโดยไม่ให้ทำการตัดแปลงธรรมชาติหรือก่อสร้างกิจการใด ๆ บริเวณชายแดนทั้งทางบกและทางทะเล

- ความร่วมมือด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ที่ประชุมแสดงความชื่นชมต่อผลสำเร็จของการประชุมทวิภาคีว่าด้วยความร่วมมือด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดครั้งที่ ๗ ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๗ ที่เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี และยินดีต่อการที่หน่วยงานกลางด้านยาเสพติดของไทยและลาวได้ขยายความร่วมมือจากการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารไปสู่การปฏิบัติการร่วมในการจับกุมนักค้ายาเสพติดรายสำคัญ และฝ่ายไทยได้เริ่มการก่อสร้างศูนย์บำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่แขวงจำปาสัก นอกจากนี้ที่ประชุมยังสนับสนุนให้ที่ประชุมระดับจังหวัดและแขวงที่มีชายแดนติดต่อกันนำปัญหาเสพติดเข้าสู่การประชุมประจำปีของตนและผลักดันให้มีแผนการตรวจตราร่วมกันตามลำน้ำโขงตามที่ได้ตกลงกันแล้วให้สามารถปฏิบัติได้ อีกทั้งยังรับทราบการริเริ่มโครงการของฝ่ายไทยเพื่อความร่วมมือในการสกัดกั้นและปราบปรามยาเสพติดระหว่างลาว กัมพูชา พม่า และไทย โดยการสนับสนุนงบประมาณของรัฐบาลไทย

๔.) การประชุมและศึกษาดูงานการสกัดกั้นและปราบปรามยาเสพติดตามลำน้ำโขง สำหรับเจ้าหน้าที่ประสานงานยาเสพติดต่างประเทศประจำประเทศไทย ณ พื้นที่จังหวัดเชียงราย และสำนักงานประสานงานชายแดนพม่าและลาว ระหว่างวันที่ ๑๕-๑๗ ธันวาคม ๒๕๔๗

สาระสำคัญของการประชุมมีดังนี้

เจ้าหน้าที่ประสานงานยาเสพติดต่างประเทศ ซึ่งประจำอยู่ ณ สถานเอกอัครราชทูตและองค์การระหว่างประเทศต่าง ๆ ในประเทศไทย ได้แก่ ออสเตรเลีย แคนาดา จีน ฝรั่งเศส เยอรมนี อินโดนีเซีย อิตาลี ญี่ปุ่น มาเลเซีย นิวซีแลนด์ ไนจีเรีย สวีเดน สวิตเซอร์แลนด์ สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา และองค์การระหว่างประเทศ ๒ องค์การ ได้แก่ INTERPOI และ UNODC จำนวน ๒๙ คน พร้อมผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทยจำนวน ๑๗ คน เจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ส. ๓๐ คน ผู้สื่อข่าว ๙ คน รวม ๘๕ คน ได้ร่วมรับฟังการบรรยายสรุปของ รองเลขาธิการ สำนักงาน ป.ป.ส. (นายชาติชาย สุธงกิจ) เกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างไทย - ลาว และ ไทย - พม่า ในการปราบปรามยาเสพติดบริเวณแนวชายแดน ความร่วมมือภายใต้กรอบ ๔ ฝ่าย ในการสกัดกั้นยาเสพติดตามลำน้ำโขง ในวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๗ และวันต่อมาได้เดินทางไปเยี่ยมชมท่าเรือเชียงแสน และล่องเรือตามลำน้ำโขงเพื่อเยี่ยมชมและรับฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับการดำเนินงานของสำนักงานประสานงานชายแดนของลาว ณ เมืองบ้านมอม และสำนักงานประสานงานชายแดนของพม่า ณ วั่งพง ซึ่งเป็นการดำเนินงานภายใต้โครงการพัฒนาความร่วมมือปราบปรามยาเสพติดชายแดนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง (The Development of Cross-border Law Enforcement Cooperation in East Asia- AD/RAS/99/D91) ในกรอบความร่วมมือ ๗ ฝ่าย ไทย พม่า ลาว จีน กัมพูชา เวียดนาม และสำนักงานยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Office on Drugs and Crime-UNODC) ซึ่งมีข้อสังเกต คือ ประเทศไทย โดยศูนย์ประสานงานชายแดนมีบทบาทสำคัญในการประสานความร่วมมือระหว่างสำนักงานประสานงานชายแดนของลาวและพม่า การประชุมและจัดดูงานครั้งนี้ ถือว่าประสบ

ความสำเร็จในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดำเนินความร่วมมือระหว่างไทยและประเทศเพื่อนบ้าน
ให้แก่ประชาคมโลก ซึ่งเป็นการเน้นย้ำให้เห็นถึงการมีบทบาทนำในการแก้ไขปัญหาเสพติดในภูมิภาค
ของประเทศไทยและประเทศไทยได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากลาวและพม่าในการอนุญาตให้
สำนักงาน ป.ป.ส. นำคณะเจ้าหน้าที่ประสานงานต่างประเทศประจำประเทศไทยเข้าไปปฏิบัติงานในพื้นที่

ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด (Demand)

ภายใต้ยุทธศาสตร์หลักด้านการแก้ไขปัญหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดประกอบด้วย ๓ ยุทธศาสตร์ย่อยดังนี้

๑. ยุทธศาสตร์การสำรวจค้นหา ชักจูงให้ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาฟื้นฟูและพัฒนา

หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ควรมีบทบาทสำคัญในการค้นหาและชักจูงให้ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพมากยิ่งขึ้น เนื่องจากในงานบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ ครอบครัวและหน่วยงานในพื้นที่จะมีบทบาทสำคัญมากที่จะให้กำลังใจและประคับประคองช่วยเหลือผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดให้สามารถเลิกจากยาเสพติด และไม่หวนกลับไปติดซ้ำสถานบำบัดและฟื้นฟูที่มีบทบาทสำคัญในแง่ของการพัฒนาและฝึกอบรมแก่ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเพื่อให้สามารถประกอบอาชีพที่สุจริตและดำรงตนอยู่ในสังคมได้

โครงการพัฒนาระบบข้อมูลผู้ใช้/ผู้ติดยาเสพติด

ระบบข้อมูลด้านการบำบัดรักษาได้มีการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมในการกำหนดนโยบายและวางแผนป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประเทศให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้นกระทรวงสาธารณสุขร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงาน ป.ป.ส. กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม กรมราชทัณฑ์ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน สถาบันยาเสพติด วิทยาลัยการตำรวจ เป็นต้น ได้มีการพัฒนาและจัดทำแบบรายงานข้อมูลผู้ใช้/ผู้ติดยาเสพติดขึ้นแทนการจัดเก็บตามแบบรายงานผู้ผ่านการบำบัดรักษา(แบบ ป.ป.ส.๑-๒๕๕๑)เดิม ซึ่งแบบรายงานที่ปรับปรุงและพัฒนาขึ้นใหม่คือ แบบรายงาน "แบบติดตามและเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด" (แบบ บสต.๑-๕) ดังนี้

- (๑) แบบรายงานเบื้องต้นการใช้สารเสพติดในหมู่บ้านชุมชน (บสต.๑)
- (๒) แบบคัดกรองและส่งต่อผู้ป่วยที่ใช้สารเสพติดเพื่อการบำบัดรักษา (บสต.๒)
- (๓) แบบรายงานการบำบัดรักษาผู้ใช้สารเสพติด (บสต.๓)
- (๔) แบบจำหน่ายและส่งต่อเพื่อติดตามผลการบำบัดรักษาผู้ป่วยสารเสพติด (บสต.๔)
- (๕) แบบการติดตามผลการบำบัดรักษาผู้ป่วยสารเสพติด (บสต.๕)

สำหรับการดำเนินการในการจัดทำแบบรายงาน ระบบติดตาม และเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดนั้น กระทรวงสาธารณสุขซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการบำบัดรักษาผู้ใช้สารเสพติด (จัดทำแบบรายงาน บสต.๓) ได้ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบในการบำบัดรักษาจัดทำแบบรายงาน บสต.๓ ซึ่งมีการรายงานผ่านระบบอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้กรมสนับสนุนการบริการ กระทรวงสาธารณสุขได้ร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านบำบัดรักษาทุกระบบ เพื่อสร้างความเป็นเอกภาพในการรายงานข้อมูลแบบ บสต.

จากการให้รายงานแบบ บสต.๓ (รายงานผ่านระบบอินเทอร์เน็ต)ทำให้ทราบถึงปัญหาเกี่ยวกับการรายงานข้อมูลเข้าสู่ระบบรายงาน ระบบติดตาม และเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด (บสต.๑-๕)

เนื่องจากความไม่พร้อมของอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ การใช้อุปกรณ์ (Hardware) ไม่เหมาะสมและโปรแกรมชุดคำสั่งที่ใช้สั่งคอมพิวเตอร์ (Software) ไม่เหมาะสม รวมถึงการเข้าเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของหน่วยงานบำบัดในพื้นที่ จึงได้มีการหาแนวทางการแก้ไขปัญหา ดังนี้

- ระยะสั้น ให้หน่วยงานทั้ง ๓ ระบบ เร่งรัดการนำเข้าข้อมูลของปีงบประมาณ ๒๕๕๗ เข้าสู่ระบบภายในวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๗ หากหน่วยงานใดไม่สามารถนำเข้าข้อมูลเข้าสู่ระบบตามห้วงเวลาที่กำหนดได้ให้หน่วยงานส่วนกลางรวบรวมข้อมูลจากพื้นที่ และรายงานเป็นข้อมูลสรุปให้กระทรวงสาธารณสุข ทั้งนี้ต้องการปรับแนวทางการเบิกจ่ายงบประมาณในการติดตามและการบริหารจัดการข้อมูลให้เอื้อต่อการปฏิบัติงาน

- ระยะยาว ทบทวนความพร้อม/ศักยภาพของการรายงานข้อมูล เพื่อจัดทำแผนการพัฒนาระบบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำความเข้าใจในเรื่องบทบาท/ภารกิจในการรายงานข้อมูลและการติดตามผลผู้ป่วยทั้ง ๓ ระบบ รวมทั้งการสนับสนุนด้านงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ ที่จำเป็นต่อการดำเนินการจัดเก็บและนำเข้าข้อมูลเข้าสู่ระบบฐานข้อมูลกลาง

๒. ยุทธศาสตร์การบำบัดรักษาฟื้นฟูและพัฒนาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด

การจำแนกกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจน โดยเน้นการแยกผู้เสพและผู้ติดยาเสพติดออกมาเพื่อรับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพอย่างเหมาะสม การรณรงค์ให้ครอบครัว ชุมชน มีส่วนร่วมในการให้การบำบัดรักษาและการปฏิบัติต่อผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดอย่างเหมาะสม การพัฒนารูปแบบการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย และสถานการณ์และอาจใช้สถานที่เฉพาะเช่นค่ายทหาร เป็นต้น โดยในกระบวนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพควรจะมีการจัดกิจกรรมกลุ่ม และการฝึกอาชีพเพื่อให้ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดกลับสู่สังคมได้

การบำบัดรักษาฟื้นฟูและพัฒนาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด

กระทรวงสาธารณสุข ในฐานะผู้รับผิดชอบหลักในงานด้านการบำบัดรักษา ฟื้นฟู สมรรถภาพผู้เสพ / ผู้ติดยาเสพติด สรุปผลการดำเนินงานตามแบบรายงาน (บสต.๓-๔) ดังนี้

ประเภท	ผลการดำเนินงาน (๑ ต.ค. - ๒๗ ธ.ค. ๕๗)
ระบบสมัครใจ	๒,๗๐๗ ราย
ระบบบังคับบำบัด	๓,๑๕๕ ราย
ระบบต้องโทษ	๑,๒๔๔ ราย

ข้อมูล : กระทรวงสาธารณสุข ณ วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๗

๓. ยุทธศาสตร์การติดตาม ดูแลช่วยเหลือผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด

เพื่อให้ผู้ผ่านการบำบัด ฟื้นฟูและพัฒนาสมรรถภาพ สามารถดำรงชีวิตอย่างปกติสุขในสังคม พึ่งตนเองได้และได้รับการยอมรับโดยให้โอกาสในการเข้ารับการศึกษาคือ และประกอบสัมมาอาชีพไม่กลับไปใช้ยาเสพติดซ้ำ ดังนั้นการติดตามดูแลช่วยเหลือผู้ที่ผ่านการบำบัด ฟื้นฟูและพัฒนาจึงเป็นกลไกสำคัญในการแก้ไขปัญหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดอย่างยั่งยืน

นอกจากนี้เพื่อให้ระบบการติดตามช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัด ฟื้นฟูและพัฒนา มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงได้มีการทบทวนบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการติดตามช่วยเหลือ และเสริมแรงจูงใจให้กับผู้ประสานพลังแผ่นดิน สำหรับการดำเนินงานในกลุ่มผู้เสพ/

ผู้ติดยาเสพติด จากการดำเนินงานในช่วงประกาศสงครามยาเสพติดพบว่า มีรายชื่อผู้มารายงานตัวจำนวนหนึ่งผ่านการบำบัดรักษาแล้วกลับไปเสพซ้ำอีกประมาณ ๕๐,๐๐๐ คน โดยการติดตามการดำเนินงานในพื้นที่พบว่ายังมีปัญหาการกลับไปเสพซ้ำและกลับไปใช้สารอื่นทดแทน โดยเฉพาะสุราซึ่งทำให้เกิดผลกระทบต่อชุมชน ดังนั้นจึงควรมีการติดตามบ่อยขึ้น เพื่อกำหนดเกณฑ์การจำแนกรวมทั้งกำหนดแนวทางการดำเนินงานของรัฐบาลใหม่

๔. ยุทธศาสตร์การปรับทัศนคติ เตรียมความพร้อมของชุมชน อาสาสมัคร เพื่อดูแลช่วยเหลือให้ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดกลับคืนสู่ชุมชน

เพื่อให้ผู้ผ่านการบำบัด พื้นฟูและพัฒนาสมรรถภาพ สามารถดำรงชีวิตอย่างปกติสุขในสังคม และสามารถพึ่งพาตนเองได้รวมถึงการได้รับการยอมรับจากสังคม โดยให้โอกาสในการเข้ารับการศึกษาต่อ การประกอบสัมมาอาชีพ รวมถึงการบำบัดฟื้นฟูและควบคุมผู้ติดยาเสพติดหนักหรือเรื้อรัง (Hard Core) ดังนั้นการติดตามช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัด พื้นฟูและพัฒนาจึงเป็นกลไกสำคัญยิ่งในการแก้ไขปัญหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดให้เป็นไปอย่างยั่งยืน

ศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ มีคำสั่งที่ ๔๐/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ เรื่อง การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานในกลุ่มผู้ติดยาเสพติดรุนแรง (Hard Core) โดยกำหนดภารกิจสำคัญของคณะอนุกรรมการฯ ในปีงบประมาณ ๒๕๔๘ ให้พิจารณาจัดทำเกณฑ์จำแนกและแนวทางการดำเนินงานต่อกลุ่มผู้ติดยาเสพติดรุนแรง จากนั้นให้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อทดสอบเกณฑ์การจำแนกและแนวปฏิบัติในเดือนมกราคม ๒๕๔๘ ก่อนนำเสนอ ศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ เพื่ออนุมัติคำสั่งให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปจำแนกผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดที่เข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษา ซึ่งรวมถึงผู้เสพ/ผู้ติดที่ได้จากปฏิบัติการพลังแผ่นดินร่วมกวาดล้างยาเสพติด ครั้งที่ ๒ (ระยะปฏิบัติการตั้งแต่วันที่ ๔ ตุลาคม - ๓ ธันวาคม ๒๕๔๗) หลังจากประกาศใช้เกณฑ์จำแนกและแนวทางการดำเนินงานต่อผู้ติดยาเสพติดรุนแรง (ภายในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๔๘) แล้ว คาดว่าจะจัดการประชุมคณะอนุกรรมการเดือนละ ๑ ครั้ง เพื่อติดตามผลการดำเนินการ

ยุทธศาสตร์การป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปใช้ยาเสพติด (Potential Demand)

ภายใต้ยุทธศาสตร์หลักด้านการป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปใช้ยาเสพติดประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ย่อยดังนี้

๑. ยุทธศาสตร์การสร้างกระแสและพลังขับเคลื่อนทางสังคม

การจัดกิจกรรมสื่อมวลชนสัญจร ณ จังหวัดนครราชสีมา ๒๙-๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๗
สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (สพป.) ได้นำสื่อมวลชนทั้ง โทรทัศน์ วิทยุ และสื่อสิ่งพิมพ์ จำนวน ๑๗ คน ประกอบด้วย โทรทัศน์ ๕ ช่อง (๕ ๗ ๙ ๑๑ และ ไอทีวี) วิทยุ (สพพ.) และสื่อสิ่งพิมพ์ (ไทยรัฐ ข่าวสด และผู้จัดการรายวัน) ไปเยี่ยมชมชุมชนเข้มแข็ง ปลอดภัยยาเสพติด และศูนย์ชุมชนบำบัดคลองไผ่ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นศูนย์บำบัดฟื้นฟู ผู้ติดยาเสพติดโดยตรง โดยมีรองเลขาธิการ ป.ป.ส. (นายบุญญ โทองชัย) และ ผอ.สพป. (นางธนัชรา นาคิน) เป็นหัวหน้าทีม สำนักงาน ป.ป.ส. ได้นำสื่อมวลชนไปศึกษาดูงานในพื้นที่ ๒ แห่ง ได้แก่

๑. บ้านใหม่เกษม ต. ธารปราสาท อ. โนนสูง จ. นครราชสีมา

เป็นชุมชนเกษตรกรรม มีขนาดจำนวน ๒๐๐ หลังคาเรือน ประชากรกว่า ๑,๐๐๐ คน ในช่วงระหว่างปี ๒๕๓๙-๒๕๔๓ บ้านใหม่เกษมได้มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดอย่างรุนแรง โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนวัยรุ่นซึ่งเป็นกำลังสำคัญของหมู่บ้าน ซึ่งส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในฐานะผู้เสพ/ผู้ติด ต้นทางของยาเสพติดมาจากร้านอาหารที่เปิดให้บริการกับผู้ขับขีรถบรรทุกในอำเภอ ตลาดแค ซึ่งเป็นพื้นที่ใกล้เคียงและเป็นแหล่งจำหน่ายยาบ้าที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อรัฐบาลมีนโยบายต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดฝ่ายปกครองและเจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และสำนักงาน ป.ป.ส. ได้เข้ามาดำเนินการจัดทำประชาคมหมู่บ้าน เพื่อเปิดโอกาส ให้ผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้แสดงตนโดยที่สังคมและชุมชนให้โอกาสและมองผู้เสพ/ผู้ติดเป็นผู้ป่วย และนำเข้าสู่ระบบการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพให้กลับคืนเป็นคนดีของสังคมได้อีกครั้ง พร้อมกันนั้น แกนนำชาวบ้านก็ได้เข้ารับการอบรมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดและวิธีการดำเนินงานให้เป็น ชุมชนเข้มแข็งปลอดภัยยาเสพติด รวมทั้งร่วมกันแก้ไขปัญหาดังกล่าว ภายในหมู่บ้านด้วย

แม้ว่าปัจจุบันปัญหายาเสพติดจะหมดไปจากหมู่บ้านโดยสิ้นเชิง แต่การทำ ประชาคมหมู่บ้านหรือการจัดเวทีชาวบ้านยังคงดำเนินต่อไป เพื่อให้ชาวบ้านได้แสดงความคิดเห็น นำเสนอปัญหาและร่วมกันหาทางออกในปัญหาดังกล่าว ที่สอดคล้องกับวิถีทางการดำรงชีวิต เพื่อเป็นการ ป้องกันกลุ่มเสี่ยงรุ่นต่อ ๆ ไปไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ภายในชุมชนจึงร่วมกันจัดกิจกรรม ต่าง ๆ ทั้งในด้านการอาชีพ และการกีฬาเพื่อหันเหเยาวชนกลุ่มเสี่ยงให้ห่างไกลจากยาเสพติดมากที่สุด สำหรับกิจกรรมที่บรรดาเด็ก ๆ และเยาวชนในหมู่บ้านให้ความสนใจมากที่สุดก็คือกีฬามวยไทยซึ่งเป็น กีฬาพื้นบ้าน โดยมีการจัดตั้งค่ายมวยให้เด็ก ๆ ได้มาฝึกซ้อมและเข้าร่วมการแข่งขันในโอกาสต่าง ๆ

ขณะนี้บ้านใหม่เกษมได้มีการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งมีเงินทุนมาจากโครงการ "๖๗๒ ปี กองทุนแม่ของแผ่นดิน" ชุมชนบ้านใหม่เกษมได้รับพระราชทานเงินกองทุนจากพระราชทรัพย์ ส่วนพระองค์ของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในงานมหกรรมกองทุนแม่เพื่อแผ่นดิน ที่จัด

โดย สำนักงาน ป.ป.ส. ไว้เป็นขวัญถุงสำหรับหมู่บ้านเพื่อใช้ประโยชน์ในการดำเนินกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดต่าง ๆ ต่อไป

๒. ศูนย์ชุมชนบำบัดคลองไผ่ เรือนจำคลองไผ่ อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา

เป็นสถานที่ใช้ฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ต้องขังในคดียาเสพติดด้วยวิธีการชุมชนบำบัด เพื่อให้ผู้ต้องขังเหล่านี้สามารถกลับไปดำเนินชีวิตใหม่ได้อย่างเข้มแข็ง กล้าเผชิญหน้าและกล้าต่อสู้กับปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ในชีวิตได้ โดยใช้สถานที่บริเวณเรือนจำกลางคลองไผ่เก่า ซึ่งเคยใช้เป็นที่ควบคุมผู้ต้องขังในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมาเป็นระยะเวลานานกว่า ๗๐ ปี เป็นสถานที่ดำเนินงาน รวมทั้งเป็นที่ศึกษาดูงานของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำหรับการบำบัดฟื้นฟูผู้ต้องขังในคดียาเสพติดของศูนย์ชุมชนบำบัดคลองไผ่ ได้ใช้รูปแบบ CARE Model เป็นพื้นฐานในการปฏิบัติแก่ผู้ต้องขัง โดยมีขั้นตอนดังนี้

- ระยะแรกรับ (๑ เดือน) ใช้หลักการจูงใจ มีการปรับตัวและเรียนรู้โปรแกรมเบื้องต้น
- ระยะฟื้นฟูสมรรถภาพ (๑ ปี ๖ เดือน) ทำกิจกรรมกลุ่มชุมชนบำบัดร่วมกัน
- ระยะเตรียมกลับสู่สังคม (๓-๖ เดือน) มีการฝึกวิชาชีพระยะสั้นประกอบการให้

คำปรึกษา

- ระยะติดตามผล (๑ ครั้งทุก ๔ เดือน ระยะเวลา ๒ ปี) ดำเนินการในศูนย์ส่งต่อให้แก่กรมคุมประพฤติ หรือส่งต่อให้แก่ผู้ประสานพลังแผ่นดิน

ทั้งนี้ ผู้ต้องขังต้องเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งเป็นรูปแบบการดำเนินงานที่สำคัญในการฟื้นฟูสมรรถภาพและจิตใจจากปัญหายาเสพติด โดยเริ่มจาก กลุ่มประชุมเช้า (Morning Meeting) ให้สมาชิกได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น แก้ไขข้อบกพร่อง นำเสนอคติพจน์/แนวคิดสร้างสรรค์ และการบันทึก กลุ่มสัมมนา (Seminar Group) จัดให้สมาชิกร่วมอภิปรายเพื่อกระตุ้นให้สมาชิกแสวงหาความรู้ สำหรับมานำเสนอในที่ประชุม ซึ่งเป็นการฝึกให้มีความกล้าที่จะแสดงความคิดเห็น กลุ่มสอบถาม (Confrontation Group) มีขึ้นเพื่อให้สมาชิกเรียนรู้ที่จะยอมรับความจริง ทบทวนการกระทำที่ผ่านมา พัฒนาแก้ไขข้อบกพร่อง ฝึกทักษะในการเป็นผู้ถามผู้ตอบ กลุ่มคงที่ (Static Group) กลุ่มนี้เป็นกลุ่มเฉพาะที่สมาชิกต้องอยู่ร่วมกันจนจบโปรแกรมซึ่งสมาชิกจะมีความใกล้ชิดกันสามารที่จะสนทนาและปรึกษาปัญหาส่วนตัวได้ทุกอย่าง และสุดท้ายคือกลุ่มเผชิญความจริง (Encounter Group) เพื่อให้สมาชิกได้ระบายความรู้สึกในทางที่ถูกต้อง รู้จักควบคุมอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม เปิดโอกาสให้สมาชิกได้เขียนข้อความถึงบุคคลที่ไม่ชอบ หรือ โกรธเพื่อระบายความรู้สึกและให้บุคคลนั้นได้รับทราบ

จากการประเมินผลการดำเนินงานพบว่ากิจกรรมเหล่านี้ส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้ต้องขังในคดียาเสพติดไปในทางที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด มีความพร้อมสามารถกลับตัวเป็นคนดีเข้าสู่สังคมได้อย่างปกติสุข

๒. ยุทธศาสตร์การสร้างภูมิคุ้มกันและเฝ้าระวังกลุ่มเป้าหมาย

โครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (To Be Number One)

โครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน คนรุ่นใหม่ ให้ห่างไกลยาเสพติดและสามารถตั้งผู้เสกกลับเข้าสู่ครอบครัว สังคมที่อบอุ่นเริ่มต้นชีวิตใหม่ภายใต้

โครงการ To Be Number One ตามแนวคิดที่ว่า "เป็นหนึ่งในโดยไม่พึ่งยาเสพติด" และ "ใครติดยา ยกมือขึ้น" ซึ่งทุลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญาสิริวัฒนาพรรณวดี ทรงรับเป็นองค์ประธาน คณะกรรมการอำนวยการ ซึ่งโครงการมีผลการดำเนินงานนับตั้งแต่เริ่มโครงการจนถึง วันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๔๗ มีสมัครจำนวนสมาชิก To Be Number One ทั่วประเทศ ๒๖.๕ ล้านคน และสมาชิกชมรมผู้ประสาน พลังแผ่นดิน จำนวน ๓.๓ ล้านคน

ส่วนการดำเนินงานของกรุงเทพมหานครในด้านการป้องกัน โดยมีการจัดตั้งหน่วย ประสานพลังแผ่นดินดำเนินกิจกรรมตามโครงการ To Be Number One จัดอบรมสัมมนาให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด จัดกิจกรรมทางเลือกให้กับกลุ่มเสี่ยงพัฒนาความเข้มแข็งขององค์กร ชุมชน

ในเรื่องการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีเครือข่ายของ ผู้แทนชุมชนตลอดจนเครือข่ายของการดำเนินการในชุมชน มีการเฝ้าระวังการเคลื่อนไหวของปัญหา ยาเสพติดในชุมชนมาโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่คลองเตย ได้มีการเฝ้าระวังและมีการ ตรวจสอบการค้า หรือการเข้า – ออกของคนในชุมชนตลอดเวลา

๓. ยุทธศาสตร์การสร้างครอบครัวและชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

การจำแนกสถานะหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติด สามารถจำแนกได้ตาม คำนิยามของประเภทหมู่บ้าน/ชุมชน ดังนี้

ประเภท ก หมู่บ้านเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติดและมีระบบเฝ้าระวังอย่างยั่งยืน

ประเภท ข หมู่บ้านเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติดและมีระบบเฝ้าระวัง

ประเภท ค หมู่บ้านเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติด

ประเภท ง หมู่บ้านที่ต้องเสริมความเข้มแข็งเป็นกรณีพิเศษ

จากจำนวนหมู่บ้าน/ชุมชนทั่วประเทศ จำนวน ๘๔,๓๑๑ หมู่บ้าน/ชุมชน ได้มีสำรวจ และรายงานผลการจำแนกสถานะหมู่บ้าน/ชุมชน ประเภท ก ข ค ทั้งสิ้นจำนวน ๘๔,๐๙๓ หมู่บ้าน/ ชุมชน (ร้อยละ ๙๙.๘๕) ปรากฏผลดังนี้

ผลการจำแนกสถานะหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งทั่วประเทศ

สถานะของหมู่บ้าน/ ชุมชน ๗๕ จังหวัด	จำนวน	ร้อยละ
ประเภท ก	๖๑,๘๔๓ หมู่บ้าน/ชุมชน	๗๓.๔๓
ประเภท ข	๒๐,๖๘๘ หมู่บ้าน/ชุมชน	๒๔.๕๖
ประเภท ค	๑,๕๖๒ หมู่บ้าน/ชุมชน	๑.๘๖
ประเภท ง	๑๒๘ หมู่บ้าน/ชุมชน	๐.๑๕
รวม	๘๔,๒๒๑ หมู่บ้าน/ชุมชน	๑๐๐.๐๐

ข้อมูล : ศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดกระทรวงมหาดไทย ณ วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๗

๔. ยุทธศาสตร์การส่งเสริมและพัฒนาการทำงานในลักษณะเครือข่าย

การจำแนกสถานะสถานศึกษา เพื่อดำรงความเข้มแข็งในการป้องกันและแก้ไข
ปัญหายาเสพติด

คำสั่งศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติที่ ๒๘/๒๕๔๗ ได้กำหนดเรื่อง
Roadmap การต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด ระยะที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๔๘ มีเป้าหมายมุ่งที่จะเอาชนะปัญหา
ยาเสพติดให้ได้อย่างยั่งยืนและมีระบบเฝ้าระวังปัญหาเสพติดที่มีประสิทธิภาพ โดยได้กำหนด
ยุทธศาสตร์การป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปใช้ในยาเสพติด (Potential Demand) เน้นไปมีการรณรงค์
ต่อต้านยาเสพติด การสร้างภูมิคุ้มกันต้านทานยาเสพติด โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชน นักเรียน นิสิต
นักศึกษา ดังนั้นจึงได้กำหนดให้มีการสำรวจจำแนกประเภทสถานศึกษา ออกเป็นระดับ ก/ข/ค/ง และ
ดำเนินการยกระดับสถานศึกษาประเภท ค/ง ให้เป็นสถานศึกษาเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติด ประเภท
ก/ข ตลอดจนสามารถดำรงความเข้มแข็งไว้ได้อย่างยั่งยืน

เกณฑ์การจำแนกสถานะของสถานศึกษา

มีเกณฑ์ที่ใช้ในการจำแนก ๔ ประการ คือ

๑. การจัดองค์กร/บุคลากรผู้รับผิดชอบการดำเนินงาน
๒. การมีส่วนร่วมกิจกรรมป้องกันยาเสพติดของผู้เกี่ยวข้อง
๓. การจัดกลไกเฝ้าระวังปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด
๔. การจัดระบบดูแลช่วยเหลือและให้โอกาสแก่นักเรียน/นักศึกษา

โดยจำแนกสถานะของสถานศึกษาเป็น ๔ ประเภท คือ

ประเภท ก หมายถึง สถานศึกษาเข้มแข็ง มีระบบเฝ้าระวัง การป้องกันและแก้ไขปัญหายา
เสพติดอย่างยั่งยืน

ประเภท ข หมายถึง สถานศึกษาเข้มแข็ง มีระบบเฝ้าระวัง การป้องกันและแก้ไขปัญหายา
เสพติด

ประเภท ค หมายถึง สถานศึกษาที่มีระบบเฝ้าระวัง การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ประเภท ง หมายถึง สถานศึกษาที่ต้องเสริมสร้างความเข้มแข็งเป็นกรณีพิเศษ

แนวทางและขั้นตอนการดำเนินงาน

การสำรวจเพื่อจำแนกสถานะความเข้มแข็งของสถานศึกษาในการป้องกันและแก้ไข
ปัญหายาเสพติดโดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

- ๑.) ดำเนินการสำรวจ รวบรวม ประมวลผล โดย

๑. ศตส. สั่งการให้ ศตส.จ./ศตส.กทม. อำนวยการ ติดตามการสำรวจ
และรายงานผลการจำแนกสถานะของสถานศึกษาทุกสังกัดในพื้นที่รับผิดชอบ ปีละ ๒ ครั้ง ได้แก่

ภาคการเรียนที่ ๑ ภายในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ของทุกปี

ภาคการเรียนที่ ๒ ภายในวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ของทุกปี

สำหรับการสำรวจครั้งแรก ในปีงบประมาณ ๒๕๔๔ ดำเนินการให้แล้ว
เสร็จและรายงานให้ ศตส.ทราบ ภายในวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๗ โดยสำรวจในกลุ่มสถานศึกษา ดังนี้

ในพื้นที่เขตกรุงเทพมหานคร เขตเมืองและเขตเทศบาล (Heartland): สถานศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา โรงเรียนกีฬา และโรงเรียนสาธิต ในทุกสังกัด และระดับอุดมศึกษาเฉพาะมหาวิทยาลัยราชภัฏ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ และวิทยาลัยพลศึกษา

ในพื้นที่นอกเขตเมืองและนอกเขตเทศบาล : โรงเรียนขยายโอกาส สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา โรงเรียนกีฬา และโรงเรียนสาธิต ในทุกสังกัด และระดับอุดมศึกษาเฉพาะมหาวิทยาลัยราชภัฏ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ และวิทยาลัยพลศึกษา

๒. ศตส.สั่งการให้กระทรวง/หน่วยงานต้นสังกัดสถานศึกษา อำนวยความสะดวกในการสำรวจ รวบรวม ประมวลผล และรายงานผลการจำแนกสถานะของสถานศึกษาในสังกัด ให้ ศตส.ทราบตามห้วงเวลาที่กำหนดเช่นเดียวกับข้อ ๑

๒.) การรายงานผลการจำแนกสถานะของสถานศึกษา

๑. สถานศึกษาจัดทำแบบรายงานที่ ๑ แบบสำรวจสถานะความเข้มแข็งของสถานศึกษาในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และส่งให้หน่วยงานต้นสังกัดสถานศึกษาในพื้นที่

๒. หน่วยงานต้นสังกัดสถานศึกษาในพื้นที่ จัดทำสรุปผลการจำแนกตามแบบรายงานที่ ๒/๑ แบบสรุปการจำแนกสถานะความเข้มแข็งของสถานศึกษาระดับเขต/อำเภอ/กิ่งอำเภอ และแบบรายงานที่ ๒/๒ แบบสรุปข้อมูลการจำแนกสถานะและข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาระดับเขต/อำเภอ/กิ่งอำเภอ และ ส่งให้ศตส.จ./ศตส.กทม. และกระทรวง/หน่วยงานที่ต้นสังกัดสถานศึกษาในส่วนกลาง

๓. ศตส.จ./ศตส.กทม. จัดทำแบบรายงานที่ ๓/๑ แบบสรุปการจำแนกสถานะความเข้มแข็งของสถานศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา/จังหวัด และแบบรายงานที่ ๓/๒ แบบสรุปข้อมูลการจำแนกสถานะและข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา/จังหวัด ส่งให้ ศตส.มท.

๔. ศตส.มท./กระทรวง/หน่วยงานต้นสังกัดสถานศึกษาในส่วนกลาง จัดทำแบบรายงานที่ ๔/๑ แบบสรุปการจำแนกสถานะความเข้มแข็งของสถานศึกษาระดับกระทรวง/ประเทศ และแบบรายงานที่ ๔/๒ แบบสรุปข้อมูลการจำแนกสถานะและข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาระดับกระทรวง/ประเทศ รายงาน ศตส.

ในการสำรวจครั้งแรกในปีงบประมาณ ๒๕๕๔ ซึ่งเร่งรัดให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๓ นั้น ขอให้จัดทำและส่งแบบรายงานผล เฉพาะแบบรายงานที่ ๑ แบบรายงานที่ ๒/๑ แบบรายงานที่ ๓/๑ และแบบรายงานที่ ๔/๑ ในห้วงเวลาที่กำหนด

และส่วนแบบรายงานที่เหลือให้จัดทำและส่งภายในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๓

๓.) การตรวจสอบความถูกต้องในการจำแนกสถานะความเข้มแข็งของสถานศึกษาในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ดำเนินการปีละ ๒ ครั้ง โดย ศตส.สั่งการให้กระทรวง/หน่วยงานต้นสังกัดสถานศึกษา และศตส.จ./ศตส.กทม. ตรวจสอบความถูกต้องในการจำแนกสถานะของสถานศึกษาในสังกัดและในพื้นที่รับผิดชอบ และรายงานผลการตรวจสอบ โดย

ภาคการศึกษาที่ ๑ ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ของทุกปี

ภาคการศึกษาที่ ๒ ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ของทุกปี

๔.) ให้ ศตส.จ./ศตส.กทม. แจ้งผลการจำแนกสถานะให้กับสถานศึกษาทุกแห่งในพื้นที่ ทราบโดยทันที หลังจากการประมวลผลการจำแนกสถานะในแต่ละภาคการศึกษา และหลังจากการ ตรวจสอบ

การยกระดับ/ดำรงสถานะสถานศึกษา

๑.) ให้ ศตส.จ./ศตส.กทม. ประชุมผู้บริหารสถานศึกษาทุกสังกัดในพื้นที่ เพื่อชี้แจง แนวทางดำเนินการยกระดับสถานะสถานศึกษาประเภท ค/ง ให้เป็น ก/ข และดำรงสถานะสถานศึกษา ก/ข อย่างยั่งยืนโดยใช้ข้อมูลผลการจำแนกและข้อมูลพื้นฐานประกอบการยกระดับ

๒.) ให้ ศตส.จ./ศตส.กทม. และหน่วยงานต้นสังกัด ดำเนินการยกระดับสถานะ สถานศึกษาประเภท ค/ง ให้เป็น ก/ข และดำรงสถานะสถานศึกษา ก/ข อย่างยั่งยืน ตามยุทธศาสตร์ การต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาและแนวทาง/ขั้นตอนการต่อสู้เพื่อ เอาชนะยาเสพติด (Roadmap) ในห้วงเวลานั้น ๆ โดยเน้นการระดมทรัพยากรและทุนทางสังคมใน พื้นที่เป็นหลักเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน

ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเชิงบูรณาการ

ภายใต้ยุทธศาสตร์หลักด้านการบริหารจัดการเชิงบูรณาการประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ย่อยดังนี้

๑. ยุทธศาสตร์การบูรณาการนโยบาย แนวคิด แนวทางการดำเนินงาน

แนวในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจะต้องมีการบูรณาการทั้งในระดับนโยบาย แนวคิด และแนวทางในการดำเนินงาน เพื่อทำความเข้าใจระหว่างหน่วยงาน กำหนดแนวทางให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ประสานความร่วมมือในการดำเนินงาน ตลอดจนบูรณาการทรัพยากรร่วมกันเพื่อให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพสูงสุดและเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล

๒. ยุทธศาสตร์การบูรณาการองค์การการดำเนินงานในทุกระดับ

การเสริมสร้างศักยภาพและเอกภาพในการดำเนินงานขององค์กรในทุกระดับต้องมีการดำเนินงานให้ชัดเจนและสอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ สถานการณ์ยาเสพติดตลอดจนทิศทางแผนงาน และโครงการ นอกจากนี้บุคลากรของหน่วยงานจะต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อก้าวให้ทันกับสถานการณ์และยุทธศาสตร์ที่เปลี่ยนแปลงไป

๓. ยุทธศาสตร์การบูรณาการ เป้าหมาย / แผนงาน / งบประมาณ การดำเนินงาน

จากมติที่ประชุมศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด ครั้งที่ ๖/๒๕๔๗ วันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๔๗ เห็นชอบ Roadmap การต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด ระยะที่ ๔ พ.ศ.๒๕๔๘ และการบูรณาการแผนและงบประมาณปี ๒๕๔๘ ให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ขอความร่วมมือให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับจัดสรรงบประมาณที่ได้รับในปีงบประมาณ ๒๕๔๘ อย่างน้อยร้อยละ ๕ เพื่อใช้สนับสนุนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในระดับพื้นที่ เพื่อให้ ศตส.จ./ศตส.อ. มีงบประมาณสนับสนุนการดำเนินการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง นอกเหนือจากงบประมาณปกติที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงาน ป.ป.ส. และส่วนราชการในส่วนกลาง ที่มีงบประมาณลงพื้นที่ ในการประชุม ศตส. ครั้งที่ ๑๓/๒๕๔๗ วันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๔๗ สำนักงาน ป.ป.ส. ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบถึงการตรวจติดตามแผนปฏิบัติการของจังหวัดพบว่าการส่งมาทั้งหมด ๔๖ จังหวัด โดยให้ขอความร่วมมือ ศตส.มท. ประสานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเร่งจัดสรรงบประมาณดังกล่าวให้แก่ ๒๙ จังหวัด

๔. ยุทธศาสตร์การบูรณาการระบบอำนวยการ กำกับติดตาม รายงานผลการดำเนินงาน

สำนักงาน ป.ป.ส. มีภารกิจในการอำนวยการ เร่งรัด กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณด้านยาเสพติดของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลางและในระดับพื้นที่ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด และรวบรวมปัญหา-อุปสรรค ในการดำเนินงาน เพื่อแสวงหามาตรการแก้ไขปัญหายาเสพติดเชิงนโยบายและจัดทำเป็นรายงานเพื่อนำเสนอต่อผู้บริหาร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนจัดทำเป็นรายงานแสดงผลการดำเนินงานของรัฐบาล โดยในไตรมาสแรกได้กำหนดการเดินทางไปติดตามผลการดำเนินงานหมู่บ้านชุมชนเข้มแข็งตามแนวชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ระหว่างวันที่ ๒๒ - ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๗ ในการนี้ สำนักงาน ป.ป.ส. ได้เชิญผู้แทน

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมเดินทางติดตามในครั้งนี้อยู่ ๖ หน่วย คือ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน กรมบัญชาการกลาง สำนักงบประมาณ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพบก โดยสรุปผลการติดตามการดำเนินงานด้านยาเสพติดดังนี้

- การดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณในภาพรวมในพื้นที่รับผิดชอบของ กอ.รมน.ภาค ๓ สย. ๑ และ นพค. ๓๖

๑. กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค ๓ ส่วนแยก ๑

สถานการณ์ทั่วไป

สืบเนื่องจากพื้นที่รับผิดชอบของ กอ.รมน.ภาค ๓ สย.๑ มีแนวชายแดนติดต่อกับประเทศพม่าถึง ๔๘๗ กิโลเมตร มีช่องทางเข้าออกตามธรรมชาติเป็นจำนวนมาก สภาพภูมิประเทศเป็นภูเขาสลับซับซ้อน เป็นปัญหาอุปสรรคต่อการบริหารจัดการทั้งในเรื่องการจัดระเบียบชุมชนชายแดน ในสภาพความเป็นจริงพบว่า ราษฎรในประเทศยังเดินทางไปมาหาสู่กันกับประเทศเพื่อนบ้าน

ในประเทศเพื่อนบ้าน ยังมีสถานการณ์สู้รบระหว่างทหารรัฐบาลกับกองกำลังชนกลุ่มน้อย ซึ่งฝ่ายไทยมีกองกำลังตั้งจุดตรวจอยู่ตลอดเวลา แต่ในทางปฏิบัติเนื่องจากมีปัญหาเรื่องสภาพทางภูมิศาสตร์ซึ่งยากลำบากต่อการดูแลอย่างทั่วถึง จึงมีปัญหาหลักที่สำคัญ คือ ปัญหาการลักลอบลำเลียงยาเสพติด และการแพร่ระบาดของยาเสพติด นอกจากนี้ชนกลุ่มน้อยในประเทศเพื่อนบ้านยังหารายได้จากการค้ายาเสพติดและจัดหาเงินทุนปัจจัยในการสู้รบ ประชากรในประเทศเพื่อนบ้านยังมีปัญหาเรื่องความยากจน การอยู่อาศัยของชาวเขาซึ่งอยู่ใกล้ชายแดนมาก สามารถติดต่อกับผู้ผลิตยาเสพติดในประเทศเพื่อนบ้านได้โดยตรง

การดำเนินงานของ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค ๓ สย. ๑ ได้เข้าดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามแผนสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนซึ่งมี ๓ โครงการ ได้แก่

- โครงการจัดตั้งหมู่บ้านชุมชนเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติดโดยชุดพัฒนาสัมพันธ์มวลชน

- การฝึกอบรมโครงการค่ายเยาวชนอาสาทำความดีเพื่อแผ่นดิน

- โครงการประสานสัมพันธ์แผนป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยชุดประสานสัมพันธ์มวลชน

พื้นที่เป้าหมายในจังหวัดตากและจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน ๑๓๐ หมู่บ้าน ในจำนวนดังกล่าวมีหน่วยงานอื่นดำเนินการ จำนวน ๑๐ หมู่บ้าน กิจกรรมหลักได้แก่ การจัดตั้งหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็ง จัดตั้งกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เช่น กลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ การสร้างกระแสนิยมเพื่อต่อต้านยาเสพติด เชื่อมโยงเครือข่ายหมู่บ้านชุมชนเข้มแข็ง จัดตั้งแหล่งข่าวประจำหมู่บ้านชุมชนเพื่อแจ้งข่าวสารด้านยาเสพติด

เป้าหมายในการดำเนินงาน คือ ในหมู่บ้านเป้าหมายไม่มีผู้เสพยาเสพติดรายใหม่ ผู้ที่เคยเกี่ยวข้องกับยาเสพติดถูกดำเนินกรรมวิธีกลับสู่ชุมชนโดยไม่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดอีก เกิดความร่วมมือระหว่างองค์กรประชาชน องค์กรภาคเอกชนและภาครัฐ สภาพแวดล้อมและปัจจัยเสริมที่เอื้ออำนวยต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติดได้รับการปรับปรุงแก้ไข เกิดกระแสนิยมร่วมของชุมชนรวมเป็นพลังแผ่นดิน และมีระบบเฝ้าระวัง

แนวความคิดและบทบาทของชุดพัฒนาสัมพันธ์มวลชน คือ การยุติแหล่งผลิตโดยการพัฒนสัมพันธ์กับชุมชนท้องถิ่นของประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้ได้มาซึ่งงานด้านการข่าว แหล่งพักยาเส้นทางลำเลียง นอกจากนี้ได้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎรให้ดีขึ้น การสกัดกั้นการนำเข้า การสร้างชุมชนถักทอเครือข่ายเป็นกำแพงชุมชนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐในการสกัดกั้นยาเสพติด เพิ่มประสิทธิภาพด้านการข่าว ประสานการปฏิบัติกับผู้ประสานพลังแผ่นดินป้องกันการพลิกกลับของสถานการณ์ยาเสพติดโดยใช้กติกาทางสังคมไปกดดันกับผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ผนวกป้องกันยาเสพติดในหลายรูปแบบ ฯลฯ

ปัญหาและอุปสรรค

๑. การจัดตั้งหมู่บ้านชุมชนเข้มแข็งที่ผ่านมาได้ผลในระดับหนึ่ง ในภาพรวมเป็นการเฝ้าระวังแต่ภายหลังจากที่ชุดปฏิบัติการถอนกำลังออกมา ชุมชนไม่เข้มแข็ง ผู้ปฏิบัติยังสับสน หลายหน่วยงานเข้าใจว่า ชุมชนที่ได้ดำเนินการเข้มแข็งแล้ว

๒. หน่วยงานที่ปฏิบัติงานยังอยู่ในลักษณะต่างคนต่างทำและซ้ำซ้อนกัน ไม่มีการบูรณาการแยกรายงานจนดูเหมือนว่ามีหลายหมู่บ้าน หากจะขจัดความซ้ำซ้อนจะต้องวางแผนงานแบบบูรณาการแบ่งหมู่บ้านเป้าหมายในระดับปฏิบัติอย่างชัดเจน หน่วยที่เกี่ยวข้องควรมีการหารือเพื่อจัดทำแผนงานเชิงบูรณาการ การประสานงานกับกองอำนวยการรักษาความมั่นคงจังหวัดยังไม่เกิดผลเชิงรูปธรรม

๓. การกำหนดหมู่บ้านเป้าหมายที่ผ่านมาเกินขีดความสามารถของหน่วยปฏิบัติ ดังนั้น ในการกำหนดหมู่บ้านเป้าหมายควรให้หน่วยปฏิบัติงานมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น การกำหนดหมู่บ้านควรกำหนดตามความรุนแรงของสถานการณ์ บางหมู่บ้านที่มีสถานการณ์ยาเสพติดรุนแรง จำเป็นต้องใช้เวลาเข้าปฏิบัติการมากกว่า ๑ เดือน หากกำหนดหมู่บ้านเป้าหมายให้จำนวนมาก โดยตั้งเป้าหมายว่าจะต้องสร้างหมู่บ้านชุมชนเข้มแข็งให้ครบทุกหมู่บ้านในรอบ ๑ ปี แต่สภาพปัญหาของแต่ละหมู่บ้านต่างกัน สถานการณ์แตกต่างกัน ก็จะไม่สัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ตามดัชนีชี้วัดที่กำหนด โดยจะได้ปริมาณมากกว่าคุณภาพ หมู่บ้านที่มีความรุนแรงของสถานการณ์ยาเสพติดบางหมู่บ้าน ทางสำนักงาน ป.ป.ส. ไม่ได้กำหนดให้เป็นหมู่บ้านชุมชนเป้าหมาย เช่น หมู่บ้านกีดสามสิบ อำเภอปางมะผ้า บ้านสันติชล อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นต้น ซึ่งหมู่บ้านดังกล่าวเป็นหมู่บ้านเครือข่ายยาเสพติดที่เชื่อมโยงเกี่ยวข้องโดยเฉพาะกลุ่มจีนฮ่อในประเทศและนอกประเทศ ภายหลังถูกเพ่งเล็งว่าเป็นแหล่งพักยาเสพติดรายใหญ่ จึงได้จัดกำลังเข้าปฏิบัติการในบ้านสันติชล โดยการสืบสภาพและพัฒนาศักยภาพชุมชนให้เข้มแข็ง ส่งผลให้ตรวจยึดยาเสพติดได้เป็นจำนวนมาก ดังนั้นในปีงบประมาณ ๒๕๔๘ จึงได้กำหนดให้บ้านสันติชล บ้านกีดสามสิบ และหมู่บ้านอื่น ๆ ให้เป็นหมู่บ้านเป้าหมาย ต้องเฝ้าระวังและให้เกิดสันติสุขตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

๔. การสร้างเครือข่ายข่าวภาคประชาชนโดยเริ่มจากการสร้างหมู่บ้านชุมชนเข้มแข็งให้มีความยั่งยืนซึ่งยังไม่เป็นรูปธรรมเท่าที่ควร เนื่องจากมีห้วงเวลาปฏิบัติการในหมู่บ้านเป้าหมายจำกัด อีกทั้งหน่วยฯ ยังต้องดำเนินการในหมู่บ้านเป้าหมายที่ได้รับการแบ่งมอบให้แล้วเสร็จตามแผนงาน จึงมีข้อจำกัดในการสร้างเครือข่ายข่าวภาคประชาชน ในการสร้างเครือข่ายข่าวภาคประชาชนนั้นจะต้องมีวิทยากรซึ่งมีความรู้ไปอบรมประชาชนให้มีความรู้เกี่ยวกับภัยความมั่นคง ให้รู้ว่าการสังเกตภัยต่าง ๆ จะ

สังเกตอะไรเป็นสิ่งบอกเหตุ ที่ผ่านมาการประสานงานกับกองอำนวยการรักษาความมั่นคงจังหวัดยังไม่เกิดผลเป็นรูปธรรม เนื่องจากกองอำนวยการรักษาความมั่นคงจังหวัดขาดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง ข้อเสนอแนะ

๑. การบูรณาการแผนงานในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่หมู่บ้านตามแนวชายแดน ควรมีการดำเนินการในลักษณะการประสานแผนงาน จึงขอให้หน่วยงานที่มีศักยภาพผลักดันให้หน่วยงานพลเรือนที่เกี่ยวข้องให้เกิดความร่วมมือในการประสานแผนงานในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนให้มากยิ่งขึ้น

๒. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน องค์กรภาคประชาชนและเจ้าหน้าที่บางส่วน ยังไม่เข้าใจขอให้หน่วยงานที่มีศักยภาพช่วยส่งเสริมให้มีศูนย์ประสานงานในระดับอำเภอ

๓. การกำหนดหมู่บ้านเป้าหมาย ควรให้หน่วยปฏิบัติมีโอกาสได้เสนอแนะข้อมูลและไม่ควรมอบหมู่บ้านเป้าหมายให้เกินขีดความสามารถในลักษณะเชิงปริมาณมากกว่าเชิงคุณภาพและหมู่บ้านเป้าหมายที่มีสถานการณ์ยาเสพติดรุนแรง ควรมีเวลาในการปฏิบัติงานมากกว่า ๑ เดือน

๒. หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ๓๖

สถานการณ์ทั่วไป

หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ๓๖ ขึ้นตรงต่อสำนักงานพัฒนาภาค ๓ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กองบัญชาการทหารสูงสุด มีภารกิจในการป้องกันการแทรกซึมบ่อนทำลาย ความมั่นคงของชาติ ด้วยการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมจิตวิทยา รวมทั้งการช่วยเหลือ ประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย

ปัจจุบันมีพื้นที่พัฒนารับผิดชอบในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีพื้นที่เอกราเทพ ดิษยบุตร เป็นผู้บังคับหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ๓๖ (นพค ๓๖)

สำหรับผลการดำเนินงานปี ๒๕๕๗ นพค.๓๖ ได้ดำเนินงานตามคู่มือวิทยาการ กระบวนการหมู่บ้านชุมชนเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติด จำนวน ๕ หมู่บ้านเป้าหมาย ได้แก่ ๑) บ้านในสอย หมู่ที่ ๔ ตำบลปางหมู อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๒) บ้านดอยแสง หมู่ที่ ๑๓ ตำบลปางหมู อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๓) บ้านไม้สะเปอ หมู่ที่ ๙ ตำบลปางหมู อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๔) บ้านห้วยโป่งอ่อน หมู่ที่ ๗ ตำบลหมอกจำแป๋ อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๕) บ้านนาป่าแปก หมู่ที่ ๔ ตำบลหมอกจำแป๋ อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ผลการดำเนินงาน คือ สามารถสร้างความยั่งยืนให้กับกระบวนการป้องกันและแก้ไข ปัญหา ยาเสพติดให้กับหมู่บ้านชุมชนเป้าหมาย หมู่บ้านชุมชนเป้าหมายนำความรู้ที่ได้รับเผยแพร่ไปสู่ ชุมชนข้างเคียงเพื่อขยายผล ในการปฏิบัติงานหน่วยได้ทำงานตามแผนพัฒนาของหน่วย สำหรับ แผนปฏิบัติงานปี ๒๕๕๘ ตามที่กองบัญชาการทหารสูงสุดได้จัดสรรงบประมาณให้กับหน่วยบัญชาการ ทหารพัฒนา ประจำปี ๒๕๕๘ นพค ๓๖ ได้รับแบ่งมอบให้ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ดังนี้

๑. แผนงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

- โครงการฝึกอบรมเยาวชนป้องกันยาเสพติดหลักสูตร ๙ วัน จำนวน ๑ รุ่น รวม ๕๐ คน โดยจะจัดฝึกอบรมเยาวชนเป้าหมายจากโรงเรียนสบเมยวิทยาคม และศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

๒. แผนการปราบปรามยาเสพติด สนับสนุนกระบวนการหมู่บ้านชุมชนเข้มแข็ง ในปี ๒๕๔๘ มีหมู่บ้านเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ๕ หมู่บ้าน เพื่อดำเนินการ ได้แก่

- วันที่ ๑๖-๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ - บ้านหัวลา หมู่ที่ ๗ ตำบลสันติคีรี อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- วันที่ ๑๔-๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๗ - บ้านแม่ปาง หมู่ที่ ๑ ตำบลสันติคีรี อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- วันที่ ๑๗-๒๗ มกราคม ๒๕๔๘ จะดำเนินการที่บ้านกองก้อย หมู่ที่ ๑ ตำบลกองก้อย อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- วันที่ ๑๔-๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ จะดำเนินการที่บ้านแม่สะลาบ หมู่ที่ ๘ ตำบลแม่คง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- วันที่ ๑๔-๒๔ มีนาคม ๒๕๔๘ จะดำเนินการที่บ้านแม่หาร ตำบลบ้านกาด อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

โดยการจัดกิจกรรมนั้นจะยึดตามคู่มือวิทยาการกระบวนการ ได้แก่ ขั้นเตรียมชุมชน (๘ วัน) ประกอบด้วยการประสานกับส่วนราชการ การจัดประชุมผู้นำชุมชน การทำ ปจว. กับราษฎรในหมู่บ้านเป้าหมายในขั้นการสลายมวลชนและจัดระเบียบชุมชน จะจัดประชุมแบบมีส่วนร่วม การละลายพฤติกรรมบรรยายพิเศษ จัดเวทีชาวบ้าน จัดตั้งกลุ่มชุมชนเข้มแข็ง เพื่อป้องกันและสกัดกั้นยาเสพติดที่จะเข้ามาในพื้นที่ชายแดน ตัวชี้วัดได้แก่ การแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชนจะต้องลดลงหรือไม่มีเลย สามารถขยายผลไปสู่หมู่บ้านอื่น ๆ ได้ สำหรับงบประมาณ ได้รับงบประมาณหมู่บ้านละ ๓ หมื่นบาท

สำหรับผลการดำเนินงานปีงบประมาณ ๒๕๔๘ ดำเนินการแล้ว ๑ หมู่บ้าน ในวันที่ ๑๖-๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ได้แก่บ้านหัวลา ตำบลสันติคีรี อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งเป็นหมู่บ้าน ปชด. มีผู้เข้าร่วมกระบวนการจำนวน ๘๐ คน สถานการณ์ทั่วไปพบว่า

- ไม่พบผู้ค้า ผู้เสพยาเสพติดในหมู่บ้านชุมชน
- หมู่บ้านชุมชนสามารถนำความรู้ไปขยายผลต่อชุมชนข้างเคียง

ในปัจจุบันอยู่ในระหว่างดำเนินการสร้างความเข้มแข็งแก่หมู่บ้านชุมชนในพื้นที่บ้านแม่ปาง ตำบลสันติคีรี อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๔๗ และเสร็จสิ้นในวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๗

จากการเข้าไป ปจว. ทำให้ทราบว่า ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง จำนวน ๑๒๙ หลังคาเรือน ๕๓๑ คน อาชีพหลักคือทำนา ทำไร่ถั่วเหลือง กระเทียม เลี้ยงสัตว์ อาชีพเสริมคือจักสานและทอผ้า

- การดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในระดับพื้นที่

๑. บ้านสันติชล ตำบลเวียงใต้ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

หมู่บ้านสันติชล หมู่ที่ ๕ ตำบลเวียงใต้ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ประชากรส่วนใหญ่เป็นจีนฮ่อ และชาวไทยภูเขาเผ่าลีซอ จำนวนประชากร ๑๙๐ หลังคาเรือน รวม ๑,๐๗๑ คน เป็นชาย ๕๒๙ คน หญิง ๕๔๒ คน ได้รับสัญชาติจำนวน ๒๖๔ คน ไม่ได้รับสัญชาติจำนวน ๘๐๗ คน คนที่ไม่ได้รับสัญชาติ คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๓๕ ของจำนวนรวม สำหรับการดำเนินการด้านยาเสพติด

หน่วยได้จัดชุดปฏิบัติการหมู่บ้านเป้าหมายยาเสพติดที่ ๘ เข้าดำเนินการ ปักจายที่เอื้ออำนวยและสัมพันธ์กันทั้งในแง่บุคคลและพื้นที่ ซึ่งสามารถสรุปเป็นประเด็นปัญหาและข้อขัดข้องได้ดังนี้

๑. การแสวงหาผลประโยชน์ของเจ้าหน้าที่รัฐบางคน เช่น การซื้อบัตรประชาชน รวมทั้งบัตรสถานะต่าง ๆ การเก็บส่วยบ่อนคาสโน เนื่องจากในอดีตมีการหลั่งไหลของกลุ่มผู้ค้ายาเสพติดเข้ามาอยู่อาศัยอย่างเสรีโดยไม่มีมาตรการควบคุมจากทางพื้นที่ อำเภอ และจังหวัด นอกจากนี้ยังมีแรงงานต่างด้าวและผู้หลบหนีเข้าเมือง โดยผิดกฎหมายเข้ามาอยู่เป็นจำนวนมาก เมื่อหน่วยทหารเข้ามาดูแลความสงบเรียบร้อยของพื้นที่ ทำให้บุคคลดังกล่าวบางส่วนหลบหนีออกไปพื้นที่อื่น รวมทั้งหลบหนีกลับประเทศพม่า แต่บางส่วนยังคงมีหลงเหลืออยู่ประมาณ ๑๑๗ คน ส่วนใหญ่เป็นเงินฮ่อที่อยู่ในเขตอิทธิพลของกลุ่มโกกั้งและว้าแดง เมื่อคนพวกนี้อยู่ในพื้นที่โดยไม่ถูกต้องจึงเกิดการดิ้นรนในการดำรงชีวิต ความรู้ที่เคยมีก็คือการค้ายาเสพติด จึงมีการประกอบการอย่างเป็นเครือข่าย

๒. ระบบอิทธิพล

เป็นยุทธศาสตร์ของฝ่ายตรงข้ามที่สามารถจัดวางคนในระบบเครือข่าย ตั้งแต่พื้นที่อิทธิพลนอกประเทศ พื้นที่ชายแดน และพื้นที่ตอนใน มีข้อสังเกตว่าที่หมู่บ้านแห่งนี้ มีเงินกองทุนซึ่งมาจากการบริจาคจำนวนมาก ซึ่งคาดว่าส่วนใหญ่เป็นเงินจากกลุ่มผู้ค้ายาเสพติด ซึ่งต้องการแลกกับการอำนวยความสะดวกจากผู้นำชุมชน

๓. การไม่ได้รับสัญชาติ

การที่ได้รับสัญชาติส่วนใหญ่เป็นพวกที่ดิ้นรนร่ำรวยมาจากการค้ายาเสพติด เพื่อแลกกับโอกาสที่เท่าเทียมกับคนไทยให้เร็วที่สุด แต่มีความสำนึกในความเป็นไทยน้อยมาก ขณะเดียวกันคนจนส่วนใหญ่ที่ประกอบอาชีพสุจริตยังไม่ได้ได้รับสัญชาติ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นแรงกระตุ้นให้คนจนหันหน้าเข้าหาขบวนการค้ายาเสพติดเพื่อเป็นฐานเศรษฐกิจของตนเอง

๔. ขาดระบบการบริหารจัดการที่ดี

ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจไม่มีส่วนร่วมในการคิด ทำ และรับผิดชอบการอพยพประชากรอยู่ในอัตราค่อนข้างสูง เกิดการหลั่งไหลของประชากรเพิ่มเข้ามาในพื้นที่เป็นจำนวนมาก และส่วนใหญ่อยู่ในเส้นทางลำเลียงทั้งสิ้น ทำให้เครือข่ายการค้ายาเสพติดเพิ่มจำนวนมากขึ้น การบริหารจัดการกับประชากร แทบจะไม่มีดำเนินการ

๕. ขาดที่ทำกิน

ที่ดินส่วนใหญ่เป็นของคนดั้งเดิมที่มานุกเบิก ไม่สามารถเปิดป่าได้เนื่องจากผิดกฎหมาย ซึ่งแตกต่างจากบ้านรักไทย ที่มีการจัดการที่ดีตั้งแต่เริ่มต้น

๖. การเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

ในอดีตราษฎรในหมู่บ้านส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๘๐) เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด แต่ในปัจจุบันส่วนใหญ่พยายามกลับตัวและมีความตั้งใจที่จะร่วมกันพัฒนาหมู่บ้าน และมีความต้องการได้สัญชาติ คงเหลือเพียงบางส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

ปัญหาในหมู่บ้านด้านยาเสพติด

- มีเยาวชนติดยาเสพติดจำนวนหนึ่ง ซึ่งขณะนี้มีการบำบัดรักษาอยู่
- มีเครือข่ายการค้ายาเสพติด
- เป็นเส้นทางลำเลียงยาเสพติด

ข้อพิจารณา

แม้ว่าประชาชนบางส่วนมีความตั้งใจที่จะแก้ไขปัญหายาเสพติดและพัฒนาหมู่บ้าน แต่บางส่วนยังคงเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และอิทธิพลในหมู่บ้านยังคงแฝงตัวอยู่ ทำให้การดำเนินการของภาครัฐไม่ปรากฏเป็นรูปธรรม บางหน่วยงานยังคงคิดว่าหมู่บ้านแห่งนี้ยังคงมีสถานการณ์ที่รุนแรงอยู่ การแก้ไขปัญหาคควรแก้ไขที่ต้นเหตุ เช่น การพิจารณาการให้สัญชาติ แต่จะต้องมีระบบการตรวจสอบที่เข้มแข็งและเข้มงวด รวมทั้งระบบการติดตามผลที่ต่อเนื่อง ที่ผ่านมาการให้สัญชาติในเขตอำเภอเมือง เป็นเสมือนแรงกระตุ้นให้ประชาชนร่วมมือในการดำเนินการด้านยาเสพติดอย่างเป็นรูปธรรม

๒. บ้านห้วยนา ตำบลแม่เงา อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ประชากรในหมู่บ้านเป็นชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยง มีประชากรรวม ๔๗๑ คน เป็นชาย ๒๕๘ คน เป็นหญิง ๒๑๓ คน มีจำนวนหลังคาเรือนรวมทั้งสิ้น ๙๗ หลังคาเรือน
การดำเนินงานของบ้านห้วยนา

บ้านห้วยนาดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามนโยบายการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งปลอดยาเสพติดตามแนวชายแดนของ (ขพส. ๓๑๐๘) โดยได้รับการสนับสนุนจาก ทหาร ตำรวจ กอ.รมน. เข้ามาส่งเสริมอาชีพทางการเกษตรให้กับหมู่บ้านโดยยึดแนวทฤษฎีการกินอยู่อย่างพอเพียงตามแนวพระราชดำริฯ ผลการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดถือว่าเป็นหมู่บ้านปลอดยาเสพติด โดยมีคณะกรรมการหมู่บ้านแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติดให้ทางการได้รับทราบ หากพบผู้เสพยาเสพติดจะดำเนินการส่งต่อไปยังสถานบริการเพื่อทำการบำบัดรักษาต่อไป ชาวบ้านส่วนใหญ่มีอาชีพทำการเกษตร ทอผ้า และจักสาน

ปัญหาที่พบของบ้านห้วยนา

- ปัญหาการไม่มีเอกสารสิทธิ์ในที่ดินทำกิน
- ปัญหาพื้นที่ทำกินไม่เพียงพอ โดยขาดที่ดินที่เป็นพื้นราบในการทำเกษตร
- ปัญหาสัญชาติ ชาวบ้านส่วนใหญ่ไม่ได้ถือสัญชาติไทย และไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน
- เยาวชนของบ้านห้วยนาขาดโอกาสทางการศึกษาในระดับสูง

ปัญหาด้านยาเสพติดของบ้านห้วยนา

สำหรับบ้านห้วยนาปัญหายาเสพติดไม่ถือเป็นปัญหาหลักเพราะปัจจุบันจัดเป็นหมู่บ้านปลอดยาเสพติดแล้ว

๓. บ้านแม่ปาง ตำบลสันติคีรี อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ประชากร เป็นชาวกระเหรี่ยงสะกอและไทยใหญ่กลายพันธุ์ มีจำนวนหลังคาเรือนทั้งสิ้น ๑๒๙ หลังคาเรือน มีประชากรรวม ๕๓๑ คน เป็นชาย ๒๙๕ คน เป็นหญิง ๒๓๖ คน
การดำเนินงานของบ้านแม่ปาง

การดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของบ้านแม่ปาง ได้รับความร่วมมือจากหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ๓๖ สำนักงานพัฒนาที่ ๓ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ในฐานะหน่วยปฏิบัติงานด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง บ้านแม่ปางได้รับการคัดเลือกจากโครงการพัฒนาตามพระราชดำริฯ ให้เป็นหมู่บ้านโครงการธนาคารอาหารชุมชน ตามแนวพระราชดำริฯ ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ เป็นแห่งที่ ๒ ของประเทศไทย โดยมีอาชีพหลักคือการทำนาข้าว ถั่วเหลือง และกระเทียม อาชีพรองคือ การทอผ้า และจักสาน โดย นพค. ๓๖ ได้เข้ามาช่วยส่งเสริมการ

ทำการเกษตร นอกจากนี้ยังมีการเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนให้เข้มแข็ง เพื่อเป็นโครงการพื้นฐานหลักในชุมชน และเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด รวมถึงให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้อันเป็นพื้นฐานหลักในการหลีกเลี่ยงไม่ให้ชาวบ้านเข้าไปเกี่ยวข้องกับการลักลอบนำเข้าและการค้ายาเสพติดซึ่งจะก่อให้เกิดรายได้กับชาวบ้าน นอกจากชุด นพค. ๓๖ เข้ามาส่งเสริมด้านการป้องกันแล้ว บ้านแม่ปางยังมีชุดผู้ประสานพลังแผ่นดินหมู่บ้านละ ๒๕ คน โดยมีหน้าที่รายงานความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับยาเสพติดของชุมชน หากพบว่ามีผู้เสพยา ก็จะนำส่งสถานบำบัดเพื่อรักษา

ปัญหาด้านยาเสพติดของบ้านแม่ปาง

สำหรับชุมชนบ้านแม่ปางปัญหายาเสพติดอยู่ในระดับเบาบางมาก สารเสพติดที่พบในชุมชนบ้านแม่ปางพบเพียงการสูบฝิ่นและสุรา ที่มีการดื่มเองในหมู่บ้าน ปัจจุบันไม่พบการแพร่ระบาดของยาบ้า กัญชา และเฮโรอีน ในชุมชนบ้านแม่ปาง รวมถึงไม่พบแหล่งปลูกพืชฝิ่นในพื้นที่ควบคุมดูแล จากความร่วมมือของชาวบ้านแม่ปางทำให้บ้านแม่ปางเป็นหมู่บ้านปลอดยาเสพติด ส่งผลให้การพัฒนาดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่ความสงบเรียบร้อยของชุมชนเอาชนะยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง

สรุปผลการสำรวจประเมินสถานการณ์ยาเสพติด ครั้งที่ ๑ - ๖

๑. สถานการณ์ยาเสพติดในภาพรวม ประชาชนมีความเห็นว่าสถานการณ์ยาเสพติดยังคงอยู่ในระดับเบาบาง และเริ่มมีแนวโน้มคงที่ในการสำรวจ ครั้งที่ ๖

ประกาศ สงคราม การสำรวจ ครั้งที่ ๑ (๑ ก.พ.- ๓๐ เม.ย. ๕๖)	ก่อนประกาศชัยชนะ		หลังประกาศชัยชนะ		
	การสำรวจ ครั้งที่ ๒ (๑ พ.ค. - ๓๑ ก.ค. ๕๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๓ (๑ ส.ค. - ๓๑ ต.ค. ๕๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๔ (๑ พ.ย. ๕๖ - ๓๑ ม.ค. ๕๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๕ (๑ ก.พ. - ๓๐ เม.ย. ๕๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๖ (๑ พ.ค. - ๓๑ ก.ค. ๕๗)
๕๒.๘ (ปานกลาง)	๓๖.๖ (ปานกลาง)	๓๑.๙ (เบาบาง)	๓๔.๕ (ปานกลาง)	๓๐.๔ (เบาบาง)	๓๐.๔ (เบาบาง)

๒. สถานการณ์ยาเสพติดรายด้าน

๑) ด้านกลุ่มผู้ผลิต/ผู้ค้ายาเสพติด (Supply) ประชาชนมีความเห็นว่าการปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาลได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ทำให้สามารถควบคุมสถานการณ์ด้านกลุ่มผู้ผลิต/ผู้ค้ายาเสพติดให้อยู่ในระดับเบาบาง แต่ในการสำรวจ ครั้งที่ ๖ สถานการณ์ด้านกลุ่มผู้ผลิต/ผู้ค้ายาเสพติดเริ่มมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเล็กน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับผลการสำรวจ ครั้งที่ ๕

ประกาศ สงคราม การสำรวจ ครั้งที่ ๑ (๑ ก.พ.- ๓๐ เม.ย. ๕๖)	ก่อนประกาศชัยชนะ		หลังประกาศชัยชนะ		
	การสำรวจ ครั้งที่ ๒ (๑ พ.ค. - ๓๑ ก.ค. ๕๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๓ (๑ ส.ค. - ๓๑ ต.ค. ๕๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๔ (๑ พ.ย. ๕๖ - ๓๑ ม.ค. ๕๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๕ (๑ ก.พ. - ๓๐ เม.ย. ๕๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๖ (๑ พ.ค. - ๓๑ ก.ค. ๕๗)
๒๙.๒ (เบาบาง)	๒๙.๗ (เบาบาง)	๒๙.๔ (เบาบาง)	๒๙.๑ (เบาบาง)	๒๙.๑ (เบาบาง)	๒๙.๓ (เบาบาง)

(๑) ร้อยละของจำนวนผู้ค้ายาเสพติด แม้ว่าหลังประกาศสงครามขึ้นแตกหักเพื่อเอาชนะ ยาเสพติดในช่วง ๓ เดือนแรก ผู้ค้ายาเสพติดมีแนวโน้มลดลงอย่างมาก แต่จากการสำรวจ ครั้งที่ ๖ พบว่าจำนวนผู้ค้ายาเสพติดเริ่มมีแนวโน้มสูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับผลการสำรวจ ครั้งที่ ๕

จำนวนผู้ค้ายาเสพติด	ประกาศสงคราม การสำรวจ ครั้งที่ ๑ (๑ ก.พ.- ๓๐ เม.ย. ๔๖)	ก่อนประกาศชัยชนะ		หลังประกาศชัยชนะ		
		การสำรวจ ครั้งที่ ๒ (๑ พ.ค. - ๓๑ ก.ค. ๔๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๓ (๑ ส.ค.- ๓๑ ต.ค. ๔๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๔ (๑ พ.ย. ๔๖- ๓๑ ม.ค. ๔๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๕ (๑ ก.พ.- ๓๐ เม.ย. ๔๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๖ (๑ พ.ค.- ๓๑ ก.ค. ๔๗)
มากกว่า ๒ คน	๑.๘	๔.๕	๑.๗	๒.๖	๒.๖	๓.๐
๒ คน	๔.๗	-	๑.๘	๑.๑	๑.๑	๑.๑
๑ คน	๓๘.๗	๓.๘	๔.๑	๑.๑	๑.๒	๑.๔
ไม่มี	๑.๗	๗๗.๗	๗๑.๔	๗๔.๘	๗๓.๖	๗๒.๖
ไม่ทราบ	๕๓.๑	๑๔.๑	๒๐.๕	๒๐.๖	๒๑.๕	๒๑.๙

(๒) ร้อยละของความยากง่ายในการซื้อขายยาเสพติด หลังประกาศสงคราม การซื้อขายยาเสพติดได้มีแนวโน้มลดลงตามลำดับ แต่เริ่มมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในช่วงหลังประกาศชัยชนะในการสำรวจ ครั้งที่ ๕ - ๖

ความยากง่ายในการซื้อขายยาเสพติด	ประกาศสงคราม การสำรวจ ครั้งที่ ๑ (๑ ก.พ.- ๓๐ เม.ย. ๔๖)	ก่อนประกาศชัยชนะ		หลังประกาศชัยชนะ		
		การสำรวจ ครั้งที่ ๒ (๑ พ.ค. - ๓๑ ก.ค. ๔๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๓ (๑ ส.ค.- ๓๑ ต.ค. ๔๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๔ (๑ พ.ย. ๔๖- ๓๑ ม.ค. ๔๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๕ (๑ ก.พ.- ๓๐ เม.ย. ๔๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๖ (๑ พ.ค.- ๓๑ ก.ค. ๔๗)
ยาก	๔๓.๑	๒๐.๐	๑๒.๖	๙.๓	๙.๔	๙.๓
ค่อนข้างยาก	๑๓.๐	๖.๒	๕.๓	๖.๓	๗.๒	๗.๘
ง่าย	๔.๙	๑.๘	๑.๕	๑.๗	๒.๑	๒.๗
ไม่มี	๐.๗	๕๑.๑	๖๒.๒	๖๖.๕	๖๓.๗	๖๒.๘
ไม่ทราบ	๓๘.๓	๒๑.๙	๑๘.๕	๑๖.๒	๑๗.๒	๑๗.๔

(๓) ค่าเฉลี่ยราคาขายบาทที่มีการซื้อขายในพื้นที่ หลังประกาศสงคราม ยาบ้ามีราคาดลดลงต่ำกว่า ๒๐๐ บาท/เม็ด แต่เริ่มมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเกิน ๒๐๐ บาท/เม็ด ในการสำรวจ ครั้งที่ ๕ - ๖

ประกาศสงครามการสำรวจ ครั้งที่ ๑ (๑ ก.พ.- ๓๐ เม.ย. ๔๖)	ก่อนประกาศชัยชนะ		หลังประกาศชัยชนะ		
	การสำรวจ ครั้งที่ ๒ (๑ พ.ค. - ๓๑ ก.ค. ๔๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๓ (๑ ส.ค.- ๓๑ ต.ค. ๔๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๔ (๑ พ.ย. ๔๖- ๓๑ ม.ค. ๔๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๕ (๑ ก.พ.- ๓๐ เม.ย. ๔๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๖ (๑ พ.ค.- ๓๑ ก.ค. ๔๗)
๒๐๑.๖	๑๙๑.๓	๑๙๕.๕	๑๙๗.๕	๒๐๒.๔	๒๐๖.๕

(๔) ร้อยละของจำนวนเจ้าหน้าที่รัฐที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด หลังประกาศสงครามฯ เจ้าหน้าที่รัฐที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดลดลงอย่างมาก แต่เริ่มมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเล็กน้อยในการสำรวจ ครั้งที่ ๕ - ๖

เจ้าหน้าที่รัฐ เกี่ยวข้องกับ ยาเสพติด	ประกาศสงคราม การสำรวจ ครั้งที่ ๑ (๑ ก.พ.- ๓๐ เม.ย. ๔๖)	ก่อนประกาศชัยชนะ		หลังประกาศชัยชนะ		
		การสำรวจ ครั้งที่ ๒ (๑ พ.ค. - ๓๑ ก.ค. ๔๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๓ (๑ ส.ค. - ๓๑ ต.ค. ๔๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๔ (๑ พ.ย. ๔๖ - ๓๑ ม.ค. ๔๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๕ (๑ ก.พ. - ๓๐ เม.ย. ๔๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๖ (๑ พ.ค. - ๓๑ ก.ค. ๔๗)
มากกว่า ๒ คน	๖.๐	๗.๐	๓.๔	๔.๔	๔.๖	๔.๔
๒ คน	๔.๔	-	๒.๗	๑.๑	๑.๐	๑.๑
๑ คน	๕๑.๔	๒.๒	๒.๔	๑.๐	๑.๑	๑.๐
ไม่มี	๐.๔	๗๓.๒	๗๑.๔	๗๕.๕	๗๕.๕	๗๓.๔
ไม่ทราบ	๓๓.๘	๑๗.๖	๑๙.๒	๑๘.๐	๑๘.๕	๑๙.๓

๒) ด้านกลุ่มผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด (Demand) ประชาชนมีความเห็นว่าสถานการณ์ด้านกลุ่มผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดมีแนวโน้มเบาบางลงโดยเฉพาะในการสำรวจ ครั้งที่ ๖

ประกาศ สงครามการ สำรวจ ครั้งที่ ๑ (๑ ก.พ.- ๓๐ เม.ย. ๔๖)	ก่อนประกาศชัยชนะ		หลังประกาศชัยชนะ		
	การสำรวจ ครั้งที่ ๒ (๑ พ.ค. - ๓๑ ก.ค. ๔๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๓ (๑ ส.ค. - ๓๑ ต.ค. ๔๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๔ (๑ พ.ย. ๔๖ - ๓๑ ม.ค. ๔๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๕ (๑ ก.พ.- ๓๐ เม.ย. ๔๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๖ (๑ พ.ค.- ๓๑ ก.ค. ๔๗)
๔๓.๒ (ปานกลาง)	๓๕.๕ (ปานกลาง)	๓๑.๐ (เบาบาง)	๔๐.๔ (ปานกลาง)	๒๗.๕ (เบาบาง)	๒๗.๗ (เบาบาง)

(๑) ร้อยละของจำนวนผู้เสพยาบ้า พบว่า เริ่มมีจำนวนสูงขึ้นในการสำรวจ ครั้งที่ ๖

จำนวน ผู้เสพยาบ้า	ประกาศ สงครามการ สำรวจ ครั้งที่ ๑ (๑ ก.พ.- ๓๐ เม.ย. ๔๖)	ก่อนประกาศชัยชนะ		หลังประกาศชัยชนะ		
		การสำรวจ ครั้งที่ ๒ (๑ พ.ค. - ๓๑ ก.ค. ๔๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๓ (๑ ส.ค.- ๓๑ ต.ค. ๔๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๔ (๑ พ.ย. ๔๖- ๓๑ ม.ค. ๔๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๕ (๑ ก.พ.- ๓๐ เม.ย. ๔๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๖ (๑ พ.ค.- ๓๑ ก.ค. ๔๗)
มากกว่า ๑๐ คน	๒.๑	๓.๐	๑.๗	๑.๔	๑.๕	๑.๕
๖ - ๑๐ คน	๗.๗	๔.๑	๒.๓	๑.๖	๑.๕	๑.๕
๑ - ๖ คน	๕๗.๔	๑๒.๖	๑๐.๕	๘.๐	๗.๕	๘.๔
ไม่มี	๑.๒	๖๕.๐	๖๕.๐	๘๖.๐	๗๕.๕	๗๓.๕
ไม่ทราบ	๓๑.๖	๑๖.๕	๑๖.๕	๒.๗	๑๔.๒	๑๔.๗

(๒) ร้อยละของจำนวนผู้เสพสารระเหย พบว่า เริ่มมีจำนวนสูงขึ้นในการสำรวจ ครั้งที่ ๖

จำนวน ผู้เสพ สารระเหย	ประกาศ สงครามการ สำรวจ ครั้งที่ ๑ (๑ ก.พ.- ๓๐ เม.ย. ๕๖)	ก่อนประกาศชัยชนะ		หลังประกาศชัยชนะ		
		การสำรวจ ครั้งที่ ๒ (๑ พ.ค. - ๓๑ ก.ค. ๕๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๓ (๑ ส.ค.- ๓๑ ต.ค. ๕๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๔ (๑ พ.ย. ๕๖- ๓๑ ม.ค. ๕๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๕ (๑ ก.พ.- ๓๐ เม.ย. ๕๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๖ (๑ พ.ค.- ๓๑ ก.ค. ๕๗)
มากกว่า ๑๐ คน	๐.๕	๑.๓	๐.๗	๑.๑	๑.๑	๑.๓
๖ - ๑๐ คน	๕.๕	๒.๗	๑.๓	๑.๒	๑.๑	๑.๓
๑ - ๕ คน	๕๓.๗	๑๒.๕	๕.๖	๕.๓	๕.๔	๑๐.๔
ไม่มี	๑.๓	๗๐.๕	๖๖.๐	๘๕.๓	๗๒.๕	๗๐.๖
ไม่ทราบ	๓๕.๖	๑๒.๖	๒๒.๔	๓.๑	๑๖.๐	๑๖.๔

(๓) ร้อยละของจำนวนผู้เสพเฮโรอีน พบว่า เริ่มมีจำนวนคงที่ในการสำรวจ ครั้งที่ ๖

จำนวน ผู้เสพ เฮโรอีน	ประกาศ สงครามการ สำรวจครั้งที่ ๑ (๑ ก.พ.- ๓๐ เม.ย. ๕๖)	ก่อนประกาศชัยชนะ		หลังประกาศชัยชนะ		
		การสำรวจ ครั้งที่ ๒ (๑ พ.ค. - ๓๑ ก.ค. ๕๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๓ (๑ ส.ค.- ๓๑ ต.ค. ๕๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๔ (๑ พ.ย. ๕๖- ๓๑ ม.ค. ๕๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๕ (๑ ก.พ.- ๓๐ เม.ย. ๕๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๖ (๑ พ.ค.- ๓๑ ก.ค. ๕๗)
มากกว่า ๑๐ คน	-ไม่มี	๐.๒	๐.๑	๐.๑	๐.๒	๐.๑
๖ - ๑๐ คน	-ไม่มี	๑.๑	๐.๓	๐.๑	๐.๒	๐.๒
๑ - ๕ คน	การสำรวจ-	๑.๔	๑.๒	๐.๕	๑.๐	๑.๑
ไม่มี		๘๗.๐	๗๗.๑	๙๖.๔	๘๕.๘	๘๕.๐
ไม่ทราบ		๑๐.๓	๒๑.๓	๒.๔	๑๒.๘	๑๓.๖

(๔) ร้อยละของจำนวนผู้เสพกัญชา พบว่า เริ่มมีจำนวนสูงขึ้นในการสำรวจ ครั้งที่ ๖

จำนวน ผู้เสพ กัญชา	ประกาศ สงครามการ สำรวจ ครั้งที่ ๑ (๑ ก.พ.- ๓๐ เม.ย. ๕๖)	ก่อนประกาศชัยชนะ		หลังประกาศชัยชนะ		
		การสำรวจ ครั้งที่ ๒ (๑ พ.ค. - ๓๑ ก.ค. ๕๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๓ (๑ ส.ค.- ๓๑ ต.ค. ๕๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๔ (๑ พ.ย. ๕๖- ๓๑ ม.ค. ๕๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๕ (๑ ก.พ.- ๓๐ เม.ย. ๕๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๖ (๑ พ.ค.- ๓๑ ก.ค. ๕๗)
มากกว่า ๑๐ คน	-ไม่มี	๐.๕	๐.๖	๑.๐	๑.๒	๑.๒
๖ - ๑๐ คน	-ไม่มี	๒.๕	๑.๔	๑.๑	๑.๑	๑.๓
๑ - ๕ คน	การสำรวจ-	๑๐.๔	๘.๓	๘.๒	๘.๔	๙.๒
ไม่มี		๗๕.๕	๖๘.๖	๘๖.๕	๗๕.๕	๗๓.๑
ไม่ทราบ		๑๑.๗	๒๑.๑	๒.๔	๑๔.๘	๑๔.๒

(๕) การดูแลแก้ไขฟื้นฟูพัฒนาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด (ผลการสำรวจ ครั้งที่ ๖)

☆ ประชาชนไม่ถึงครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ ๔๗.๑) ที่ระบุว่ามีการดูแลแก้ไขฟื้นฟูพัฒนาอาชีพและรายได้ให้กับผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในระดับปานกลางถึงมาก

☆ ประชาชนเกินครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ ๕๔.๑) ที่ระบุว่าสังคม/ชุมชนให้การยอมรับผู้ที่ผ่านกระบวนการบำบัดฟื้นฟู ในระดับปานกลางถึงมาก

๓) ด้านกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปใช้ยาเสพติด (Potential Demand) ประชาชนมีความเห็นว่าสถานการณ์ด้านกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปใช้ยาเสพติดยังคงอยู่ในระดับปานกลาง และเริ่มมีแนวโน้มคงที่ในการสำรวจ ครั้งที่ ๖

ประกาศ สงครามการ สำรวจ ครั้งที่ ๑ (๑ ก.พ. - ๓๐ เม.ย. ๕๖)	ก่อนประกาศชัยชนะ		หลังประกาศชัยชนะ		
	การสำรวจ ครั้งที่ ๒ (๑ พ.ค. - ๓๑ ก.ค. ๕๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๓ (๑ ส.ค. - ๓๑ ต.ค. ๕๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๔ (๑ พ.ย. ๕๖ - ๓๑ ม.ค. ๕๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๕ (๑ ก.พ. - ๓๐ เม.ย. ๕๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๖ (๑ พ.ค. - ๓๑ ก.ค. ๕๗)
๕๕.๘ (ปานกลาง)	๕๕.๖ (ปานกลาง)	๕๐.๕ (ปานกลาง)	๓๘.๙ (ปานกลาง)	๓๙.๒ (ปานกลาง)	๓๙.๒ (ปานกลาง)

(๑) จำนวนแหล่งมั่วสุม/แพร่ระบาดของยาเสพติด พบว่า เริ่มมีแนวโน้มสูงขึ้นในการสำรวจ ครั้งที่ ๖

จำนวน แหล่ง มั่วสุม/ แพร่ ระบาด	ประกาศสงคราม การสำรวจ ครั้งที่ ๑ (๑ ก.พ.- ๓๐ เม.ย. ๕๖)	ก่อนประกาศชัยชนะ		หลังประกาศชัยชนะ		
		การสำรวจ ครั้งที่ ๒ (๑ พ.ค. - ๓๑ ก.ค. ๕๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๓ (๑ ส.ค.- ๓๑ ต.ค. ๕๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๔ (๑ พ.ย. ๕๖- ๓๑ ม.ค. ๕๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๕ (๑ ก.พ.- ๓๐ เม.ย. ๕๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๖ (๑ พ.ค.- ๓๑ ก.ค. ๕๗)
มาก	๒.๘	๑.๐	๐.๙	๒.๗	๒.๕	๒.๘
ปานกลาง	๙.๖	๒.๘	๒.๖	๕.๗	๕.๕	๖.๓
น้อย	๖๔.๐	๑๖.๗	๑๔.๖	๒๐.๓	๒๐.๒	๒๐.๘
ไม่มี	๑.๐	๖๙.๒	๖๙.๕	๖๔.๘	๖๔.๕	๖๒.๙
ไม่ทราบ	๒๒.๖	๑๐.๓	๑๒.๕	๖.๕	๗.๕	๗.๒

(๒) กลไกและกระบวนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ระดับหมู่บ้าน/ชุมชน (ผลการสำรวจ ครั้งที่ล่าสุดคือครั้งที่ ๖)

☆ ประชาชนส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๘๙.๒) ระบุว่าบุคคล กลุ่มบุคคลหรือองค์กรที่รับผิดชอบในการดูแลแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชนได้ดำเนินการในระดับปานกลางถึงมาก

☆ ประชาชนส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๘๕.๐) ระบุว่ามีการจัดกลไกเฝ้าระวังหรือแจ้งเตือนภัยเกี่ยวกับยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชนอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก

☆ ประชาชนส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๖๕.๓) ระบุว่ามีการจัดระบบการติดตามและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ค้ายาเสพติดที่ผ่านโครงการทำความดีเพื่อแผ่นดินอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก

☆ ประชาชนส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๘๘.๓) ระบุว่าโครงการ To Be Number One สามารถสร้างกระแสการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหายาเสพติดได้ในระดับปานกลางถึงมาก

☆ ประชาชนส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๘๕.๒) ระบุว่าผู้ประสานพลังแผ่นดินมีบทบาทในการแก้ปัญหายาเสพติดในระดับปานกลางถึงมาก

๓. ความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของรัฐบาล (Satisfaction) ประชาชนยังคงมีความพึงพอใจอยู่ในระดับสูงเกินร้อยละ ๘๐ แต่ระดับความพึงพอใจของประชาชนทั้งในภาพรวมและรายด้านในการสำรวจ ครั้งที่ ๖ ลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับผลการสำรวจ ครั้งที่ ๕

ความพึงพอใจ	ประกาศสงคราม การสำรวจ ครั้งที่ ๑ (๑ ก.พ.- ๓๐ เม.ย. ๔๖)	ก่อนประกาศชัยชนะ		หลังประกาศชัยชนะ		
		การสำรวจ ครั้งที่ ๒ (๑ พ.ค. - ๓๑ ก.ค. ๔๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๓ (๑ ส.ค.- ๓๑ ต.ค. ๔๖)	การสำรวจ ครั้งที่ ๔ (๑ พ.ย. ๔๖- ๓๑ ม.ค. ๔๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๕ (๑ ก.พ.- ๓๐ เม.ย. ๔๗)	การสำรวจ ครั้งที่ ๖ (๑ พ.ค.- ๓๑ ก.ค. ๔๗)
ภาพรวม	๘๕.๕	๘๕.๕	๘๗.๕	๘๗.๖	๘๖.๒	๘๕.๙
ป้องกัน	-	๘๑.๓	๘๕.๒	๘๓.๙	๘๒.๖	๘๑.๕
ปราบปราม	-	๘๕.๘	๘๘.๐	๘๖.๘	๘๕.๐	๘๓.๓
บำบัดรักษา	-	๗๗.๗	๘๒.๒	๘๐.๗	๗๙.๕	๗๘.๕
